

ANDENS LAG av N.P. Wetterlund

Innehållsförteckning:

SJÄTTE KAPITLET

Skapelsebestånd och rättfärdiggörelse 1

FÖRSTA DELEN

Det lekamliga skapelsebeståndet och världs-
rättfärdiggörelsen 1

I. Det lekamliga skapelsebeståndet 1

II. Världsrättfärdiggörelsen 5

1. Världsförlåtelsen 6

2. Världsförsoningen 7

 Det eviga evangeliet 7

 Den eviga rättfärdigheten 9

 Den eviga nåden 10

3. Förhållandet mellan världsförlåtelsen
och världsförsoningen 14

 Människans strafflidandesområde 21

 Kristi strafflidandesområde 22

 Vad led han? 22

 Varför led han? 23

 Huru led han? 23

 Förhållandet mellan Kristi och
 människans strafflidandesområden 24

4. Världsrättfärdiggörelsens väsen och
innehåll 32

5. Världsrättfärdiggörelsens uppgift,
begränsning och skeden 35

6. Världsrättfärdiggörelsens förhållande
till pingsträttfärdiggörelsen 38

 Det första ordet 44

 Det andra ordet 48

 Det tredje och det fjärde ordet 53

 Det femte ordet 55

ANDRA DELEN

Det andliga skapelsebeståndet och
pingsträttfärdiggörelsen 65

TREDJE DELEN

Det andelekamliga skapelsebeståndet och
domsrättfärdiggörelsen 74

SJÄTTE KAPITLET

Skapelsebestånd och rättfärdiggörelse

Skapelsebestånden äro tre: det lekamliga, det andliga och det andelekamliga. De äro de tre barnskapen, som givas genom de tre födelsena: den lekamliga födelsen, pingstfödelsen och uppståndelsefödelsen. Genom den sistnämnda ingår människan i »det förbidade barnskapet: vår kropps förlossning» (Rom 8:23.)

Och rättfärdiggörelserna äro tre: den allmänna (universella), som vi kalla världs rättfärdiggörelsen, och den enskilda (individuella), som är pingsträttfärdiggörelsen eller nyfödelsen, samt domsrättfärdiggörelsen, i vilken »lagens görare skola dömas rättfärdiga» (Rom 2:13).

Världs rättfärdiggörelsen räddar det första skapelsebeståndet, pingsträttfärdiggörelsen föder det andra skapelsebeståndet, och domsrättfärdiggörelsen föder det tredje skapelsebeståndet.

Vårt sjätte kapitel kommer alltså att omfatta tre delar: det lekamliga skapelsebeståndet och världs rättfärdiggörelsen; det andliga skapelsebeståndet och pingsträttfärdiggörelsen; samt det andelekamliga skapelsebeståndet och domsrättfärdiggörelsen.

FÖRSTA DELEN

**Det lekamliga skapelsebeståndet och världs-
rättfärdiggörelsen**

I

Det lekamliga skapelsebeståndet

I begynnelsen var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud. Detta var i begynnelsen hos Gud. Genom det har allt blivit till, och utan det har intet blivit till, som har blivit till. (Joh 1:1–3)

Kristus är den osynlige Gudens avbild och förstfödd före allt skapat. Ty i honom skapades allt i himmelen och på jorden, synligt såväl som osynligt, det må nu vara tronänglar eller herrar eller furstar eller väldige i andevärlden. Alltsammans har blivit skapat genom honom och till honom. Ja, han är till före allt annat, och alltsammans äger bestånd i honom. (Kol 1:15–17)

Här säges det, att allt är skapat i Kristus, och att allt har sitt **bestånd** i honom. Detta förstå vi icke. Men därför få vi icke förkasta det. Ty skulle vi förkasta allt som vi icke förstå, då måste vi förkasta allting. Ty i denna världen förstå vi i grund och botten ingenting; ty vi förstå intet ting i dess innersta väsen.

Vår kunskap är ett styckeverk, och vårt profeterande är ett styckeverk. Livet i tron är blott ett barnliv i förhållande till skådandet, som är ett manliv. Alla våra tankar om de himmelska tingen äro

barnsliga och ofta barnaktiga.

Men av detta barnsliga styckeverk måste vi göra fullt bruk; ty det är vår lott och vår väg till fullkomligheten. Och allraminst få vi lägga händerna i kors och göra oss viktiga däröver, att »vi ingenting förstå». Den andliga lättjan drager samma straff som den lekamliga: Den som icke vill arbeta, han skall icke heller äta.

Kristus kom i världen för att giva oss förstånd (1 Joh 5:20). Och det är förstabudsförståndet, nämligen att älska Gud av allt förstånd. Och göra vi det, då få vi tillräckligt av förstånd i allt som vi behöva förstå. Och vi få även förstånd att icke oroa oss över det vi icke förstå, och även förstånd att icke envisas att vilja förstå det vi icke *kunna* förstå. Ty vi hava alldeles nog av att sekundligen göra fullt bruk av det vi förstå. Och övat förstånd är enda vägen till ökat förstånd.

Så länge jag blott har behov av att *begripa* allting, så länge begriper jag ingenting. Men då mitt grundbehov är att *behjärta* allting, då begriper jag allting, så långt jag behöver begripa det. Och att behjärta allting, det är att älska Gud över alla ting. Sätter jag huvudet före, då kommer jag ingen väg; men sätter jag hjärtat före, då kommer jag just *min* väg. Blott i förstabuds-alltet ligger nyckeln till allt.

Att nu giva oss in på en undersökning av huru Gud skapat allting i Kristus, det bry vi oss icke om. Också räcka vi för vår del icke till. Redan i den första alnen av det första 1 000-måttet går vattnet oss över huvudet. Blott ett par ord:

När Gud skapar en människa, då skapar han hela sin skapelse i henne. Hon inbegriper i sig både himmel och jord med allt vad i dem är. Alla skapelsens grundämnen ingå i henne. Alla naturkrafter, såsom elektricitet, magnetism, o.s.v., äro samlade i henne. Alla ande- och naturlagar finnas i henne. Allt vad ängel och ande är däruppe, och allt vad djur och växt är härnere, *det är* även hon. Det kan icke uppvisas det minsta grand i hela skapelsen, som icke grundväsentligen är till i en människa. Hon är himmel och jord och hela världen i smått. Ja, än mer, hon är även Gud i smått. En människa är ett häpnadsväckande underverk, ett över all beskrivning härligt konststycke. Besinnade vi vad vi äro, så gjorde vi aldrig illa.

På kristallfästet stod en tron. Och på den »satt en som liknade en människa». Det var Gud. — Och när han födde Kristus, så födde han sin like, alltså en som liknar en människa. Denna Kristusmänniska inneslöt i sig både himmel och jord med allt vad i dem är, innan de funnos till såsom en yttre skapelse.

Låt oss taga följande bild. Den säger ju icke mycket i denna sak; men den säger något.

En vetenskapsman vill skriva en avhandling. Och om han är en banbrytande ande, så plägar man kalla det han skriver för en skapelse. Han tager ett ämne. Och detta sammanfattar han måhända i blott ett ord. Och det skriver han som rubrik över avhandlingen. Och ur det utvecklar han en mångfald av tankar. Och alla dessa tankar måste säga blott en sak, nämligen detsamma som rubrikordet säger. Men var och en måste säga denna sak på ett nytt sätt eller från en ny sida, så att rubrikordet

framkommer i en ny gestalt i var och en av dem. — Så »skapades» alla dessa tankar i rubrikordet och framgingo såsom särskilda skapelser ur detsamma. Alla hava de sitt ursprung i *det*; och alla hava de sitt bestånd i *det*. Och detta bestånd består däri, att den särskilda tanken utsäger rubrikordet. Säger han något annat, då har han intet bestånd i *det*. Han måste utstrykas ur avhandlingens skapelse.

Så är Kristus överskriften eller rubriken till skapelsens stora avhandling. Han är Ordet, i vilket himmel och jord och alla varelser stodo inskrivna, inskapade såsom ord före skapelsen, och genom vilket de i skapelsen uttalades såsom särskilda tankar eller varelseord med uppgift att säga blott ett: Ordet. Så är allt skapat *till* honom, *till* att uppenbara, utsäga Kristus.

Han är alltså ingen vanlig människa. Han är den gudlika *rubrik-människan*, *Ordet-människan*, som innesluter Guds och skapelsens fullhet. Han är *ursprungsmänniskan*, ur vilken vi hava framgått. Han är *beståndsmänniskan*, i vilken vi hava vårt skapelsebestånd. Och detta bestånd innebär det, att vi utsäga Kristus, så att han kan framträda i var och en av oss i en ny gestalt. Säger vi något annat än Kristus, då äro vi i fara att förlora vårt skapelsebestånd. Och då vi utsäga Satan, då utstrykas vi för evigt.

Och hade icke synden kommit i världen, då skulle allt skapat talat sitt himmelska modersmål. Allt skulle alltid och i allt hava sagt blott ett: Ordet, och därmed sagt Gud.

Alla uttalades vi en gång av Gud i Kristus och av Kristus i Gud. Av detta kärlekens samtal äro vi: barnen. Besinnade vi vårt höga ursprung, då gjorde vi aldrig illa.

Förhållandet mellan Fadern och Sonen är kärlek. Fadern älskar först. Kärleken utgår från honom. Och han älskar Sonen av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd. Och Sonen älskar Fadern av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd. Alltså har Sonen sitt eviga bestånd i denna allkärlek till Fadern. Han säger blott ett: Fadern. Och därmed består han såsom Sonen.

Men nu är allt skapat innefattat i Sonen. Sålunda har skapelsen sitt bestånd i Sonens fysisidiga all-kärlek till Fadern. Sonens all-kärlek till Gud innesluter i sig hela skapelsens all-kärlek till Gud. Denna skapelsens all-kärlek till Gud i Sonen är skapelsebeståndet i Kristus till dess innersta väsen.

Och detta kärlekens skapelsebestånd är medskapat, medfött hos oss. Men blott medfött. På den punkten får det icke stanna. Kärleken får icke förbliva ett barn. Han måste växa upp, såsom kärleken enligt sin natur växer upp: bliva den fritt valda kärleken.

Därför måste människan frestas och välja mellan skaparen och det skapade. Hon måste lära sig att älska Gud av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd.

Hade hon gjort det valet, då hade hon i och med detsamma bestigit ett *andra* skapelsebestånd: den fullfrestade segerkärleken. Och på den vägen hade världen övergått från att vara blott värld till att vara Guds rike.

Och detta andra skapelsebestånd hade fulländat sig i ett *tredje* genom

den naturliga döden på ett Tabor: kroppens förvandling. I urtiden vittnar Henok därom. Och i gamla förbundet vittnar Elias därom. Och i tidens fullbordan vittnar Kristus därom på *sitt* Tabor.

Men världen föll. Och hon föll i kärlekens motsats, som är själviskhet. Och själviskheten är fysisidig kärlek till det skapade.

Därmed vart världens skapelsebestånd hotat. Hon var på väg att falla ut ur Guds kärlek. Ty om hennes själviskhet hade fått ohämmad fortgå, då hade den utvecklats sig till ett uppsåtligt hat mot Gud av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd. Därmed hade den uppnått den sataniska själviskheten, som just är detta fysisidiga hat. Och därmed hade världen varit för evigt fallen ur sitt skapelsebestånd.

Och då nu världen är skapad av kärleken, i kärleken och till kärleken och alltså kan hava sitt bestånd endast av, i och till kärleken, så kunde hon också räddas endast genom kärleken.

Därför mötte Gud den fallna världen med hela sin oändliga kärlek. Gent emot hennes fysisidiga själviskhet satte han sin fysisidiga kärlek. Ty att han verkligen älskar den fallna världen av allt sitt hjärta, av all sin själ, av all sin kraft och av allt sitt förstånd, det visade han, då han utgav sitt hjärtas »allt», enfödde Sonen, och lämnade honom som ett lamm i vilddjurets våld, klor och gap.

Alltså blev Guds kärlek till världen varken utsläckt eller förminskad genom hennes synd. Också kan hans kärlek aldrig släckas eller minskas. Ty då skulle ju Gud själv upphöra eller avtaga, då han ju är kärleken.

Men Guds kärlek kan **förändras**. Och just emedan han är den *oföränderligt heliga* kärleken, måste han *förändra sig* gent emot en syndig värld.

Ty genom synden reser världen en mur mot Guds välbehagliga kärlek. Därmed stannar hon kärlekens ljuvliga hjul och avbryter hans saliga rundgång. Och det åstadkommer en djupgående och fruktansvärd förändring mellan Gud och människan, mellan himmel och jord. Synden bringar kärlekens oändliga »maskineri» i olag, hämmar hans välbehagliga flöden och vållar hela skapelsen en oändlig förlust.

Ty förhållandet mellan Gud och människan är alltigenom *personligt* och därför ytterst finkänsligt. »*Mot den fromme bevisar du dig from, men mot den vrånge bevisar du dig avog*» (Ps 18:26, 27). Dessa djupa och fina förändringar hos Gud på grund av synd känner du ofta, om du har känsel. Hans blick ljusnar eller mörknar, övergjuter dig med välbehag eller bränner dig med misshag, allt efter som du ställer dig till honom.

För att rädda sin helighet måste den helige möta den ohelige med misshag, d.ä. vrede. Helig vrede är den heliga kärlekens självbevarelse hos både Gud och människa. Den är lejonet.

I varje droppe av sin oändliga kärlek känner Gud varje synddroppe på vår jord. Och i varje sin kärleksdroppe blandar han en droppe vrede mot synddroppen. Så blir hela floden av livets vatten från hans tron förändrad till eldsfloden från hans tron. En så omätlig *förändring* i Guds kärlek åstadkommer synden. Det känner också syndaren. Där ligger en droppe vrede i allting. Och denna vrede omsätter han sekundligen i sig till en vredesande, straffande, dödsande, domsande.

Varje, även den minsta, synd går som en elektrisk stöt genom både himmel och jord. Varje ängel och ande däruppe och hela den kerubiska skapelsen härnere, som står på Guds sida, intager vredesstånd mot syndaren. Allt kastar lejonblick och höjer lejonram mot honom. Allt, ända från överängeln och ned till sandkornet, rustar sig till den heliga hämnens dag. Och här stundar en hämndedag för vår värld, då det kerubiska lejonet slappes löst genom Guds vredes sju yttersta plågor, då hela vilddjurets värld kommer att rivs i bitar så små som agnar. Synden är långt farligare, än vad de förblindade människorna ana; ty den laddar hela världen med Guds vrede. Och då hon blivit full-laddad, splittras hon i grund.

Syndens mur kan Guds välbehagliga kärlek aldrig överstiga. Den måste raseras, borttagas, innan den milda, innerliga strömmen från hans hjärta kan ingå i människohjärtat.

Och muren är själviskheten. Och blott kärleken kan borttaga den. Men icke välbehagets kärlek. Den kan aldrig befatta sig med den själviske. Ty välbehag mot honom godkänner själviskheten och gör sig till ett med densamma.

Men den *förändrade* kärleken, den med vrede värnade och väpnade kärleken, den kan borttaga själviskheten. Och en sådan kärlek heter *barmhärtighet*, frälsande kärlek.

Denna kärlek borttager världens synd. Och det gör den i tre stora akter: först genom overseende med synden *tillsvidare*, sedan genom hennes väsentliga borttagande genom pingsträttfärdiggörelsen, och slutligen genom hennes fullkomliga borttagande genom domsrättfärdiggörelsen.

Men Guds overseende med synden är en syndaförlåtelse. Ty även hans barmhärtighet är helig. Därför kan han aldrig inlåta sig med en syndare till frälsning utan att först giva honom en tillsvidare-förlåtelse.

Alltså måste Guds första kärleksgärning mot den fallna världen vara en syndaförlåtelse, en hel världsförlåtelse. Och det var ock hans första gärning.

Som bågen i skyn synes famna hela jorden, så famnar den barmhärtige Guden hela vår syndiga värld och trycker henne till sitt förlåtande allfadershjärta, innan ännu en tunga bett honom om förlåtelse. Så blev hennes fall blott ett fall ur den *välbehagliga* kärleken ned i den *barmhärtiga* vredeskärleken. Och i denna kärlek håller han henne fast genom förlåtelse och dom, tills hon släpper upp sin själviskhet och mottager den välbehagliga kärlekens flod.

Och de vittfamnande armarna, o människa, har du känt mången gång på din vildväg i synden. De släppte dig icke ens då, när du rasade, klöste och rev som vildaste djur i hans hjärta.

II

Världs rättfärdiggörelsen

Men alltsammans är av Gud, som försonat oss med sig själv genom Kristus och givit åt oss försoningens ämbete. Ty det var Gud, som i Kristus försonade världen med sig själv: han tillräknade icke människorna deras överträdelser, och han betrodde oss med

försoningens ord. Å Kristi vägnar äro vi alltså sändebud, i det att Gud förmanar genom oss. Å Kristi vägnar bedja vi: Låten försona eder med Gud. (2 Kor 5:18–20)

Här taga vi sex synpunkter: världsförlåtelsen; världsförsoningen; världsförlåtelsens förhållande till världsförsoningen; världsrättfärdiggörelsens väsen och innehåll; världsrättfärdiggörelsens uppgift, begränsning och skeden; samt världsrättfärdiggörelsens förhållande till pingsträttfärdiggörelsen. Alltså:

1

Världsförlåtelsen

I grundtexten står det ordagrant så: »Gud var i Kristus försonande världen med sig själv, icke tillräknande dem deras överträdelser.»

»Icke tillräknande dem deras överträdelser», heter det. Och att icke tillräkna överträdelse, det är att förlåta överträdelse. Och detta icke-tillräknande gällde »dem», står där. Och dessa »dem» äro hela världen; som vi se.

Alltså *hade* världen en syndaförlåtelse samtidigt med det, att Gud försonade henne med sig själv i Kristus. Ja, hon hade förlåtelse redan på fallets dag, då Gud första gången framträdde såsom världsförsonare genom löftet om kvinnans säd. Ty hade Gud haft i sinnet att tillräkna synden, då hade världen fått sköta sig själv, och då hade intet löfte blivit givet.

Och vari består då denna världsförlåtelse? Jo, det se vi av sammanhanget mellan de två orden: »försonande, icke tillräknande.»

Ty tänk efter. Det är ju den brottslige, som är skyldig att försona sig. Det var alltså världen, som var skyldig att försona sig med Gud. Vad är det då, som här efterskänkes? Naturligtvis försoningsskyldigheten.

Hade Gud tillräknat världen hennes synder, då hade hon stått inför detta evigt ouppfyllbara krav: »**Försona dig själv med mig**, det är, gör din synd ogjord med alla

dess följder, och det i din *egen* kraft, alldenstund du förstört din medskapade kraft att icke synda.» Och därmed hade världen varit evigt förlorad.

Vari består då världsförlåtelsen? Jo, däri att världen slipper detta omöjliga: *att själv försona sig med Gud*. Han frisäger henne från **själv-försoningens** obetalbara skuld;

och han åtager sig själv att försona henne med sig. Han överflyttar försoningskravet från världen och på sig själv; och han utför det i Kristus henne till godo. Det är sammanhanget mellan orden: »*försonande* världen med sig själv, *icke tillräknande* dem deras överträdelser».

Världsförlåtelsen borttager alltså icke världens synd, skuld och straff. Dem har hon kvar i sin synd-, skuld- och straffande. Men den borttager hennes *skyldighet att själv borttaga dem*. Den efterskänker den lagiska eller juridiska självförsoningen, som består däri, att människan i egen kraft gör sin synd ogjord.

Hade Gud tillräknat världen hennes synd och alltså ställt sig till henne blott såsom fordringsägare och domare, då hade dödsdomen över

Adam varit en fördömsedom; och Gud hade aldrig inlåtit sig med världen till hennes frälsning. Men genom världsförlåtelsen blir den blott en dödsdom, som kan komma att övergå i en fördömsedom över den, som uppsåtligen förbliver i synd och död.

Alltså ställde sig Gud mot den fallna världen just så, som man kan vänta av en rätt fader mot vanartiga barn, vilka bragt sig i ett elände, ur vilket de icke kunna hjälpa sig själva. Han kommer dem till hjälp och låter barmhärtighetens förlåtelse och barmhärtighetens dom verka först allt vad de förmå, innan han intager den obemängda vredens ståndpunkt och låter den kalla rätten hava sin gång.

Och såsom en rätt fader låter han det självsvådiga barnet känna, att det förverkat sin barnarätt och lever blott på hans barmhärtighet. Det visar liknelsen om de 10 000 punden. Han ställer varje människa förr eller senare inför just självförsoningskravet: »*betala allt det du är skyldig.*» Och det gör han icke såsom om hon skulle *kunna betala*, utan för att hon skall *kunna frälsas*. Ty utan detta skuldmedvetande, som i grunden krossar stenhjärtat, kan hon aldrig mottaga försoningens nåd, som är det nya förbundshjärtat, Kristi sinne, Lammets ande med förbundets lag och förlåtelse i sig.

Och att Gud verkligen till sist lägger den ofräsbara under just självförsoningskravet, det visar samma liknelse. Den obarmhärtige tjänaren dömdes att »betala allt det han var skyldig», alla 10 000 punden (Matt 18:23–35). Evighetsstraffet är en försoningsgård åt Gud i den mening, att han helgar sig på den, som han icke får helga.

Världsförlåtelsen avlyfter alltså självförsoningens skuld blott *tillsvidare*. Där människan genom eget förvållande blir ofräsbar, där återtages förlåtelsen, och betalningsskyldigheten träder i kraft.

Världsförlåtelsen är en gåva av Gud Fader. Men märk: icke en gåva av honom såsom varande i Kristus enligt det första skapelsebeståndet blott, icke av honom såsom *skapande* världen i Kristus blott, utan av honom såsom »varande i Kristus *försonande* världen». Det är alltså Gud i egenskap av försoningens fader eller upphovsman, som giver denna förlåtelse. Paulus sätter alltså världsförlåtelsen i *samband* med världsförsoningen. Och förhållandet mellan dem skall *noga* beaktas. Till detta återkomma vi i det följande. Men låt oss först kasta en blick på världsförsoningen. Om denna ha vi talat något i kapitlen om Lejonet, Lammet och Andens lag. Här nu blott ett par ord.

2

Världsförsoningen

Vi taga tre synpunkter: det eviga evangeliet; den eviga rättfärdigheten; och den eviga nåden.

Det eviga evangeliet.

Evangelium är evigt. Det fanns före världens grundläggning. Guds Son och i honom den himmelska skapelsen levde evangeliets liv före all synd och före all tid. Allt fruktade Gud och gav honom äran; allt tillbad skaparen. Och ett sådant förstabudsliv kallar skriften ett »evigt evangelium» (Upp 14:6, 7).

Gud älskade sin Son och i honom hela sin skapelse av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd. Och Sonen och i honom hela skapelsen älskade Gud av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd.

Denna ömsesidiga all-kärlek är det eviga evangeliet. Sonen kunde icke leva utan det. Och ingen skapad varelse kunde leva utan det. Och även om icke synden kommit i världen, skulle evangelium varit världens liv.

Gud själv *är* det eviga evangeliet i dess rot. Han är det evigt sälla, evigt nya budet, det utsägligt ljuvliga budskapet till alla och allt: *»du får, du kan, du skall älska din Gud med evig förstabudskärlek.»*

Det budet stod skrivet i Adams hjärta, men han lyssnade till världskärlekens evangelium, ett »ljuvligt budskap» även det, lockbetet på dödens krok.

Världens grundsynd är förstabudssynden. Genom den har hon förlorat möjligheten att intaga det andra skapelsebeståndet, som är övervinnande all-kärlek till Gud och hel-kärlek till nästan. Hon har förlorat det eviga evangeliet.

Försoningen måste alltså bestå däri, att det eviga evangeliet infördes i världen. Gud måste i den människan Jesus Kristus grundlägga det andra skapelsebeståndet såsom *frälsande* första- och andrabudskärlek.

Därför ställde sig Gud *alltid evangelisk* till Kristus, *aldrig lagisk, d.ä.* blott krävande kärlek. Nej, han gav honom det eviga evangeliet, gav honom all-kärleken genom att sekundligen älska honom med firsidig allkärlek. Och i denna kärlek låg det fina evangeliska kravet, det djupa, höga och vida kravet på firsidig genkärlek. Och det kravet fullbordade Sonen genom att sekundligen älska Fadern av allt sitt hjärta, av all sin själ, av all sin kraft och av allt sitt förstånd. Så var och vart Kristus det eviga evangeliet i människogestalt.

Sonen var evangeliskt beroende av Fadern i allt. Han kunde intet göra, intet säga, icke gå ett steg utan att taga det som en evigt evangelisk gåva av Fadern.

Och Fadern var evangeliskt beroende av Sonen i allt. Han kunde intet göra, intet säga, icke taga ett steg, utan att Sonen gjorde det, sade det, gick det såsom en evigt evangelisk gengåva åt Fadern.

Sonen kom ingen vart utan Faderns gåvoevangelium. Och Fadern kom ingen vart utan Sonens gengåvoevangelium.

Så starkt personligt, så djupt och ljuvligt bundet, så vitt och saligt fritt var förhållandet mellan dem.

Sonen var ingen »maskin» i Faderns hand, varken i livet eller i döden. Han var en sann människa. Allt står här på, den eviga förstabudskärlekens höjd, allt är evigt evangeliskt.

Och det *måste* vara så. Ty det gällde att göra den människan Jesus till det eviga evangeliibudet, gåvobudet från Gud till världen, och till det eviga gengåvobudet från världen till Gud. Det gällde blott ett, blott ett: att införa det eviga evangeliet i världen, att sätta den välbehagliga kärlekens hjul i gång. Och därför utropade den himmelska rösten både vid dopet och vid förklaringen: *»Denne är min älskade Son, till vilken jag har behag.»*

I Kristus gick all-kärlekens världshjul sekundligen, det stora förstabudshjulet, som kan sätta vårt hjul i gång. Och då vårt hjul går, då

äro vi försonade med Gud.

Bliv i stamhjulet, så går ditt hjul ljuvligt och lätt. Men begynner du att självhjula, då stannar ditt hjul. Och då sätter sig syndhjulet i gång. Och huru det då går, det vet du.

Den eviga rättfärdigheten

Det gällde, ha vi sett, att införa det eviga evangeliet i världen. Men det kan ock uttryckas så: det gällde att »framhäva den eviga rättfärdigheten» i världen (Dan 9:24).

Ty vad är den eviga rättfärdigheten? Den är det eviga allkärleksståndet, i vilket Gud och allt skapat står *rätt*. Ty ingen står *rätt*, som ej står *all* och *hel* i evig kärlek.

Gud själv är den eviga rättfärdigheten. Ty han står evigt *all* och evigt *hel* i kärleken. Han älskade Sonen och i honom hela den himmelska skapelsen av allt, icke halvt hjärta, av all, icke halv själ, av all, icke halv kraft och av allt, icke halvt förstånd. Dessa kärlekens fyra fullödiga allt äro den eviga rätten, den eviga grundlagen för hans eget väsen. De äro Guds rättfärdighet i dess rot.

Och dem besvarade Sonen och i honom allt skapat med fyra fullödiga, aldrig sviktande allt, före all tid och före all synd.

Gud gav det evangeliska alltet. Och han fick det evangeliska alltet. På detta allt hängde hans eget liv. På detta allt hängde allt annat liv. Detta allt är den eviga rättsgrunden för allt, förstabudsgrunden, den firsidiga förstabuds rättfärdigheten.

Att alltid och i allt älska Gud överallt, det är djupaste och högsta rätt i himmel och på jord, i tid och evighet.

Kärlekens förstabudsallt är själva hjärtat i all rätt. Där det hjärtat slår, där är rättfärdigheten *evig*. Där det stannat, där är rättfärdigheten *förgänglig*.

Och detta hjärta hade stannat på vår jord. »Ingen rättfärdig finnes, icke en enda» (Rom 3:10). Det måste sättas i gång. Och det gjorde Gud. Och det gjorde han genom att framhäva den eviga rättfärdigheten i Kristus.

Därför ställde sig Gud alltid *evangeliskt* rättfärdig inför Kristus, aldrig *lagiskt* rättfärdig, d.ä. blott krävande rättfärdighet.

Nej, han gav sekundligen den eviga rättfärdigheten, de fyra fullödiga allten. Och i dem låg det fina evangeliska rättskravet. Och det fullbordade Sonen genom att sekundligen älska Fadern av allt, icke halvt hjärta, av all, icke halv själ, av all, icke halv kraft och av allt, icke halvt förstånd.

På detta allt hängde allt i livet och i döden. Den eviga rättfärdigheten är oavprutlig, omutlig, oeftergivlig. Den sätter allt på ett allt. Så gjorde Gud i sina gåvoallt. Så gjorde Sonen i sina gengåvoallt. Han *var* alltid och i allt den eviga rättfärdighetens allt. Och med detta allt fyllde han alla Guds bud, icke blott de tio buden och ceremonialbud, utan även den eviga rättfärdighetens tusentals bud för varje dag, vilka voro allkärlekens fina, djupa och höga insatser och skiftningar i allt vad han såg, hörde, kände, tänkte, talade, gjorde och led. Så vart den eviga rättfärdigheten framhävd i honom. Han *är* Guds rättfärdighet i människogestalt.

Se nu på liknelsen om den yttersta domen (Matt 25). Två gånger

kallar Herren dem för **rättfärdiga**, vilka stå på hans högra sida (25:37, 46). Och märk! Vari bestod deras rättfärdighet? Jo, de hade bespisat de hungriga, klätt de nakna, härbärgerat de husvilla och besökt de sjuka och fängslade. *Det* var den rättfärdighet, som bestämde deras eviga lott, alltså **kärlekens** rättfärdighet, som är den eviga, odödliga och oeftergivliga rättfärdigheten. Därför blevo *de* evigt förlorade, som stodo på den vänstra sidan, de saknade den eviga rättfärdigheten.

Rättfärdig inför Gud är alltså blott den, i vilkens hjärta den eviga rättfärdigheten bor, blott den, som älskar Gud över allt och sin nästa som sig själv, blott den, som innehar det andra skapelsebeståndet i Kristus, vilket är kärlekens första- och andrabuds rättfärdighet.

Den eviga rättfärdigheten hos Gud är den eviga kärleken, ledd av det eviga förnuftet. Och den eviga rättfärdigheten hos en människa är den eviga kärleken såsom född första- och andrabudskärlek och ledd av det födda första- och andrabuds förnuftet. Evig kärlek och evig rättfärdighet äro samma sak under olika namn och sedd från olika sidor.

Den eviga nåden

Det gällde, sade vi, blott ett: att införa det eviga evangeliet eller framhäva den eviga rättfärdigheten i världen. Men det kan ock uttryckas så: det gällde att uppenbara den eviga nåden i världen.

Ty nåden är evig. Hon gavs oss i Kristus *före* tidsåldrarna, säger Paulus (2 Tim 1:9). Och han bestämmer denna nåd såsom varande »liv och oförgänglighet», d.ä. evigt liv (1:10). Nåden i Kristus är alltså gåvan av evigt liv, som är det eviga evangeliets, den eviga rättfärdighetens första- och andrabudsliv. Nåden är *livsnåd*.

Och denna livsnåd fanns till i den förhistoriske Kristus, och det icke blott såsom en av Gud beslutad och oss *tillämnad* nåd, utan såsom en redan då oss i honom »*given* nåd», en redan då i honom *befintlig* nåd.

Ty man märke, att Paulus först talar om nåden såsom en förhistorisk och i Kristus fördold nåd, och sedan om densamma såsom en historisk och i honom uppenbarad nåd (1:9, 10). Men det som uppenbaras, det måste ju *finnas till före* uppenbarandet. Alltså menar Paulus, att just den nåd, vilken Kristus i uppståndelsen framförde i ljuset såsom »liv och oförgänglighet» — att just denna nåd fanns till redan i den förhistoriske Kristus.

Sålunda lär Paulus, att nådens grundväsen är evigt liv; och att detta grundväsen är oföränderligt detsamma både i den förhistoriske och i den historiske Kristus.

Det ordet nåd i grundtexten betyder ursprungligen ett ljuvt och intagande väsen, som sprider liv, sällhet och behag omkring sig. Gud själv är detta ljuva och intagande väsen. Han är livsnåden i dess eviga källa och rot. Med konungslig frikostighet gav han åt Sonen att hava liv i sig själv (Joh 5:26), därmed görande honom till sin kärleks enastående: »Du». Och med konungslig frikostighet gav han i honom livsnåden åt allt skapat redan före tidsåldrarna, därmed görande honom till skapelsens begynnelse (Upp 3:14). Denna frikostiga och oförskyllda gåva av evigt liv i otaliga arter och grader till alla och allt — är Guds nåd i dess eviga grundväsen. För denna nådegåva har även Sonen att evigt tacka Fadern.

Guds Son och i honom den himmelska skapelsen levde nådens liv före tidsåldrarna. Och även om människan icke fallit i synd, skulle hon levat blott av Guds nåd. Ty utöver nådens liv kommer ingen, icke ens Sonen. Blott en står utanför detta. Och det är han, som heter: »**Jag** är» (2 Mos 3:14). Ur detta »Jag är» framgår varje »Jag är» som en oförskyllad gåva.

Och synden består just däri, att människan lever sitt liv icke som en *gåva* av Gud, utan som ett *rov* ifrån Gud. Syndaren bryter mot tillvarons djupaste grundlag, som är livsnådens lag. Och därför har det ordet nåd en så obehaglig klang inför honom. Naturligtvis; ty han lever i uppror mot hela skapelsens grundlag, som är nådens lag.

Världen föll. Och därmed föll hon ut ur Guds välbehagliga nåd ned i hans barmhärtiga vredesnåd, ut ur livet och ned i döden. Därmed gick livsnåden förlorad. Och därmed blev den fördold. Och därför måste den »uppenbaras, framföras i ljuset». Och det gjorde Gud i den historiske Kristus.

I honom uppenbarade Gud sin eviga livsnåd. Och därför ställde han sig *alltid nådig* mot Kristus, *aldrig lagisk*, d.ä. blott krävande liv. Nej, han gav honom sekundligen sin eviga livsnåd. Märk: Guds nåd var *över* honom, *med* honom och i honom, så att han var »*full av nåd*» (Luk 2:40; Joh 1:14). Och han återgav denna nåd genom att »*tillväxa i nåd inför Gud och människor*» (Luk 2:52). Och han dog *av* Guds nåd och *genom* Guds nåd och i Guds nåd, så att Guds nåd blev i honom »*den människans Jesu Kristi nåd*», d.ä. Guds nåd eller det eviga livets gåva i människogestalt.

På grund av synden fick den eviga livsnåden en särskild uppgift. Hon måste upplösa, övervinna första- och andrabudssynden i förening med första- och andrabudsförbannelsen eller, såsom Paulus uttrycker det, tillintetgöra döden (enl. grundtexten: försätta döden ur verksamhet), nämligen först stamvis i Kristus och sedan grenvis i människorna. Så blev hon en *frälsande* nåd. Och det *blev* hon just genom att orubbligt *förbliva* vad hon före tidsåldrarna var: *livsnåden*, det eviga evangeliets, den eviga rättfärdighetens första- och andrabudsliv. Ty det var just det livet, som skulle framföras i ljuset; och det var just det livet, som försatte döden ur verksamhet. Såsom frälsande nåd har hon alltså icke förlorat sitt ureviga livsinnehåll. Hon har icke förtunnats till en budlös nåd. — Men skökan har förtunnat henne och därmed så fördärvat människorna, att de icke kunna tänka sig Guds nåd annorlunda än som ett överseende, ett blundande, en eftergift, alltså blott såsom negativ. Hela hennes positiva budinnehåll har hon plockat ut och kastat i laghögen.

Men första- och andrabudsfull är nåden i Kristus både *före*, *under* och *efter* alla tidsåldrar. Den frälsande nåden är fyrsidigt förstabudsliv och tusenfaldigt andrabudsliv. Hon är »*Andens lag*», Sions lag, Kristi lag.

Sålunda stod Kristus *aldrig* under det lagiska eller juridiska kravet, utan *alltid* under det evangeliska kravet. Och dess allt avgörande slutakt var kravet på en evigt evangelisk död.

Gud gav all-kärlekens evangelium. Och han krävde av Sonen, att han dog in detsamma i sin ande, själ och kropp, dog fram det ur evigheten

och in i tiden, från himlen och ned på jorden, så att det vart paradysande, paradyskött och paradysblod i honom.

Och Sonen fullbordade det evangeliska kravet. Han dog den evangeliska döden, som är döden i övervinnande, syndupplösande första- och andrabudskärlek.

Och blott en evangelisk död är värdig Gud, som är det eviga urevangeliet. Blott en sådan död kan försona den föraktade kärleken, gottgöra den kränkta rättfärdigheten. Ty genom denna död utfick den eviga rättfärdigheten stamvis sin fulla och hela rätt, som är rätten till förstabudsall och andrabudshel kärlek in i döden.

Och »alltsammans är av Gud». Försoningen är den eviga kärlekens barn, den eviga rättfärdighetens son. Gud födde Kristus såsom den förstfödde från de döda. Och han födde honom i gudomlig födslovånda, då han övergav honom. Ty Gud var alltid i Kristus; och Kristus var alltid i Gud. De delade ljuvt och lett i livet och i döden. Båda »*dogo*» de på korset. Då Sonen dog den evangeliska döden i Gud, då dog ock Gud den evangeliska döden i Sonen, det är, då Sonen under övergivenheten dog ut från det evangeliska kravet på all-kärlek och levde in i den kravet fullbordande allkärleken, då dog ock Gud ut från det evangeliska kravet på allkärlek och levde in i den kravet fullbordande all-kärleken i Sonen.

Denna Guds död från det i Kristus krävda allt till det i Kristus erhållna allt är Guds försoning, Guds förlossning från övergivarekvalet till återvändarefröjden. Ty detta erhållna allt förlossade Guds kärlek från vreden, förändrade densamma från misshagets kärlek till världen till välbehagets kärlek till världen, nämligen stamvis i Kristus. Så raserade Gud syndens och dödens mur, upplöste densamma i Kristus, och därmed återförändrades stamvis floden av eld till floden av livets vatten.

Kristus dog den evangeliska döden. Och den var hans och vår räddning. Ty en lagisk eller juridisk död hade dödat det eviga evangeliet. Hade Gud övergivit Kristus så, som han övergiver en fördömd, då hade den eviga rättfärdigheten varit död i själva sin rot, ty han hade varit den evigt orättfärdige, om han så övergivit den evigt rättfärdige.

Nej, Kristus hade ingen befattning med det lagiska kravet. Ty det är kravet på självförsoning, eller att syndaren i egen kraft gör synden ogjord. Det kravet är utförbart för både Gud och människor. Och därför har världsförlåtelsen undanröjt det tillsvidare. Det träder i kraft blott då, när människan med våld tager det på sig eller tvingar Gud genom evig förstabudssynd att pålägga det. Kristus upplöser i sin död blott den första synden och den första döden; den andra synden och »den andra döden» äro *oupplösliga* (Upp 2:11; 20:6, 14).

Försoningen täcker alltså icke synden lagiskt eller juridiskt. Ty det lagiska kravet är oförsonbart, otäckbart. Och det »täckes» blott genom Guds barmhärtighet, som täckt över detsamma med tillsvidareförlåtelsen.

Nej, försoningen tog en helt annan väg, den *evangeliska* vägen. Den står på ett oändligt högre plan, det evigt evangeliska första- och andrabudsplanet, där Guds första- och andrabudskrav i lag och profeter får sin evangeliska fullbordan i Kristi synd-, skuld- och

straffupplösande första- och andrabudskärlek.

»Alltsammans är av Gud», säger Paulus. Försoningen är icke avtvingad honom genom Kristus. Hon är hans frivilliga verk. Det var Gud, som i Kristus vred världen i rätt förhållande till sig, så att han kunde släppa sitt misshag och återtaga sitt välbehag till henne: först stamvis och sedan grenvis i Kristus. Han blev icke barmhärtig mot världen först genom Jesu död. Nej, denna död är ett verk av Guds barmhärtighet. Redan på fallets dag sköt han in världsförlåtelsens klippa under en fallande värld, att hon icke skulle falla i avgrunden. Denna »stora barmhärtighet» är försoningens eviga grundval. Utan den hade Kristus aldrig kommit i världen. Ty utan den hade han icke haft någonting att stå på. På denna eviga urklippa lade Gud klippan Kristus såsom en *ny akt* av sin barmhärtighet.

På korset står allt i Guds eviga nåd såsom frälsande nåd. Denna nåd är den djupa underströmmen i allt, det härskande grunddraget i allt. Hon höjer sig i sitt konungsliga majestät upp över allt. Hon famnar allt. Hela världen ligger vid nådens bröst. — Denna nåd tager allt i sin tjänst. Guds vrede går nådens väg. Guds dom gör nådens verk. Självskheten, vilddjuret, skökan och Satan måste som i lackande svett arbeta på nådens framfödande och uppenbarande i Kristus och därmed grundlägga sin egen undergång. Så omätligt djup, hög och vid är Guds nåd i Kristi död. Men så *fruktansvärt* allvarlig och så *underbart* allvarlig är hon, att hon under allt detta dock förbliver den eviga rättfärdigheten, som på den *evangeliska* vägen tager ut det oeftergivliga rättskravet intill minsta bokstav och prick. — Att kunna genomskåda och förstå detta hemlighetsfulla inre skola vi icke begära. Ty förstode vi detta i denna vår pjollrande barntillvaro, då vore det icke mycket med saken. Så grunda äro icke försoningens djup. Gott så.

Men å andra sidan är Guds världsförsoning i Kristus mycket enkel och lättfattlig, så långt vi för vår frälsning *behöva* och *måste* förstå den. Den innefattar blott en enda sak: det eviga evangeliets införande i Kristus — och vad det är, få vi sekundligen erfar i det frälsande första- och andrabudsevangeliet; blott en enda sak: den eviga rättfärdighetens framhävande i Kristus — och vad den är, få vi sekundligen erfar i den frälsande första- och andrabuds rättfärdigheten; blott en enda sak: den eviga nådens uppenbarande i Kristus — och vad den är, få vi sekundligen erfar i den frälsande första- och andrabuds nåden; blott en enda sak: Herren Sebaots ande ingången i Kristus, så att han vart anden — och vad den är, få vi sekundligen erfar i den frälsande första- och andrabudsanden, som är försoningsanden.

Men låt då för Guds och Kristi skull allt detta sitta ihop till »blott en enda sak»; så att det icke blir saker vid sidan av varandra och i strid med varandra: så att nåden blir ett och budet ett annat, frälsningen ett och livet ett annat, evangelium ett och anden ett annat o.s.v. Låt dem vara blott olika namn på samma sak. Ty de äro ett evigt oupplösligt komplex, ett odelbart helt. De äro anden, personen.

Och akta dig för skökan. Ty hon är klofåret (Matt 7:15). Hon har klorna gömda i ull. Och hon kan aldrig vidröra någonting utan att ha

sönder det. Hon saknar det första budets firsidige all-ande, som är det enda, vilket kan sammanhålla allt; och därför har hon sönder allt.

Såsom förstfödd före allt skapat är Kristus stammen för det första skapelsebeståndet. Och såsom förstfödd från de döda är han även stammen för det andra och tredje skapelsebeståndet. I denna stam står alltså hela mänskligheten stamförsonad med Gud.

Denna stam är den eviga kärleken, den eviga rättfärdigheten, den eviga nåden, den evige anden, korteligen: det eviga evangeliet, allt i människogestalt och allt på evig middagshöjd på Sions berg.

I denna stam tronar välbehagets kärlek och skapar en kärlekens tron i varje människa, som låter försona sig med Gud genom utgrening ur själviskheten och ingrening i kärleken eller genom ande-, hjärte- och sinnesbyte.

Och så utbreder sig välbehagets kärlek över världen, i den mån hon ingår i grenbildningen. Men där utanför framgår alltjämt den barmhärtiga vredeskärlekens eldsflod över världen i stigande grad i mån av hennes synd.

3

Förhållandet mellan världsförlåtelsen och världsförsoningen

Gud har utvalt oss i Kristus före världens grundläggning (Ef 1:4). Därav se vi, att redan nåden i den förhistoriske Kristus var oss given såsom en försoningsnåd. Nåden är till själva sin uranläggning en världsförsonande nåd. Men denna uranläggning *förutsätter* och *innefattar* en Guds urkärlek, ett urhjärta, en urbarmhärtighet, som *»icke tillräknar synden»*. Sålunda äro världsförlåtelsen och världsförsoningen redan i Guds eviga råd ouplösligt förenade.

Också sätter Paulus dem i samband med varandra, såsom vi sett av de orden: »försonande världen, icke tillräknande dem deras överträdelser». Och vi ha redan antytt något av detta samband. Det är följande:

Guds **kärlek** eller det eviga **evangeliet** framträder inom tiden i två väldiga frälsningsakter *utanför* människan.

Först på fallets dag såsom **den världsförlåtande kärleken**, vilken tills vidare avlyfter självförsoningens skuld, som innebär evig fördömmelse.

Sedan såsom **den världsförsonande kärleken** eller det eviga evangeliets införande i Kristus såsom vårt andra och tredje skapelsebestånd.

Den förra är grundvalen till den senare. Ty utan världsförlåtelsen hade världsförsoningen varit omöjlig. Men å andra sidan hämtar världsförlåtelsen hela sitt värde från världsförsoningen. Ty utan denna hade förlåtelsen varit till ingen nytta, alldenstund hon i och för sig icke frälsar, utan blott banar väg för frälsningen.

Eller:

Guds eviga **rättfärdighet** framträder inom tiden i två väldiga frälsningsakter *utanför* människan.

Först på fallets dag såsom **den världsförlåtande rättfärdigheten**,

vilken tills vidare avlyfter självförsoningens skuld.

Sedan såsom **den världsförsonande rättfärdigheten**, eller den eviga rättfärdighetens framhävande i Kristus såsom vårt andra och tredje skapelsebestånd.

Den förra är grundvalen till den senare, men hämtar ock hela sitt värde från denna, av skäl som vi nyss nämnde.

Eller:

Guds eviga **nåd** framträder inom tiden i två väldiga frälsningsakter *utanför* människan.

Först på fallets dag såsom **den världsförlåtande nåden**, vilken tillsvidare avlyfter självförsoningens skuld.

Sedan såsom **den världsförsonande nåden**, eller den eviga nådens uppenbarande i Kristus såsom vårt andra och tredje skapelsebestånd.

Den förra är grundvalen till den senare, men hämtar ock hela sitt värde från densamma av antydda skäl.

Men härmed är förhållandet mellan världsförlåtelsen och världsförsoningen ingalunda uttömt. Och för övrigt: vem kan uttömma det? Dock både kunna och måste vi taga ännu ett steg. Där råder mellan dem även ett *rättsförhållande*. Världsförlåtelsen har i världsförsoningen sin heliga rättsgrund.

Detta förhållande ha vi redan antytt. Men det framträder klarare, om vi lägga märke till även andra ställen hos Paulus, där han talar om världsförlåtelsen. Ett sådant är Rom 3:25. Där säger han: *»Ty honom har Gud ställt fram till att genom sitt blod vara ett försoningsoffer, som skulle komma oss till godo genom tro. Så ville Gud bevisa, att han var rättfärdig också när han under sitt tålmodis tid hade fördrag med forna tiders synder.»*

Här står i grundtexten ett ord, som heter »paresis». Med det uttrycker Paulus världsförlåtelsen. Det är översatt med: »hava fördrag». Och det betyder egentligen: »lämnandet å sido» eller »förbipasserandet». Gud låter synden tillsvidare passera sig förbi. Det är just vad i vår text uttryckes så: »han tillräknade dem icke deras synder».

Så förhöll sig Gud under hela tiden före Kristus. Han »hade fördrag med forna tiders synder». Han lät det onda intaga och bibehålla världsherraväldet under det egyptiska, det assyriskt-babyloniska, det mediskt-persiska och det macedoniskt-grekiska världsriket samt under den del av det romerska, som föregick Kristus. Han lade hela världen under paresis-förlåtelsen. Vildjuret fick, visserligen inom fastställda gränser och under vissa domar, dock i det stora hela passera honom förbi. Och han liksom blott stod och såg på. Och så gör han än i dag. Det är världsförlåtelsen.

Men detta var en bitter tagg för »forna tiders» fromma bland både judar och hedningar och särskilt för de senare, vilka icke hade det profetiska ordet, som är ljuset i den dystra vildmarken, vildvärlden (2 Petr 1:19). Ty dessa hedningar hade erfarit, att det finns en Gud. Men han tycktes icke taga synden på allvar. Hans tålmod syntes icke vara rättfärdigt. Och än i dag stinger den »taggen» många fromma hjärtan, särskilt dem, som icke tagit kännedom om världsförlåtelsens både för- och efterkristliga skede.

Men nu »ville Gud bevisa, att han var rättfärdig, även då han hade fördrag med forna tiders synder». Och detta skedde, säger Paulus, genom försoningsoffret i Kristi blod. Genom detta offer räddar han alltså sin rättfärdighet.

Sålunda sätter Paulus även här världsförlåtelsen i samband med världsförsoningen liksom i vår text. Men här framträder rättsförhållandet tydligt och skarpt. »Parésis» är på grund av världsförsoningen en rättfärdig förlåtelse. Guds tålmod, långmodighet, fördragsamhet och overseende — vilket allt är blott olika namn på världsförlåtelsen — äro ingen flathet mot synden, ingen klemighet med djuret, ingen sådan där ljum och saltlös fadersbarmhärtighet, som står i så hög kurs bland djurmänniskorna, utan de äro alltigenom rättfärdiga enligt den eviga rättfärdighetens lag. Världsförlåtelsen har sin heliga rättsgrund i blodsoffret på korset.

Men här skola vi akta oss för den juridiska skökan. Hon lär, som vi sett, att Gud gjorde sig rättfärdig i blodet på det sättet, att han lät Kristus undergå det eviga fördömelsestraffet för alla tiders synder. Alltså låter hon Gud överflytta på Kristus just den lagiska försoningen, som är utförbar för både Gud och människor. Kristus får i en lidandessumma juridiskt betala alla syndares alla 10 000 pund, all världens skuld.

Men vad blir det då av förlåtelsen? Har min ställföreträdare till fullo betalt och gottgjort allt för mig, vad är det då som skall förlåtas? Naturligtvis ingenting, ty där återstår intet att förlåta. Juridisk tillfyllestgörelse och syndaförlåtelse äro oförenliga. De utesluta varandra. Skökans förlåtelse är en laga betald förlåtelse, alltså en skenförlåtelse.

Nej, förlåtelse är en barmhärtighetshandling, en nådig tillgift av en skuld, som *icke* är betald, en eftergift av sådant, som *icke* är *juridiskt* gottgjort. Och en sådan förlåtelse är världsförlåtelsen. Den efterskänker just den lagiska eller juridiska självförsoningen. Och det utan att överflytta den på Kristus. Ty den är oflyttbar, som vi sett, enär synd, skuld och straff aldrig kunna i egentlig mening överflyttas på en annan; ty det skulle innebära, att denne ställföreträdare vore syndare i egentlig mening.

Men å andra sidan skola vi akta oss för en motsatt avväg, den läran nämligen, som i blodsoffret på korset *icke* ser något ställföreträdande strafflidande alls. Ty där finns förvisso ett sådant, och det i ett djup, en höjd och en vidd, som ingen dödlig mäter, såsom vi ofta antytt förut.

Ty straffet är detta: den dag du därav åter skall du dö. Synd och skuld hava satt sig fast i människan i gestalten av andlig död eller död ande, d.ä. dödsande. Synd- och skuldanden härskar över henne genom dödsanden. Och denne ande är en av Gud given straffande. Det var denne straffande, som i gestalten av Kaifas och Pilatus förde Kristus på korset. Det var den anden, som Gud i och med övergivenheten lade i dödens kalk. Och den kalken satte han i fördolt stödande all-kärlek till Sonens läppar. Och den kalken drack Sonen i den »torra» trons evangeliska all-kärlek. I den smakade han döden, straffet, för alla. Här ägde ett ställföreträdande strafflidande rum, nämligen så långt och på ett sådant sätt, som den heliga kärleken i Kristus kunde stå i syndares

ställe. Detta är det evangeliska ställföreträdareskapet, som icke har någonting att skaffa med det lagiska eller juridiska.

I detta lidande fullkomnades den rättfärdige eller framhades den eviga rättfärdigheten i fullkomnad människogestalt. Och därpå hängde allt. Ty i denne rättfärdige utfick Gud det evigt oeftergivliga rättskravet, som är kravet på en förstabudsall och andrabudshel kärlek in i döden, det är, kravet på en kärlek, som står förstabudsall och andrabudshel i allt det lidande, som var nödvändigt för att upplösa och döda den världsbehärskande dödsanden, som är straffet.

Och det är denna utanför-lagiska försoning, som Paulus angiver just i början av det stycke, där han talar om blodsoffret. Han säger: *»Men nu har utan lag en rättfärdighet från Gud blivit uppenbarad»* (Rom 3:21). Det är just den eviga första- och andrabuds rättfärdighet, som Gud framhade i blodsoffret på korset, och som upplöste första- och andrabudssynden i förening med första- och andrabudsdöden, som är straffet. *Så* gjorde sig Gud rättfärdig i blodet. Den evigt rättfärdige dödsupplösaren är gottgörelsen. Han, den rättfärdige, är försoningen.

Ty Kristi lidande är, såsom vi sett, en födslovånda. Och det skall noga beaktas.

På det lekamliga området äro den födande och den födde skilda personer. De äro modern och barnet. Men på det andliga området äro de samma person, såsom vi sett förut.

Liksom Kristus är både den offrande och själva offret, så är han ock både den födande och den födde. Det är han själv, som genom dödsutfödelsen framgår ur ett lägre in i ett högre livsområde. Och den hemligt stödjande och innerst framfödande kraften var Herren Sebaots ande. *»Ty alltsammans är av Gud».*

Kristi födslovånda var ett ställföreträdande doms- eller strafflidande, nämligen så långt och på ett sådant sätt, som han, den oskyldige, kunde lida den skyldiges straff. Och straffdomen var gudsövergivenheten. Genom den inneslöts han i dödens ande, såsom sött vatten inneslutes i bittert vatten, då de blandas, eller: genom gudsövergivenheten inneslöts han i den av Gud givne dödsanden såsom i ett *»moderliv»*.

Och här funnos blott två möjligheter: att **kväva** eller **kvävas**, det är, att antingen andas mitt i dödsanden och därmed kväva honom, eller kvävas av dödsanden.

Och han andades. Och det skedde i detta ord: **Min** Gud, **min** Gud! Så skaffade han sig luft. Han släppte icke Gud, fastän Gud syntes hava släppt honom. Han stod orubbligt förstabudsall, orubblig i firsidig allkärlek. Han andades det eviga evangeliet, den eviga rättfärdigheten, den eviga livsnåden mitt i dödsandens dödligt kvävande *»moderliv»*. Och därmed kvävde han denne ande, bröt sig ut ur densamme och framträdde såsom dödsutfödd i det ordet: *»Det är fullkomnat»*.

Här stå vi inför en verklighet av fruktansvärt allvar. Och vi få en så tydlig och skarp känning av densamma i erfarenheten, att varje försök att förneka den är fåfängt. Och erfarenheten är denna:

Synden härskar genom döden (Rom 5:21). Och detta dödsherravälde blir känt för människan i dödslikheten med Kristus. Hon får ingå i gudsövergivenheten, som är dödsdomen. Hon inneslutes i sin dödsande

såsom i ett »moderliv».* Och här står hon inför de två: att antingen kväva denne ande eller kvävas av honom. Nu blir hennes död uppenbar i dess förfärande anderot och andeväsen. Hon erfar en obeskrivligt kvävande vända. Hon vill leva men saknar liv. Hon vill andas men kan icke. Ja, t.o.m. den lekamliga andedräkten hotar att avstanna. Bröstat klämmas ihop i dödspresen, så att det både andligen och lekamligen kännes som en sten. Det är stenhjärtat, dödshjärtat, straffhjärtat.

I detta dödsandens »moderliv» kväves allt vad människoande heter på vår jord. Ty här gripes han av förargelsen. Och lämnad åt sig själv skaffar han sig luft genom det förtvivlade vemodets och trotssets synd. Denna luft är stegrad synd-ande. Och den utföder honom ur dödsanden, men blott för att i samma ögonblick insvepa honom i en stegrad döds-ande. Och i denne stegrade dödsande skaffar han sig luft genom en ny synd-ande. Och denne utföder honom ur den stegrade dödsanden in i en ytterligare stegrad dödsande o.s.v. Så gripes människan av förargelsens sugvirvel och malström och försvinner i det bottenlösa djupet.

Detta är syndens dödsherravälde över människan. Det är dödsstraffet i dess fasansfulla andeväsen och rot. Och lika omöjligt som det är för det lekamliga barnet i moderlivet att själv skaffa sig luft eller att utföda sig själv, så att det kan andas, lika omöjligt är det för människan att utföda sig själv ur doms-, döds-, straff-, vredes- och förbannelseandens »moderliv». Här regerar det krönte vilddjuret »över alla stammar och folk och tungomål och folkslag». Det fingo Jesu första lärjungar erfar. Då de under dödsdagarna i Jerusalem infördes i dödslikheten med mästaren, då »förargades de alla» (märk: alla). Och de skulle alla ha försvunnit i förargelsens djup för evigt, om icke den uppståndne gripit dem med försoningens ande och utfött dem ur dödsanden.

Så får man till fullkomlig visshet erfar, att Kristi lidande är ett ställföreträdande strafflidande av *omätligt* värde och av *oändlig* vikt; nämligen i den mening vi ofta antytt: icke ett lagiskt, juridiskt, utan ett etiskt, ett evangeliskt strafflidande.

Hans lidande är ett ställföreträdande födslokval *genom* straffanden, *inne i* straffanden och *ut ur* straffanden, är den förstföddes ställföreträdande *utfödelse ur dödsanden*, som är straffet.

I detta lidande har han i vårt ställe genomlidit och sönderlidit, kvävt och upplöst dödens krönte allhärskareande, som är straffet. Han har försatt döden ur verksamhet genom att tvinga döden att föda sin död, som är livet. Den förstföddes dödsutfödelse är dödens död. Och *utan* denna ställföreträdande dödsutfödelse hade vi alla stått under dödens verksamhet, som är: genom synd ned i död, genom död upp i synd, genom synd ned i död, genom död upp i synd o.s.v. Det är det verksamma, rullande dödshjulet utför den eviga branten, vilket bragtes att stanna genom det eviga evangeliets, den eviga rättfärdighetens, den eviga nådens livshjul i Kristi död. Detta är det oändligt dyrbara ställföreträdarskapet.

* Det andliga moderlivet är själva människoväsendet, som var bestämt att genom sin andra och tredje födelse övergå i högre gestalter. Men detta väsen har på varje punkt blivit så genomträngt av synd-, skuld- och dödsanden, som vatten genomtränger vatten. Och så både kan och skall man tala om denne ande såsom ett »moderliv», ur vilket människoväsendet måste utfödas.

Och därför att han stod lamm mitt i vilddjuret, levde mitt i döden, andades mitt i dödsanden, därför bär han andens segertecken: 7 horn och 7 ögon i oupplöslig förening med slakt-, döds- eller lidandesmärket.

Båda dessa tillsammans, den sjufaldige segeranden och slaktmärket, äro försoningen. Den bär han alltså *med sig, i sig*. De äro hans död, sådan denna gått *upp i hans person* och där evigt lever och verkar.

Döden har omgestaltat och förvandlat hela hans ande, själ och kropp, tryckt en evigt outplånlig prägel på hela hans varelse, står där evigt såsom kraftandeprägel i lidandesprägel, allt i himmelsk härlighetsglans.

Och det är denne person, den sjufaldige kraftanden med utseende av att ha varit slaktad, som vi kalla försoningsanden eller den sionitiska lag-anden med slaktmärket. *Därmed* vilja vi uttrycka den *hela*, ostympade försoningen. Paulus uttrycker den bland annat så: »*Herren är anden, och där Herrens ande är, där är frihet.*» (2 Kor 3:17) Det är just försoningsanden.

Fasthåll nu sammanhanget med vårt första kapitel. Jehova har 7 ögon, som äro hans 7 andar, vilka överfara hela jorden. Och Tron-Lammet har 7 ögon, som äro de 7 Guds andar, vilka äro utsända över hela jorden.

Sålunda hava Guds 7 andar ingått i Lammets 7 andar och genom dem tagit sig väg till jorden.

Men Lammets andar äro försoningsanden. Alltså har Guds ande ingått i Lammets försoningsande och genom den tagit sig väg till jorden. Med denne ande omsluter och genomtränger han hela världen och varje människa oändligt närmare än luften. Allt lever, röres och har sin varelse i Guds och Lammets försoningsande.

Guds ögon hava tagit sig väg till jorden genom Lammets ögon. Han ser vår syndiga värld genom Lammets ögon, som äro försoningsögon.

Guds hjärta har tagit sig väg till jorden genom Lammets hjärta, Guds armar tagit sig väg till jorden genom Lammets armar, Guds tunga tagit sig väg till jorden genom Lammets tunga.

Och det är med dessa försoningsarmar och till detta försoningshjärta han trycker vår syndiga värld; och det är med denna försoningstunga han uttalar världsförlåtelsens väldiga nådesord: »*jag tillräknar dig icke dina synder.*»

Och det är just i kraft av denna Guds försoningsgestalt, som världsförlåtelsen är *rättfärdig*. Ty denna försoningsutrustning har han själv fött, skapat åt sig i Lammet; och i den står han evigt iklädd den eviga rättfärdigheten såsom en synd- och dödsupplösande rättfärdighet i fullkomnad människogestalt. Och därmed står han evigt och *allsidigt* rättfärdig: både såsom fader, lagstiftare och domare, rättfärdig enligt den eviga kärleksrättfärdighetens barmhärtiga och heliga lag, såsom vi sett förut.

Världsförsoningen är en världsskapelse i skapelse- och beståndsmänniskan Jesus Kristus, en världsfödelse, i vilken Gud stamvis utfött, förlöst, förlösat världen ur synd- och dödsanden, och därmed

stamvis utfött, förlöst, förlossat *sig själv* från doms- och vredesanden, med vilken han var *rättfärdigt bunden* vid världssynden, enär denna avstängde jorden från himlen, hämmade den välbehagliga kärlekens flöden, avbröt hans saliga rundgång, berövade hela världsmekanismen den ljuvliga smörjelsens olja och försatte allt i en tung och gnisslande torrgång.

Denna skapelse- eller födelseförsoning i Kristus är, som vi ofta antytt, utförd i det eviga evangeliets, den eviga rättfärdighetens, den eviga livsnådens ande, är det gemensamma verket av Faderns och Sonens ömsesidiga all-kärlek.

Och det är denna evigt evangeliska skapelse- eller födelseförsoning, som träder i stället för den lagiska självförsoningen. Och den varken täcker eller uppväger densamma. Ty denna senare är det absolut omöjliga även för Gud, enär den innebär, att syndaren själv utföder sig ur dödsanden. En juridisk betalning av de 10 000 punden är *själv skapelse, självfödelse*. Det omöjliga är det ouppvägbara. Och därför väges här ingenting på juridisk våg.

Och dock »väges» här. Men på en högre våg, det eviga evangeliets våg. Det är den av Gud verkställda dödsutfödelsen, som uppväger den mänskliga självutfödelsen, men *så*, som det *möjliga* uppväger det *omöjliga*.

Därför, när Paulus jämför synd- och dödsfördärvet genom Adam med försoningsnåden genom Kristus, då sätter han icke denna senare såsom »vägande lika» mot det förra, utan han sätter den såsom *överflödande* (Rom 5:15, 20), såsom en flod av nåd, i vars bottenlösa djup synd och död försvinna.

Såsom den översvämmande floden av friskt vatten upplöser och bortsköljer orenheten, så »täcker» nåden synd och död.

Såsom solen smälter driva och is, vilka henne förutan *aldrig* skulle smälta, så »betalar» gudsförsoningen självförsoningen. Betalningen är den **Förstfödde**.

Världsförlåtelsen är alltså ingen *juridiskt* betald förlåtelse; den är etiskt, evangeliskt betald. Betalningen är det synd- och dödsupplösande eviga evangeliet, den synd- och dödsupplösande eviga rättfärdigheten, den synd- och dödsupplösande eviga livsnåden i fullkomnad människogestalt på himmelsk middagshöjd.

Världsförlåtelsens barmhärtighet låter icke neddraga sig till en genom Kristi död juridiskt *köpt* barmhärtighet. Nej, den växer upp genom denna död till sin högsta tänkbara höjd såsom rättfärdig barmhärtighet och barmhärtig rättfärdighet i gudafödd människogestalt.

Guds ande tog sig väg till världen genom Lammets ande, ha vi sett. Men det skedde redan i Guds eviga råd. Och på fallets dag stod han iklädd försoningens ande, då han gav det första försoningslöftet och med det världsförlåtelsen. Redan under den förkristliga tiden var Gud på ett förberedande sätt iklädd Kristus. Denne senare är den i gamla testamentet ofta framträdande »förbundets ängel» (Mal 3:1). Han innehade redan där en medlareställning mellan Gud och världen. Han var löftesförsoningens klippa, som följde Israel, och ur vilken de drucko (1 Kor 10:4). Ur den drucko ock alla fromma hedningar. Och ur den flödade världsförlåtelsens nåd till alla forna tiders folk. Och redan i kraft av den klippan var Gud rättfärdig (löftesrättfärdig), då han »hade

fördrag» med dessa tiders synder.

Men nu säger någon: »Om Kristi lidande är ett ställföreträdande strafflidande, då pålägger ju Gud ett dubbelt straff för synden. Ty tag t.ex. dessa förkristna folk. De fingo ju i tiden lida både det andliga och lekamliga dödsstraffet; och efter döden voro de lidande fångar i dödsanden. Och så kommer Kristus i världen. Och han träder i deras ställe och genomlider och upplöser samma dödsande, som utgjort och utgjorde själva kärnan i deras straff. Alltså uttager Gud ett dubbelt straff för dessa tiders synder.»

Nej, det gör han icke. Ty här föreligga två skilda lidandesområden. Och dem har Paulus angivit i dessa två ord: Det första: »*Kristus friköpte oss från lagens förbannelse, då han var en förbannelse för oss.*» Och denna »friköpning» gäller alla människor. Ty samme Paulus säger ju: »Kristus Jesus gav sig själv till lösen för alla.» Sålunda äro alla människor stamvis »friköpta» från lagens förbannelse. Detta är Kristi ställföreträdande straff lidande.

Det andra ordet är detta: »*Den, som gör orätt, han skall få igen den orätt han har gjort, utan något anseende till personen*» (Kol 3:25). Det är människans straff lidande.

Här ha vi alltså två, som lida: »Kristus lider lagens förbannelse för människan, och människan lider själv lagens förbannelse, som är straffet för den orätt hon gjort.

Här stå vi sålunda inför två strafflidandesområden, Kristi och människans. Och stanna ett ögonblick inför dem. Vi betrakta först:

Människans strafflidandesområde

Att människan får igen den orätt hon har gjort, det är, som vi sett förut, en genomgående och fruktansvärt allvarlig lära i skriften. Se här ett av de många gripande orden i denna sak. »*Så säger Herren, Herren: Se, jag skall komma över dig, Sidon, och förhärliga mig i dig. Ja, att jag är Herren, det skall man förnimma, när jag håller dom över henne och bevisar mig helig på henne*» (Hes 28:22). Sålunda måste Sidon genom sitt strafflidande förhärliga och helga Gud. Hon, hedningestaden, hade kunnat hålla Gud härlig och helig genom rättfärdighet. Men då hon icke gjorde det, måste hon hålla honom härlig och helig genom orättfärdighetens rättvisa lön. Det är den heliga hämnden, som följer syndaren trognare än skuggan hans kropp, och som i sinom tid låter honom uppskära vad han sått.

Detta straffområde ställes inför oss med fasansfullt allvar i vredens skålar. De äro »Guds sista plågor» (Upp 15:1) och gälla alltså mänskligheten *efter* Kristi död. De utgjutas sålunda just över den värld, för vilken han lidit lagens förbannelse, och för vilkens synder han är försoningen. Guds vrede framgår över världen från begynnelsen i mån av hennes synd, men dessa skålar äro vredens slutakter, i vilka den når sin högsta höjd, särskilt i det 7:e världariket, då synden stiger till himmelshöjd. Och märk: »med dem är Guds vrede fullbordad» (15:1, 8). »Fullbordad», står där. Sålunda finns det en Guds vrede, som måste fullbordas på världen, fastän Kristus är försoningen för världens synder. Det finns alltså en lidandeskalk, som världen måste tömma till sista droppen, oaktat Kristus tömt lidandets kalk till botten för henne.

Det finns en lagens förbannelse, som Gud tager ut intill sista skärven, oaktat Kristus »friköpt» henne från lagens förbannelse.

Och detta gäller även den enskilde. Sålunda har varje människa en lidandes kalk att tömma, allt efter den orätt hon gjort, fastän Kristus tömt kalken för henne. Hon måste ut med förbannelsens sista skärv, fastän Kristus var en förbannelse för henne. Guds vrede måste fullbordas på henne, fastän Kristus sagt: det är fullbordat, fullkomnat. I detta strafflidande gör försoning och förlåtelse ingen ändring, såsom Davids exempel visar. Det skonar, enligt Pauli ord, icke ens de heliga i Kolosse. Och det sträcker sig in i dödsrikets alla regioner, även över de troende, nämligen sådana, vilka måste frälsas såsom genom eld.

Det är denna omutliga vedergällning, som historieskrivare ofta påvisa i mänsklighetens, folkens och de enskildas liv, och som någon har uttryckt i dessa ord: »Med matematisk noggrannhet låter Gud straff och lön växa upp ur människans onda och goda gärningar.»

Och vi få nu i fritänkeriskrifter läsa ord sådana som dessa: »någon försonare behöva vi icke, ty vad människan brutit skall hon själv försona.» Där ligger en sanning vid sidan av en stor lögn i de orden. Men denna sanning har blivit undanträngd av skökans falska försoningslära. Och nu få vi höra denna sanning av själva otron. Och snart skola vi få både höra och se den i domar, som komma att giva världen en läxa i strafflidande, som hon aldrig glömmer.

Kristi strafflidandesområde

Detta ha vi ofta vidrört i det föregående. Nu blott ett par ord.

Kristus friköpte oss från lagens förbannelse, då han var en förbannelse för oss — ty det är skrivet: »Förbannad är var och en, som hänger på trä» — på det att Abrahams välsignelse skulle tillfalla hedningarna i Kristus Jesus; på det att vi genom tron skulle undgå den utlovade anden» (Gal 3:13, 14).

Inför detta ord, som är det starkaste uttryck i skriften för Kristi lidande, skall man göra tre frågor: Vad led han? Varför led han? Och huru led han? Alltså först:

Vad led han?

Han led lagens förbannelse, står där. Men *vad* är lagens förbannelse? Den är en *ande*. Ty märk! Paulus ställer lagens förbannelse såsom motsats till Abrahams välsignelse. Men Abrahams välsignelse kallar han ock för »den utlovade anden». Denna välsignelse och denne ande äro alltså samma sak. Sålunda är lagens förbannelse motsatsen till den utlovade anden.

Men motsatsen till god ande är ond ande. Alltså är lagens förbannelse en *ande*; ja, just den av Gud givne straffande, som förde Kristus på korset. Just vad Kristus kallar mörkrets makt, d.ä. andemakt, just vad Paulus kallar »mörkrets välde», d.ä. andevälde (Kol 1:13), just denne världsbehärskande dödsande, som »hade makten» på långfredagen, är vad Paulus här kallar lagens förbannelse, som alltså är mot-anden till välsignelsens ande.

Det var denne förbannelseande, som Kristus i sitt utsägliga lidande *led igenom* på varje punkt, *led ut* intill sista droppen, *led sönder*, *led*

bort, ihjäländades, kvävde, korteligen: upplöste eller övervann. Och därvid fick hans ande, själ och kropp slaktmärket för evigt. Han blev försoningsanden, som är den »utlovade anden», utan vilken ingen hör Kristus till.

Varför led han?

Jo, på det att vi skulle få Abrahams välsignelse eller den utlovade anden. Därav se vi tydligt, att Paulus icke sätter lidandet såsom *mål*, utan såsom *medel*. Målet är andens gåva, utan vilken ingen hör Gud eller Kristus till. Och lidandet är blott vägen till detta mål. Men också den absolut nödvändiga vägen. Ty hade icke den världsbehärskande förbannelseanden blivit genomliden, utliden, sönderliden, bortliden, kvävd, upplöst, övervunnen, så hade ingen människa kunnat få andens gåva. Ty då hade denne dödsande suttit en evig herre och konung i varje människohjärta.

Läs alltså icke detta språk *så*, som den juridiska skökan läser det. Ty hon läser så: »Kristus friköpte oss från lagens förbannelse, då han var en förbannelse för oss». Och det gnor hon med om och om igen. Ty hon sätter lidandet såsom mål: den förskräcklige Gudens blidkande genom all evighets fördömelsekval i Kristi död. Och så tar hon den utlovade anden blott som ett följdsläp till denna »Kristi lidandesförtjänst».

Nej, sätt icke punkt där, utan läs språket till slut: Han var en förbannelse för oss, *på det att vi skulle* få Abrahams välsignelse eller den utlovade anden. Det var målet. Det var för andens gåva, som Kristus led. Naturligtvis, ty i den gåvan ligger allt, och den förutan är allt förlorat. Blott genom den hör man Gud och Kristus till.

Samma tanke har Paulus även i detta starka ord: »*Honom, som icke visste av synd, har Gud för oss gjort till synd, på det att vi skulle bliva Guds rättfärdighet i honom* (2 Kor 5:21). Även här står: »*på det att*». Även här är lidandet icke mål, utan medel. Målet är »Guds rättfärdighet». Och den är just den av Gud framhävda eviga rättfärdigheten i Kristus, kärlekens första- och andrabuds rättfärdighet, som är den sionitiska lag-anden med slaktmärket, vilken upplöst syndens och dödens lag-ande, och vilken är den utlovade anden. Att »bliva Guds rättfärdighet i Kristus» är alltså detsamma som att »undfå den utlovade anden», vilken är den eviga rättfärdighetens första- och andrabudsande, den 7:e anden.

Huru led han?

Jo, han led så, att vi skulle kunna undfå den utlovade anden. Det var alltså ett sådant lidande, i vilket han *räddade* den utlovade anden genom att i helig ande tillintetgöra, upplösa, sin *mot-ande* eller försätta förbannelseanden ur hans verksamhet, som är hjulgången genom andlig, in i evig död.

Alltså inlägger Paulus icke det eviga fördömelsekvalet i Kristi död. Ty ett sådant kan aldrig lidas i *helig* ande, aldrig i *lamm-ande*, utan blott i *evigt förhärdad vilddjurs-ande*, som just är den eviga fördömmelsen. I ett sådant lidande hade den utlovade anden, som är försoningsanden, varit evigt förlorad.

Också säger ju Paulus om den Gud, som övergav Kristus, att han *var*

i Kristus, försonande världen. Detta Guds varande i Kristus under övergivenheten visar, att Kristus icke var i ett evigt fördömelsehelvete på långfredagen. Ty i det hjärta, där Gud är, där är ingen fördömelse, fastän det är så övergivet, att det befinner sig i det helvete, som är innersta förgården till det eviga helvetet. — I detta förgårdshelvete få alla Herrens heliga i någon mån stå med Kristus. Ty vägen till himlen går blott genom det. Och i det få de studera Kristi död och lära sig inse, att där står allt i ande, icke i juridiska räknesummor.

Även säger ju Paulus om den Gud, som övergav Kristus, att han icke tillräknade världen hennes synder. Alltså är detta övergivande reglerat och begränsat av icke-tillräknandet. Övergivenheten rör sig *inom* icke-tillräknandet, icke utom detsamma. Ty där utanför ligger tillräknandet av synden till självförsoning, som är fördömsen. Där ute är all barmhärtighet slut; där finns ingen Kristus, ingen förlåtelse, övergivenheten ligger *inom*, icke *utom* världsförlåtelsens gräns. Den är alltså icke ett uttryck för fördömelsevrede mot världen, utan ett uttryck för den vrede, som Gud måste hysa till världen, så länge och så långt hon är vilddjuret, vilket oaktat världsförlåtelsens tålamod dock förbliver den ande, som leder mot fördömsen, alltså en vrede mot den värld, som *är på väg* mot fördömsen, men ännu *icke uppnått* densamma, en vrede, som ännu blott är dödsdomen, icke den avkunnade fördömsedom. En vrede av det senare slaget har Gud aldrig hyst till världen, ty då hade Kristus aldrig kommit i världen; den vreden är den obemängda, den barmhärtighetslösa kalken, som räcket blott den, vilken i medveten, självförhärdad otro ställt sig evigt *utan* Kristus och *utanför* världsförlåtelsen.

Guds varande i Kristus under övergivenheten och Guds icke-tillräknande av synden hålla alltså fördömsen fjärran från den korsfäste. Den står där blott som en möjlighet. Men denna möjlighet avklippte Kristus genom att kväva, upplösa den vilddjursande, som bär fördömsens frö i sig. Och därmed räddade och fullkomnade han den utlovade anden, som är det enda i himmel och på jord, vilket kan rädda från fördömsen, nämligen genom att i människan kväva, upplösa den djurande, som är fröet till fördömsen.

Sålunda: Vad led Kristus? Jo, lagförbannelsens ande. Varför led han? Jo, för att vi skulle undfå den utlovade anden. — Och huru led han? Jo, så att han i helig ande försatte förbannelsens ande ur verksamhet i innersta förgårdshelvetet och därmed höll sig själv utanför fördömselhelvetet och såmedelst vart anden, som är den utlovade anden. Eller: han led så, att hans lidande var Faderns och Sonens gemensamma födslokval, ur vilket den utlovade anden framgick såsom härlighetens ande i uppståndelsen.

Allt detta är Kristi strafflidandesområde. Nu ett ord om:

Förhållandet mellan Kristi och människans strafflidandesområden

Vi ha sett, att Kristus lider lagens förbannelse och att människan lider lagens förbannelse, allt efter den orätt hon gjort.

Men nu se vi ock, huru dessa områden förhålla sig till varandra. De äro oändligt skilda. Ty Kristus lider såsom den synd-, skuld- och straffrie. Han upptager förbannelseanden i sin helige ande såsom ett gift utifrån, vilket han, oförgiftad, genomlider, upplöser och oskadliggör.

Människan däremot lider såsom den skyldige. Hon har själv gjort sin förbannelseande genom synd-anden. Hon har dödligt förgiftat sig själv. Och ur förbannelseandens giftkälla *inom* sig förgiftar hon livet och världen *utom* sig med giftiga ord och gärningar. Hela detta inre och yttre giftområde är hennes straffområde. Och här måste Guds vrede fullbordas på henne allt efter giftkällans arter, grader och flöden.

Här lider hon samme förbannelseande, som Kristus led; men på ett oändligt olika sätt. Ty han led såsom oförgiftad och därmed såsom *giftupplösande*; men hon lider såsom dödligt förgiftad och därmed såsom *oförmögen att upplösa gift-anden*.

Här går alltså den skarpa gränsen mellan de båda områdena. Och gränsen är denna: Kristi förbannelselidande försätter förbannelseanden ur verksamhet; syndarens förbannelselidande försätter *icke* förbannelseanden ur verksamhet.

Kristus lider i syndarens ställe. Men han lider icke syndarens straff lidande »i egentlig mening». Ty det kan aldrig överflyttas på en annan.

Och dock lider han syndarens strafflidande i syndarens ställe, men — märk! — *det strafflidande*, som syndaren aldrig kan genomlida, nämligen upplösningen av syndarens giftande, som är straff-anden. Kristus griper in i syndarens ställe, men på ett område, *dit syndaren aldrig når*.

Kristus träder aldrig i syndarens ställe, då det är fråga om att »få igen den orätt man gjort» eller »uppskära det man sått». Där finns ingen ställföreträdare. Där måste alla 7 »Guds plågor fullbordas».

Kristi lidande är heligt. Och därför uppriver det strafflidandets själva grund, som är synden. Han rotrycker, lider omkull och lider bort hela det onda trädet, stamvis, i sin person. Syndarens lidande är oheligt. Det går icke till roten; trädet står kvar; det är blott *ätandet* av dess frukt.

Kristus lider alltså med bibehållen krona mitt inne i lagförbannelsens centrala och krönta andeväsen, där ingen dödlig kan stå; syndaren lider utan krona mitt inne i det fruktväsen, som han själv frambragt, och där han både kan och måste stå.

Sålunda sammanfalla icke de båda lidandesområdena på någon enda punkt. Här föreligger intet dubbelstraff. Ty Kristi lidande ligger oändligt uppöver syndarens, lika oändligt, som heligheten ligger uppöver oheligheten.

Inom sitt lidandesområde får människan igen den orätt hon gjort, utan anseende till personen. Men *då* och *i den mån* hon utbyter förbannelsens ande mot välsignelsens ande, som är försoningsanden, *då* och i samma mån *upphör syndsådden*, och *därmed upphör straff skörden*. Hon har då ny säd i skäppan, börjar en ny sådd och får en ny skörd. Hon sår rättfärdighet och får skörda liv.

Men utanför försoningsanden ligger hennes straffområde. Ty utan Kristi ande står hon i synd-anden. Och i den sår hon orättfärdighet och får skörda dess »rättvisa» lön.

Det finns blott ett i himmel och på jord, som kan uttaga människan

ur hennes synd- och straffområde. Och det är försoningsanden, som stamvis i Kristus försatt synd- och straffanden ur verksamhet. Blott han kan försätta människans synd- och straffande ur verksamhet. Så enkel är saken, men så närgående, personlig och allvarlig är den. Akta dig, o människa, för allt slags »frälsning» utanför Kristi ande. Ty det är skökofrälsning.

Sålunda ha vi sett, att de båda strafflidandesområdena äro oändligt åtskilda. Men *det* är blott en del av förhållandet mellan dem. De äro ock nära förenade. Härom några ord i sammanhang med den avdelning, till vilken vi nu övergå.

I sitt ställföreträdande straff lidande stod alltså Kristus i den världsbehärskande lagförbannelsens andemitt. Där försatte han synd-, skuld- och straffanden stamvis ur verksamhet. Och detta berättigade honom till den fyrfaldiga mitten, tronens mitt, kerubernas mitt, de äldstes mitt och de otaliga änglars mitt. Och då han insteg i denna mitt, då rasade mörkrets andevälde sönder i sin mitt, ty det hade blivit genomlidet, utlidet och därmed sönderlidet i själva sin mitt; Satan, som är dess mitt, nedkastades.

Men i tronens mitt sitter ock han, »av vilken alltsammans är», och i vilken allt, även Kristus, har sin mitt. Och utanför denna tronmitt ligger det stora cirkelplanet, världsplanet, på vilket de otaliga människobarnen stå och gå, handla och vandla.

Och till varje människobarn kastar Allfadern en blick genom Lammets blick. De är världsfrörlåtelsens *barmhärtiga* och *rättfärdiga* blick.

För varje människobarn klappar fadershjärtat varmt och ömt genom Lammets hjärta. Det är världsfrörlåtelsens *barmhärtiga* och *rättfärdiga* hjärta.

Åt varje människobarn räcker han sin hand genom Lammets hand. Det är världsfrörlåtelsens *barmhärtiga* och *rättfärdiga* hand.

Till varje människobarn framtränger ett ord från Faderns tunga genom Lammets tunga. Det är världsfrörlåtelsens *barmhärtiga* och *rättfärdiga* ord: »Jag tillräknar dig icke dina synder, ty jag har försonat dig med mig i Kristus; och jag väntar, att du skall *låta* försona dig med mig genom att mottaga försoningens ande, utan vilken du icke hör mig till.»

Så är, i kraft av världsfrörlåtelsen, världsfrörlåtelsens omätliga nåd utbredd över hela världen genom alla tider, ja in över dödsrikets alla regioner och rum, där det ännu finns en frälsbar ande.

Denna väldiga nådesol sänder sina strålar till alla och allt, ja, till minsta blomma och kräk, sandkorn och stoftgrand. Ingen människosjäl, hon må vara så syndig som helst, är här gömd eller glömd. Ända bort till planets periferi strålar denna sol; men icke längre. Ty där utanför står den eviga synden med den eviga döden i sig. Då människan instiger i den, då stiger hon över världsfrörlåtelsens gräns. Och då släckes varje stråle av nåd, men tändes som en stråle av förtärande eld.

Så har världsfrörlåtelsen sin heliga rättsgrund i världsfrörlåtelsen. Barmhärtigheten träder här fram, som vi sett, i gestalten av den synd-, skuld- och dödsupplösande försoningsanden och stiger därmed till sin

högsta möjliga höjd. Den utlovade anden är en ande av barmhärtighet och rättfärdighet i oupplöslig *förening* och i evig *harmoni*, vilka *historiskt* förverkliga sig på korset, men som *förefinnas* redan i Guds eviga råd. Barmhärtigheten och rättfärdigheten hos Gud hava aldrig varit söndrade från varandra eller levat i strid med varandra.

Och så kan denne världsförsonande ande vara en världsförlåtande ande, som under förkristna och efterkristna årtusenden »har fördrag» med världens synd och i tålmod bidar på hennes försoning med Gud.

Detta heliga rättsförhållande har många sidor. Se här tre.

Den första, som vi ofta hava antytt, är denna:

I kraft av världsförsoningen har världsförlåtelsen sin heliga rätt att göra all synd ändlig och därmed allt straff ändligt.

Ty då Gud försonade världen med sig själv, då försatte han synd-, skuld- och dödsanden ur verksamhet, *stamvis* i Kristus. Han gjorde i honom ett *slut*, en *ände* på densamme. Utan denna *ände* hade all synd varit oändlig och därmed allt straff oändligt: utan Kristus hade världsfördärvet varit evigt redan från fallets dag.

Och det, som ändade synd-, skuld- och dödsanden, var försoningsanden. Och denne *syndändande* ande har Gud iklätt sig. I den står han inför världen såsom *syndändande*, *d.ä. världsförlåtande*. Han tillräknar icke synden till självförsoning, vilket vore detsamma som till fördömelse, *till oändlighet*.

Sålunda utgår den *syndändande* försoningsanden såsom *syndändande* förlåtelseande över världen. Och så är inom världsförlåtelsens vida gränser all synd *ändlig* och därmed allt straff *ändligt*.

Vi nämnde nyss, att Kristi och människans strafflidandesområden äro oändligt skilda, ty hans lidande är *synd- och straffändande*, men hennes lidande är *icke* synd- och straffändande. Men nu se vi det nära sambandet mellan dessa områden. Och det är detta: *På grund av Kristi synd- och dödändande strafflidande är syndarens strafflidande ändligt och drägligt*. Det begränsas och regleras av världsförlåtelsens barmhärtige och rättfärdige ande.

Kristus drack icke i syndarens ställe kalken med »överträdelsens rättvisa lön». Den skall han själv tömma till botten. Här finns ingen ställföreträdare. Men han drack i syndarens ställe kalken med den världsbehärskande synd- och straff-anden; och i den drycken fick denne ande sin *ände*, såsom vi sett. Och på grund av denna ände dömes syndarens synd rättvisligen såsom ändlig och därmed straffet såsom ändligt, intill dess att han själv gör dem oändliga.

Alltså ligger den frälsbara människans straffområde *inom* världsförlåtelsens gräns. Och där måste Guds vrede fullbordas på henne allt efter den orätt hon gjort, hon må vara hedning, jude eller kristen. Men då och i den mån hon mottager den synd- och straffändande försoningsanden, då och i samma mån blir hennes synd-ande ändad, försatt ur verksamhet inom henne, och därmed blir ock straffet ändat.

Den andra sidan är denna:

I kraft av världsförsoningen har världsförlåtelsen sin heliga rätt att göra allt lidande till ett födslolidande.

Då Gud försonade världen med sig själv, då utfödde han Kristus ur synd-, skuld- och dödsanden, och i honom utfödde han stamvis hela världen ur denne ande. Kristus, den förstfödde, har blivit försoningsanden genom helig födslovånda. Och denne ande har Gud iklätt sig. I den anden står han inför världen såsom *världsfödande*. I den anden gör han allt lidande på vår jord till en födslovånda. Inom världsförlåtelsens gräns är strafflidandet icke blott *ändligt*, utan *födande*. Det handhaves icke av den kalla rätten, utan av den barmhärtiga rättfärdigheten, som visserligen uttager sitt intill sista skärven, men i gestalten av ett *födslokval till liv*. Så bliva vredens skålar ett »moderliv», i vilket visserligen vreden fullbordas på människan, men ur vilket hon *kan* födas till en ny människa. Också se vi, att hela mänskligheten i stort framgår ur de 7 yttersta plågorna som en nyfödd mänsklighet under 1 000 år. Men där se vi ock, att icke alla låta sig födas till liv, utan förhärda sig och födas till död (Upp 16:9–11; 19:20).

Hade icke Kristus varit den förstfödde, så hade ingen kunnat födas. Hade icke hans lidande varit ett segerrikt födslokval till evigt liv, så hade allt lidande på vår jord varit ett födslokval till evig död. Förargelsens synd-ande hade slagit varje människa under sig i evig dödsande. En så omätlig betydelse har Kristi segerrika födslovånda på korset. I honom blev Guds vrede en *förstfödande* vrede och *kan* så bliva en *födande* vrede för hela världen. Genom den förstfödandes ande skruvar Gud allt ve i vår värld in i den barmhärtiga rättfärdighetens gängor, ur vilka människan kan framgå som en gudsmänniska. Se den botfärdige rövaren. Hans kors, hans strafflidande, var det »moderliv», ur vilket han inföddes i paradiset.

Här se vi alltså en ny sida i det nära och innerliga förhållandet mellan Kristi och människans strafflidandesområden. Världsförlåtelsens ande gör straffet icke blott ändligt, utan *födande*. Och denne ande är allestädes närvarande. Varhelst det finns en lidande människa, så visserligen fritager han henne icke från lidandet — rövaren vid Herrens sida måste lida ut sitt mått — men han omgiver henne, närmare än luften hennes kropp, och erbjuder sin stödjande, hugsvalande, födande kraft. — Men, du lidande själ, där står ock en annan ande vid din sida, erbjudande sin födande kraft. Och där är en kamp mellan dem om din fattiga själ. Här är allvar och fara å färde. Se den andre rövaren. — Guds vrede måste fullbordas, men den *vill* bliva fullbordad såsom en födslovånda till liv.

Och den tredje sidan är denna:

I kraft av världsförsoningen har världsförlåtelsen sin heliga rätt att giva frälsningsvärde åt till och med den bristfullaste rättfärdighet på vår jord.

Ty då Gud försonade världen med sig själv, då skapade han i Kristus den eviga rättfärdighetens första- och andrabudsande, som är den sionitiska lag-anden med slaktmärket. I den anden står hela världen stamfullkomlig. Och den anden har Gud iklätt sig. I den står han »själv rättfärdig». I den står han ock *världs rättfärdiggörande*, d.ä. förlåtande världen och erbjudande henne lag-anden till frigörelse från syndens och dödens lag.

Med denne fullkomliga lag-ande, som är försoningsanden, omsluter han hela jorden, närmare än luften. I den anden *ruvar* han hela världen.

Och överallt där han får framruva rättfärdighetsande, där ser han med faderligt välbehag till densamme, även om den ännu blott är ett andefoster i synd-, skuld- och dödsandens »moderliv». Så kan t.o.m. skökan Rahabs ofullkomliga rättfärdighet hava evighetsvärde inför Gud. I kraft av den fullkomlige lag-anden är även den ofullkomligaste rättfärdighet dyr inför Gud, blott den är levande, blott där är ande i den, ty då är den en gren, om än så liten och klen, i den sionitiska lag-andens fullkomliga stam.

Med denne ande, i hans löftesgestalt, omslöt Gud Adam redan på fallets dag, förlåtande och erbjudande rättfärdighetsande. I denne ande ruvade han Abel; och där vart liv, han vart rättfärdig. I denne ande ruvade han Kain; och där vart icke liv, han vart orättfärdig. Genom sin rättfärdighetsande höll sig Abel utanför straffområdet; genom sin orättfärdighetsande föll Kain i straffområdet. Så undgår man och så får man förbannelsens straffområde.

Och i denne lag-ande möter och omsluter Gud varje barn, som födes på vår jord, erbjudande i denne ande himmelriket åt detsamma. Och där denne ande mottages, och i den mån den mottages, där undgår människan straffområdet. Men där den icke mottages, och i den mån den icke mottages, där faller hon i detsamma, och där fullbordas vreden på henne. Där finns ingen ställföreträdare, utom i den antydda meningen, nämligen att Kristi ställföreträdande strafflidande ryckt syndarens strafflidande inom världsförlåtelsens gräns och därmed gjort det »ändligt, dragligt och födande».

Så uppstår straffområdet. Det härflyter ur oemottagen lagande, försoningsande. All förbannelse på vår jord flödar ur Guds brutna bud. Och denna förbannelse griper långt djupare in, än vad de flesta människor ana. Ty den frälsande rättfärdighetsanden *har* gått på djupet i förgårdshelvetet på korset, och *går* på djupet med människan, sekundligen och i oändligt tålmod erbjudande allt vad hon behöver för att undgå vreden; och därför måste han ock gå på djupet såsom *vedergällande* rättfärdighetsande. Och så blir hela denna lagföraktande, lagandebortstötande värld en förbannelse-värld med förfärande domar, som till sist mynna ut i Guds vredes 7 yttersta plågor, i vilka hon får stå ensam *utanför* den ställföreträdande välsignelseanden, som hon alltjämt ställt sig *utanför*.

Sammanställ här två ord av Paulus. Det första: »*Härlighet och ära och frid skall tillfalla var och en, som gör det goda, juden först, så och greken*» (hedningen). Det andra: »*Ingen finnes som gör det goda, icke en enda*» (Rom 2:10; 3:12).

Sålunda: enligt det förra kan t.o.m. hedningen göra det goda, så att han får härlighet, ära och frid av Gud. Men enligt det senare kan ingen göra det goda, icke ens en apostel.

De orden synes motsäga varandra. Men det göra de icke. Ty i det senare talas om att göra det goda i högsta mening, ett syndfritt, fullkomligt görande. I den meningen kunde icke ens Johannes göra gott; ty han hade synd, sade han. Blott en kunde det, han som icke visste av synd.

Men i det förra talas om ett ofullkomligt görande av det goda. Och märk: även till ett sådant har Gud behag; han lönar det med härlighet, ära och frid. Detta bristfulla görande har alltså frälsningsvärde enligt

Paulus. Det *frälsar* människan. Och detta därför att det är *levande*, det framdrives av försoningens lag-ande eller »Andens lag», som bor även i hedningens tro; det går *av tro*, och därför tackes det Gud; ty »utan tro är omöjligt att tackas Gud» (Heb 11:6).

Men här har den lögnevangeliska skökan anställt en fruktansvärd förödelse bland vårt folk. Hon står och stirrar blott på det senare ordet, så att hon har blivit alldeles starrblind för det förra. »Ingen rättfärdig finnes, icke en enda; ingen finnes som gör det goda, icke en enda» — det gnor hon med ideligen. Och det har hon så uteslutande gnott in hos människorna, att hon alldeles gnott bort det förra ordet både ur bibeln och ur deras hjärtan. Det finns icke till för henne. Att en ofullkomlig rättfärdighet, ett bristfullt övande av det goda, skulle hava frälsningsvärde, så att det lönas med frid av Gud, det vill hon icke höra talas om. Hon skriar och slår med händer och fötter emot ett sådant görande, såsom det där är raka vägen till helvetet. — Och detta därför att hon lägger försoningen icke *i*, utan *utanför* anden. Hon ser inga horn och ögon hos Lammet. Och därför har hon ingen försoningsande, som på samma gång både *är* det levande görandet, och i vilken detta görande sekundligen vilar och renas från all synd och brist och så blir ett frälsande och fridgivande görande. Hennes personliga försoning är andelös, en blott utvärtes domshandling, icke en invärtes skapelsehandling. Där ligger olyckan.

Hon håller ett fasligt väsen med en Guds fördömelsevrede och ett Kristi fördömselidande, vilka *aldrig* funnits till. Och på denna *obefintliga* vrede och på detta *obefintliga* strafflidande balanserar hon upp hela sin frälsningsbyggnad. Och så får hon en andelös, en blott negativ rättfärdighet, som består i frisägandet från den juridiska skulden och därmed från det juridiska straffet, som är fördömseln. Men just en sådan rättfärdighet *har* människan förut, och det innan hon vart till; alla människor hava den rättfärdigheten. Och den har kommit till på en helt annan väg, nämligen genom världsförlåtelsen, som just rättfärdigar människan tillsvidare från den juridiska självförsoningsskulden och därmed från fördömseln.

I denna andelösa straffrihetsrättfärdighet lägger skökan den *personliga* frälsningen. Hon tager alltså miste på rättfärdighet. Hon tager den allmänna världsrättfärdigheten i stället för den personligt frälsande rättfärdigheten, som är *en ande*, den sionitiska lag-anden med slaktmärket, utan vilken ingen hör Kristus till, och utan vilken alltså ingen är rättfärdig inför Gud, men i och genom vilken fullkomlige och tillbytte ande även den ofullkomlige är rättfärdig inför Gud, ty den är försoningsanden.

Och genom denna andelösa rättfärdighetsfrälsning, utanförfrälsning, som hon gnor med i tid och otid, har hon gnott in ett ödesdigert förakt för *livsrättfärdigheten*. Redan hos barnet förslöar hon öra och känsel för den över detsamma ruvande rättfärdighetsanden, som just vill framkalla frälsande livsrättfärdighet eller andelagslydnad och därmed rädda det från lagöverträdelsens straffområde. Men hon varnar för sådan rättfärdighetsfrälsning. Och därmed reder hon rum i människornas hjärtan för *mot-anden*, laglöshetens ande, som störtar dem i lagförbannelsens straffområde, i vilket hela det svenska folket, i

stort sett, nu ligger, och det i ett djup, som söker sin like bland många kristna folk. — Men tror du, att skökan erkänner sig här hava någon skuld? Aldrig. Ty hon slutar, enligt skriften, icke i botfärdighet, utan i de tio konungarnas eld, som fortsattes i evigheternas eld och rök. — I Herrens heliga, sen upp! Ty i stockförblindad straff-ande leder den kristna skökan alla jordens folk in i det Tre världsrikets fasansfulla straffområde, likasom den judiska skökan, enligt Jesu ord, störtade hela judafolket i det straffområde, i vilket det legat i snart 2 000 år. Glömmen aldrig, att Kristus och hela skriften i förfärande kraft ställa skökan såsom världens farligaste fara, vilken i lamm-ormens världsregemente under det 6:e huvudets tid stiger till sin högsta höjd.

Därför — fram med Tron-Lammets heliga horn och ögon, som äro försoningens kraftande! Ty försoningen är icke ett juridiskt straffsummekval, utan den eviga rättfärdighetens första- och andrabudsande, som genomlidit och utlidit, sönderlidit och upplöst orättfärdighetens och förbannelsens första- och andrabudsande, och som svävar över det stora och mörka folkhavet, såsom ur-pingstens skapelseande »svävade över vattnet» med de mörka djupen, framruvande liv (1 Mos 1:2). Och denne rättfärdighetsande tillvaratager och fröjdar sig över varje litet guldkorn av livsrättfärdighet i den stora världspölen och breder sin försonande vinge över varje liten livsbegynnelse bland »allehanda folk».

Vi har nu sökt angiva något litet av förhållandet mellan världsförlåtelsen och världsförsoningen. Och detta från tre synpunkter:

Den första: Världsförlåtelsen är själva förutsättningen, djupaste grundvalen, för världsförsoningen. Ty utan denna eviga ur-kärlek hade Kristus aldrig kommit i världen. Ty *så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son* (Joh 3:16). I den kärleken ligger ur-hjärtat, som är äldre än försoningshjärtat på korset. Och det är i detta ur-hjärta världsförlåtelsen upprinner såsom urgrund.

Den andra: Världsförlåtelsen hämtar hela sitt värde från världsförsoningen. Ty hade icke den eviga ur-nåden trätt fram såsom den »människans Jesu Kristi nåd», då hade världsförlåtelsen varit till ingen nytta. Ty i och för sig frälsar den ingen människa. Den är blott det nödvändiga villkoret å Guds sida för att kunna inlåta sig med världen till frälsning. Ty hade han tillräknat synden, då hade han i och med detsamma för evigt utestängt sig själv ifrån världen, som då stängts inne för evigt under den juridiska rätten.

Den tredje: Världsförlåtelsen har i världsförsoningen sin heliga rättsgrund.

Och detta rättsförhållande ha vi påvisat från tre sidor:

Den första sidan: Därför att Gud i världsförsoningen gjort *ände* på syndens och dödens ande, därför kan han, med rättfärdig barmhärtighet, i världsförlåtelsen göra synd och död *ändliga*, det är, frisäga världen från den oändliga självförsoningsskulden och därmed från det oändliga

straffet, som är fördömsen, vilket frisägende alltså redan i Guds eviga råd försätter världen *ur* det kalla, juridiska rättsförhållandet till Gud *in* i det barmhärtiga rättsförhållandet till honom.

Den andra sidan: Därför att Gud i världsförsoningen förstfödde Kristus ur syndens och dödens ande, därför kan han i världsförlåtelsen, med rättfärdig barmhärtighet, göra allt lidande till en utfödelse ur syndens och dödens ande.

Den tredje sidan: Därför att Gud i världsförsoningen skapade den sionitiska lag-anden med slaktmärket, därför kan han i världsförlåtelsen, med rättfärdig barmhärtighet, giva frälsningsvärde åt även den bristfullaste livsrättfärdighet, ty den är ett barn av försoningens lag-ande. Och av detta barn kan i sinom tid bliva en fullväxt gudsmänniska. Sådana småbarn voro de hedningar, som Paulus talar om. Först i dödsrikets paradis, där de mötte den försoningsande, som de frövis hade i sig här på jorden, blevo de fullväxta och tilldelade den »härlighet, ära och frid», som redan här vilade över dem.

I och med »den andra och tredje sidan» ha vi vidrört den med världsförlåtelsen förenade andra sidan av världsrättfärdiggörelsen. Därom mer i det som följer.

4

Världsrättfärdiggörelsens väsen och innehåll

Vi ha talat om världsförlåtelsen. Men den är blott den ena sidan i världsrättfärdiggörelsen, den negativa. Där finns en till. Och den är löftessidan, den positiva.

Ty med försoningens ande omsluter Gud hela världen. Och den anden är först och främst världsförlåtande. Men därmed frälses ingen människa *personligen*. Därför står denne ande icke blott såsom förlåtande, utan även såsom *erbjudande sig* till personlig frälsning åt var och en, som vill förbundsmässigt mottaga densamme. Detta erbjudande är löftessidan.

Det är alltså den eviga rättfärdighetens första- och andrabudsande med slaktmärket, som står hela världen till godo på tvåfaldigt sätt: såsom *förlåtelseande* och såsom *löftesande*. Detta *tillgodostående* är »Kristi rättfärdighets tillräknande», som alltså gäller *alla* människor. Och därför säges det aldrig i skriften, att Kristi rättfärdighet tillräknas de troende såsom en särskild företrädesrätt för dem. De äga Kristi rättfärdighet icke blott såsom tillräknad, utan såsom *född* rättfärdighet, såsom inneboende rättfärdighetsande. *Det* är deras rättfärdighetsföreträdare framför världen. Det är just denna personligt frälsande livsrättfärdighet, som Kristus åsyftar, då han kallar *dem* rättfärdiga, vilka i domen stå på hans högra sida. Just i denne inneboende rättfärdighetsande, som bespisat, klätt, härbärgerat och besökt, låg deras oändliga företrädare framför dem, som stodo på den vänstra sidan. (Matt 25:34 – 40)

I den världsomslutande försoningsanden står alltså Gud inför världen dels såsom *frisägende* och dels såsom *tillsägende*. Han frisäger hela

världen från självförsoningen och tillsäger henne gudsförsoningen i Kristus såsom *löfte* att förbundsmässigt mottagas, om hon vill. Detta är världsrettfärdiggörelsen, som alltså har dessa två sidor: världsförlåtelsen och världsförsoningslöftet.

Världsrettfärdiggörelsen är sålunda en domshandling. Den står helt och hållet utanför människan och tager ingen hänsyn till hennes tro eller otro. Alla människor äga den, utan avseende på hurdana de äro.

I konungslig och oförskylld nåd fridömer den hela världen från evig död, och tilldömer den hela världen det eviga livet att förbundsmässigt mottagas, om hon vill. Det är världsrettfärdiggörelsens väsen.

Låtom oss nu något närmare tillse, vad världsrettfärdiggörelsen innehåller. — Hon innehåller det härliga världsevangeliet eller evangelium för all världen. Och det har, som vi sett, två sidor: den frisägande och den tillsägande, och lyder följaktligen så:

Du slipper att i egen kraft älska Gud av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd, och din nästa som dig själv. Du slipper att i egen kraft borttaga din första- och andrabudssjälviskhet och din första- och andrabudsförbannelse. Gud har dig till godo borttagit dem i Kristus och dig till godo infört det eviga evangeliet i honom. Där, i honom, får du mottaga det såsom din firsidiga förstabudskärlek och tusenfaldiga andrabudskärlek genom förbundsrettfärdiggörelsen eller nyfödelsen, som föder, skapar, denna kärlek i dig, eller förbundsmässigt lägger den i ditt bröst och skriver den i ditt hjärta, så att Gud aldrig mer kommer dina synder ihåg.

Eller:

Du slipper att i egen kraft framhäva den eviga första- och andrabudsrettfärdigheten, slipper att i egen kraft borttaga din första- och andrabudsorättfärdighet och din första- och andrabudsförbannelse. Gud har dig till godo borttagit dem i Kristus och dig till godo framhaft den eviga rättfärdigheten i honom. Där, i honom, får du mottaga din firsidiga förstabudsrettfärdighet och tusenfaldiga andrabudsrettfärdighet genom förbundsrettfärdiggörelsen eller nyfödelsen, som föder, skapar, denna rättfärdighet i dig, eller förbundsmässigt lägger den i ditt bröst och skriver den i ditt hjärta, så att Gud aldrig mer kommer dina synder ihåg.

Eller:

Du slipper att i egen kraft uppenbara den eviga nådens första- och andrabudsliv och borttaga syndens och dödens första- och andrabudsliv. Gud har dig till godo borttagit det i Kristus och dig till godo uppenbarat den eviga nåden i honom. Där, i honom, får du mottaga din firsidiga förstabudsnåd och din tusenfaldiga andrabudsnåd genom förbundsrettfärdiggörelsen eller nyfödelsen, som föder, skapar, detta nådens liv i dig, eller förbundsmässigt lägger det i ditt bröst och skriver det i ditt hjärta, så att Gud aldrig mer kommer dina synder ihåg.

Eller:

Du slipper att i egen kraft fullborda Guds lag och borttaga syndens och dödens lag. Gud har dig till godo borttagit den i Kristus och dig till godo fullbordat lag och profeter i honom. Där, i honom, får du mottaga Guds lag såsom Sions lag, såsom den paulinska andelagen eller den 16-sidiga kärleken, såsom Hebréerbrevets hjärte- och sinneslagar, såsom det petrinska budet, såsom det johanneiska budet, såsom den jakobiska lagen och såsom ängelns eviga förstabudsevangeliem, mottaga nämligen genom förbunds rättfärdiggörelsen eller nyfödelsen, som föder, skapar, denna lag i dig, eller förbundsmässigt lägger den i ditt bröst och skriver den i ditt hjärta, så att Gud aldrig mer kommer dina synder ihåg.

Eller:

Du slipper att i egen kraft övervinna Satan, kattbjörnen och skökan. Gud har dig till godo övervunnit dem i Kristus. Där, i honom, får du mottaga övervinnandets oeftergivliga världslag såsom lejonlammlagen, nämligen genom förbunds-rättfärdiggörelsen eller nyfödelsen, som föder, skapar, denna segerlag i dig, eller förbundsmässigt lägger den i ditt bröst och skriver den i ditt hjärta, så att Gud aldrig mer kommer dina vilddjurs- och skökosynder ihåg.

Eller:

Du slipper att i egen kraft försona dig själv med Gud genom en synd-, skuld- och straff-fri ande, som borttager din synd-, skuld- och straff-ande. Gud har dig till godo i Kristus anskaffat en tresidig försoningsande, som borttagit eller upplöst din synd-, skuld- och straff-ande. Där, i honom, får du mottaga din försoningsande genom förbunds rättfärdiggörelsen eller nyfödelsen, som föder, skapar, denne ande i dig, eller förbundsmässigt lägger (gjuter) honom i ditt bröst och skriver (gjuter) honom i ditt hjärta såsom den nye förbundsanden, den försonande första- och andrabudsanden, Kristi ande, så att Gud aldrig mer kommer dina synder ihåg.

Se där blott några små antydningar om världsrättfärdiggörelsens omätliga innehåll. Och lägg märke till, att den har två sidor: slippa-sidan och löftes-sidan, eller att hela världen slipper den lagiska självförsoningen och har löfte om den evangeliska gudsförsoningen i Kristus.

Sålunda slipper varje människa på vår jord att ens lägga två strån i kors i syfte att därmed frälsa sig själv, ty hennes frälsning är idel nåd i Kristus att mottagas genom förbunds- eller pingsträttfärdiggörelsen, om och när hon vill. Ja, hon är så fullständigt fritagen från allt självfrälsningsbestyr, att det är henne vid evigt dödsstraff förbjudet att befatta sig därmed, alldenstund det är henne absolut omöjligt att frälsa sig själv och hon därigenom endast lägger hinder i vägen för sin frälsning. »Alla de, som hålla sig till laggärningar, äro under förbannelse» (Gal 3:10).

Världsrättfärdiggörelsen är, sade vi, en domsakt, som försiggår helt och hållet utanför människan. Dess fridömande och tilldömande dom avkunnades över dig, o människa, redan i din lekamliga födelse, ja, innan du vart till. Du föddes in under världsförlåtelsens och

världsförsonings-löftets nådiga himmel. Redan som blott lekamlig människa vilar du i den barmhärtige Faderns famn, trots det att du av naturen är ett vredens barn och trots all din synd denna sidan evig synd.

Världs rättfärdiggörelsen har inga grader. Den är, så långt den sträcker sig, absolut fullkomlig och tillräcklig och lika för alla. Dess förlåtelse är en fullkomlig förlåtelse för *alla* synder; ty ingen enda tillräknas till självförsoning eller till fördömelse. Och dess löfte är fullkomligt, ty det utlovar en fullkomlig frälsning av *nåd* utan all förtjänst. Och den ställer, som vi sett, intet villkor, intet krav på människan. Ty den är en absolut fri och oförskylld nåd. Människan äger denna förlåtelse och detta löfte *utan* omvändelse, *utan* tro, ja, *utan* det minsta tack därför. Världs rättfärdiggörelsen går *före* omvändelsen, *före* tron och gör dem *möjliga*. Ty utan denna fullkomliga förlåtelse och utan detta fullkomliga löfte kunde ingen tro på Gud varken sättas i fråga av honom, ej heller uppstå hos människan. Ty genom världs rättfärdiggörelsen bibehåller Gud sambandet med världen *trots* hennes synd, men utan densamma vore detta samband för evigt avklippt och därmed all möjlighet till frälsning utestängd.

Världs rättfärdiggörelsen är alltså det sanna »slippa-evangeliet», den sanna »utanför-frälsningen». Den är det allmänna och gemensamma världsevangeliet, det ljuvliga budskapet till hela världen och till var och en: du slipper att hungra ihjäl, bordet står dukat åt dig till förbundsmässigt ätande, så att du blir en ny skapelse; du slipper att törsta till evig tid, du får taga av livets vattenkälla för intet till förbundsmässigt drickande, så att du blir en källa av levande vatten; du slipper din sjukdom, läkemedlet är tillrett åt dig att förbundsmässigt intagas, så att du blir helbrädda. Men just i detta förbundsmässiga mottagande ligger världs rättfärdiggörelsens heliga skydd och förfärande allvar.

5

Världs rättfärdiggörelsens uppgift, begränsning och skeden

Världs rättfärdiggörelsen är inom sitt område en omätlig nåd. Men den frälsar dock ingen enda människa. Den är blott det allmänna och nödvändiga villkoret å Guds sida för en personlig, invärtes, frälsning. Den är endast en domsakt utanför människan, men ingen skapelseakt inom henne. En sådan måste tillkomma. Ty i Kristus beror allt därpå, att man är en ny skapelse. Till denna skapelse hänvisar den genom försoningslöftet, som just är löftet om det andra skapelsebeståndet, men den giver det icke.

Den skänker åt världen tålamodets och överseendets tid. Och denna sträcker sig först från fallets dag och intill Kristus, då ännu ingen syndborttagande försoning fanns. Det är »okunnighetens tider» (Rom 3:25; Apg 17:30). Därefter från Kristus och intill domens dag. Det är sinnesändringens tid, då »Gud bjuder alla allestädes att ändra sinne», och då han alltjämt har tålamod med dem, väntande på deras förbundsfrälsning. — Men världs rättfärdiggörelsen har sin gräns. Tålamodets tid har sin sista dag. Och alla, som före den dagen icke intagit sitt andra skapelsebestånd, de icke blott gå miste om detta, utan de mista även sitt första skapelsebestånd. De utstötas för evigt ur Guds

barmhärtiga vredeskärlek ned i den obemängda vreden.

Under hela denna mångtusenåriga tålmodstid tillräknar Gud ingen synd till självförsoning, där icke någon tvingar honom därtill; men han tillräknar all synd till erhållande av »sin rättvisa lön» inom den barmhärtiga vredens gränser (Heb 2:2, 3). Världsförlåtelsen håller straffet inom ändlighetens gräns. Den borttager icke evighetsstraffet; den blott framskjuter det till slutuppiggörelsens dag.

Tillämpa detta på den enskilde. Världsrättfärdiggörelsen borttager icke hans synd och skuld. Den blott har fördrag med dem. Och den giver honom tålmodets tid till synd-, skuld- och straff-andens borttagande genom försonings-anden. Men får den tiden gå förbi utan detta andebyte, då tages världsrättfärdiggörelsen ifrån honom, och han tilldömes självförsoningens oändliga skuld: »betala allt det du är skyldig.»

Världsrättfärdiggörelsen är, som vi sett, blott en tillsvidaresak. Dess uppgift är att rädda det första skapelsebeståndet, att kvarhålla människan i Guds barmhärtiga vredeskärlek och ställa det andra skapelsebeståndet i utsikt och föra henne fram till det. Men om hon icke intager och fasthåller detsamma, då förlorar hon det första och därmed alla sina skapelsebestånd; och hennes rum fylles och hennes uppgift övertages av budhållningsjättarna på Sions berg, 10-pundsmännen: »Tagen pundet ifrån honom och given det åt den, som med sitt pund vunnit 10 pund.» I de 10 städernas maktområde ingår det förlorade beståndet. Allvarliga saker i sanning! Människa, människa!

Skilj alltså noga mellan den allmänna och den enskilda rättfärdiggörelsen. Och låt dem förbli på sina särskilda områden och utföra sina särskilda uppgifter. Håll alltid den antydda gränslinjen mellan dem fast och klar, nämligen denna:

Världsrättfärdiggörelsen är en domshandling utanför människan, förbunds- eller pingsträttfärdiggörelsen är en skapelsehandling inom människan. Den förra är utanför-frälsningen, den senare är invärtesfrälsningen. Den förra har människan utan villkor, den senare har hon blott under villkor av en förbundsmässig första- och andrabudstro, som öppnar bröstet för lagläggning och hjärtat för lagskrivning. Den förra bevarar människan i Guds barmhärtiga vredeskärlek, den senare lyfter upp henne i hans välbehagliga kärlek. Den förra äga alla människor, den senare äga blott de, som stå budståndet på Sions berg. Den förra är Kristi rättfärdighet tillräknad alla människor såsom tillsvidareförlåtelse och tillsvidarelöfte, den senare är Kristi rättfärdighet född i människan. Den förra blott utlovar anden, den senare giver anden. Den förra rör sig blott med löftet och går aldrig utöver det. Där löftet springer över i löftets utfående, där har den gjort sin tjänst, och där står den vid gränslinjen, och där tager den senare vid.

Skilj noga mellan de två barnskapen. I kraft av världsrättfärdiggörelsen är varje människa redan genom den lekamliga födelsen ett Guds barn; hon har i Gud en barmhärtig Fader, såsom vi sett. Han har hand om hennes liv och följer henne på alla hennes vägar i barmhärtighet och dom, med sekundligt tillräknad kristusrättfärdighet till syndens icke-tillräknande. Han låter henne möjligen till en tid »gå sin egen väg»; men han träder henne in på livet i hennes utkorelses tid

och drager henne till Sonen. Han nedsänker löftets ande i hennes hjärta då och då. Hon får därigenom försmaksstunder av försoning med Gud, varunder syndens övervalde är tillbakaträngt. Men hon får ock mellantider av bittert känd oförsoning med Gud, då synden återtager sin övermakt. Nu är hon i Rom 7:e, alltjämt blott under världs-rättfärdiggörelsen, under löftet. Härur räddas hon blott genom löftets utfående. Och att utfå löftet, det är att utfå anden. Och att utfå anden, det är att rättfärdiggöras. Därför kallas pingsträttfärdiggörelsen för en rättfärdiggörelse i Guds ande (1 Kor 6:11). Och i denna ande får människan barnskapet n:r 2. — Skilj alltså noga mellan världs rättfärdiggörelsens barnskap, som blott har löftet om anden, och pingsträttfärdiggörelsens barnskap, som har utfått anden.

Alltså har världs rättfärdiggörelsen tvenne skeden: det omedvetna och det medvetna. Alla äga den, men få äro medvetna om den. Men så småningom bringas den till allas kännedom. Och det sker i den mån dess härliga världsevangelium predikas för dem. Då inträder den nyss nämnda utkorelsetiden. Och då får människan veta, vad hon har i världs rättfärdiggörelsen.

Och detta vetande gives henne icke blott i ord utan i inre upplevelser. Hon får erfara, att Gud icke har förkastat henne, trots all hennes synd; utan att han barmhärtigt inlåter sig med henne och tager hand om henne till frälsning mitt under allt hennes synd- och dödselände; att han sålunda icke låter hennes synd vara en mur, som för evigt skiljer henne från honom, utan att han i sin barmhärtighet stiger över den muren och stiger in till henne även i de förskräckligaste syndadjupe för att draga henne upp. Av sådant förstår hon, vad där ligger i de orden: »icke tillräknande dem deras överträdelse.» Hon finner, att hon är med bland dessa »dem».

Och hon får även erfara löftet. Hon får, som vi antydde, låna pingstandens så mycket, att hon tydligen inser, vad pingsträttfärdiggörelsen är. Men dessemellan får hon ock bittert känna, vad det är att ännu blott stå under löftet. Så låter Gud henne se skillnaden mellan de båda rättfärdiggörelserna.

Genom dessa inre upplevelser avlas pingstlivet i henne. Hon går havande. Hennes liv är ännu blott det andliga fosterlivet med dess många krämpor och illamåenden, dess än djupa nedstämdhet och tröstlöshet, än häftigt uppflammande glädje, som snart slocknar. Och så blir behovet av födelse, av förlossning, skriande. Och den kommer genom den tresidige försoningsanden, genom rättfärdiggörelsen i anden.

Så bringas världs rättfärdiggörelsen till vår levande kännedom, både till dess väsen, innehåll, uppgift, begränsning och skeden. Och så utför den sin höga uppgift, som är att bevara människan i Guds barmhärtighet och att förbereda och framföra henne till det andra skapelsebeståndet och att överlämna henne »fullgången» åt nyfödelsens förlossning.

Och på denna levande kännedom ligger vikt. Ty ingen kan förbundsmässigt frälsas, som icke i världs rättfärdiggörelsens skola lärt sig, att frälsningen är *idel nåd*, och lärt sig *vad nåd är, nämligen* att den icke är en lösryckt, ande- och budlös straffrihetsnåd, som söver och för vid sidan av födelsen, utan en *livsnåd*, en första- och andrabudsnåd, som

är den personligt försonande första- och andrabudsanden.

6

Världsrättfärdiggörelsens förhållande till pingsträttfärdiggörelsen

Detta förhållande ha vi redan antytt. Men dess omätliga vikt kräver ytterligare ett ord.

Världsrättfärdiggörelsen har två sidor, såsom vi sett; nämligen dessa: »Du slipper den lagiska självförsoningen, och den evangeliska gudsförsoningen i Kristus står dig till buds.»

Detta härliga evangelium för all världen är himmelrikets säd, som Jakob kallar »sanningens ord». Och denna säd är fröet till pingstmänniskan, som »födes genom sanningens ord».

Under det omedvetna skedet ligger denna säd ännu blott såsom i magasinet, världen till godo. Men under utkorelsetiden varder den sådd. Och då den mottages i hjärtat, då gror den.

Här börjar alltså pingsträttfärdiggörelsen. Den slår sin rot i människan under världsrättfärdiggörelsens medvetna skede. Den skapar här det nyssnämnda fosterlivet. Ty det barn, som skall födas, måste ju vara till och hava liv före födelsen.

Det finns alltså ett förpingstligt barnskap, som är roten till pingstbarnskapet. Det förra plägar man kalla det ofria eller tjänareställningen till Gud, ty här står människan ännu under Sinai lag. Det senare kallar man det fria barnskapet, ty här står hon under Sions lag, som är nåden.

Det gamla testamentet hade endast världsrättfärdiggörelsen. Och det åsyftade blott att bringa denna till levande kännedom. Här möttes människorna av »lag och profeter», som innerst äro den gammaltestamentlige Kristus. Han är blott löftet. Pingstanden kunde han icke giva. Han kunde blott framruva rot-anden, rotbarnet.

Alla gamla testamentets fromma hade blott rotbarnskapet. De levde under världsrättfärdiggörelsens medvetna skede. Utöver det kommo de icke. Ty de utfingo icke löftet på jorden; icke ens den störste »bland av kvinnor födda»; han var mindre än den minste i himmelriket (Matt 11:11). Ty han kom aldrig in i detta rike i tiden. Han dog före pingstdagen.

Så ock alla fromma hedningar. Även de stodo i världsrättfärdiggörelsens medvetna skede. »Lag och profeter» ersattes här av det medfödda gudsordet, som är samvetslagen eller den 7:e anden, och som Kristus just kallar »ögat» (ögon-anden) eller »ljuset i människan» (Matt 6:22, 23). Till detta inre ord anknöt sig den världsomsvävande lag-anden och gjorde det till ett levande första- och andrabudsord, så långt det var möjligt. Och hos somliga lyckades han *så*, att de gingo i döden för sin första- och andrabudstro, t.ex. Sokrates.

Det gamla testamentet är alltså rotförbundet, som grundlägger rotbarnskapet. Såsom sådant står det ännu kvar. Och såsom sådant måste det genomlevas av varje människa, innan hon slappes in i det nya förbundet. I världsrättfärdiggörelsens medvetna skede måste hon, som vi sagt, grundligt lära sig, att frälsningen är nådegåvan utan all förtjänst, och att den är livsrättfärdighetens gåva, den utlovade första- och andrabudsanden, innan hon kan mottaga och använda denna dyrbara

och finkänsliga gåva. Hon måste slå djup och fast rot i världs rättfärdiggörelsens oförskyllda nåd, innan hon kan skjuta upp som pingsträttfärdiggörelsens goda träd.

Det eviga evangeliet, den eviga rättfärdigheten, den eviga nåden, den evige anden, är den säd, som världs rättfärdiggörelsen utsår. Det är den, som gror i hjärtat och därmed skapar rotlivet till pingstlivet.

Denna födelse av evangelium angiver Petrus i dessa ord: *»I ären födda på nytt, icke av någon förgänglig säd, utan av en oförgänglig: genom Guds levande ord, som förbliver evinnerligen. Och det är detta ord, som har blivit förkunnat för eder såsom ett glatt budskap»* (1 Petr 1:23, 25). Och det ordet var »budet» eller »Andens lag», som är den sionitiska lag-anden med slaktmärket, såsom vi sett.

Vad är det då, som födes? Jo, ordet, budet, det eviga evangeliet, den eviga rättfärdigheten, den eviga nåden, den evige anden, som är försoningsanden.

Här se vi alltså själva grundförhållandet mellan den allmänna och den enskilda rättfärdiggörelsen. Och förhållandet är detta:

Den förras evangelium är ofött; och det frälsar ingen. Den senares evangelium är fött; blott det frälsar. Rotlivet (rotbarnet) är det skriande behovet av fyrsidig förstabudskärlek och tusenfaldig andrabudskärlek. Pingstbarnet *är* denna kärlek, *är* det födda evangeliet. Det eviga evangeliet är både den födande kraften och det födda. Ty »det, som är fött av ande, det *är* ande» (Joh 3:6).

Eller:

Den förras rättfärdighet är ofödd; och den frälsar ingen. Den senares rättfärdighet är född; blott den frälsar. Rotlivet (rotbarnet) är det skriande behovet av fyrsidig förstabuds rättfärdighet och tusenfaldig andrabuds rättfärdighet. Pingstbarnet *är* denna rättfärdighet, *är* den födda rättfärdigheten. Den eviga rättfärdigheten är både den födande kraften och den födda. Ty »det, som är fött av ande, det *är* ande».

Eller:

Den förras nåd är ofödd; och den frälsar ingen. Den senares nåd är född; blott den frälsar. Rotlivet (rotbarnet) är det skriande behovet av fyrsidig förstabudsnåd (livsnåd) och tusenfaldig andrabudsnåd (livsnåd). Pingstbarnet *är* denna nåd, *är* den födda livsnåden. Den eviga nåden är både den födande kraften och det födda. Ty »det, som är fött av ande, det *är* ande».

Eller:

Den förras ande är ofödd; och den frälsar ingen. Den senares ande är född; blott den frälsar. Rotlivet (rotbarnet) är det skriande behovet av fyrsidig förstabudsande och tusenfaldig andrabudsande. Pingstbarnet *är* denne ande, *är* den födde försoningsanden. Den utlovade anden är både den födande kraften och det födda. Ty »det, som är fött av ande, det *är* ande».

Alltså:

Den förras försoning är ofödd; och den frälsar ingen. Den senares försoning är född; blott den frälsar. Rotlivet (rotbarnet) är det skriande behovet av fyrsidig förstabuds försoning med Gud och tusenfaldig andrabuds försoning med honom. Pingstbarnet *är* denna försoning, *är* den födda försoningen. Försoningen är både den födande kraften och

det födda. Ty »det, som är fött av ande, det *är* ande».

Alltså:

Den förras förlåtelse är ofödd; och den frälsar ingen. Den senares förlåtelse är född; blott den frälsar. Rotlivet (rotbarnet) är det skriande behovet av firsidig förstabuds-förlåtelse och tusenfaldig andrabuds-förlåtelse. Pingstbarnet *är* denna förlåtelse, *är* den födde förlåtelseanden. Förlåtelse-anden är både den födande kraften och det födda. Ty »det, som är fött av ande, det *är* ande».

Sålunda finns det två slags evangelium: det ofödda och det födda; två slags rättfärdighet: den ofödda och den födda; två slags nåd: den ofödda och den födda; två slags ande: den ofödde och den födde; två slags försoning: den ofödda och den födda; samt två slags förlåtelse: den ofödda och den födda. Och allt detta ofödda tillhör världs rättfärdiggörelsen; och allt detta födda tillhör pingsträttfärdiggörelsen. Det förra är säden »i magasinet»; det senare är säden i jorden, som har grott, skjutit strå och satt frukt.

Detta är själva grundförhållandet mellan världs rättfärdiggörelsen och pingsträttfärdiggörelsen. Märk och fasthåll den grundväsentliga skillnaden mellan dem: skillnaden mellan det *ofödda* och det *födda*.

Blott Guds ord såsom plantat, märk »*såsom plantat*» i människan, kan frälsa hennes själ (Jak 1:21).

Denna grundlag har Kristus inskräp i flera liknelser (Matt 13:1–32), och särskilt i denna: »*Det är med Guds rike, som när en man sår säd i jorden; och medan han sover och åter vaknar, allt under det nätter och dagar gå, skjuter säden upp och växer i höjden, han vet själv icke huru. Av sig själv bär jorden frukt, först strå och sedan ax, och omsider finnes fullbildat vete i axet. När så frukten är tillräckligt mogen, låter han strax lien gå, ty skördetiden är inne*» (Mark 4:26–29).

Sålunda måste allt Guds ord, om det skall kunna frälsa en människa, passera såningens, groningens, växandets och fruktens väg, eller: avlelsens, havandeskapets och födelsens väg. Utanför denna organiska livsutveckling finnes ingen frälsning. *Det* bedyrade Kristus i detta fruktansvärt allvarliga ord: »**Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Om en människa icke bliver född på nytt, så kan hon icke få se Guds rike**» (Joh 3:3).

Därmed är all frälsning utanför födelsen för evigt avklippt. Människa, märk det!

Kristus är Ordet. Och »hans namn är Guds Ord» (Upp 19:13). Och han har gått den nyssnämnda vägen från frö till frukt eller födelsevägen genom dödsutfödelsen från synden och uppståndelseinfödelsen i härligheten (Rom 6:10; Apg 13:32–35). I honom står sålunda allt Guds ord såsom ett fullväxt, fullfött döds- och uppståndelseord, såsom ett segerrikt utfödelseord ur synden och infödelseord i härligheten. Och genom honom måste det taga en liknande väg i människan. Hon måste sammanväxa med honom genom en lika död och uppståndelse (Rom 6:5). Utanför denna döds- och uppståndelse-likhet, som just är vad han kallar födelsen ovanefter eller nyfödelsen, finnes ingen personlig

frälsning. Människa, märk det!

Guds världsplan är tregradig skapelse eller födelse: den lekamliga, den andliga och den andelekamliga, såsom vi sett. Och på den vägen, födelsevägen, skulle världen framgått till sitt mål, även om icke synden inkommit i henne. Ty blott genom födelse kunde hon intagit de högre skapelsebestånden. Även såsom syndfri skulle människan hava genomgått födelsen från ovan, nämligen den fullfrestade all-kärlekens födelse. Och syndafallet rubbar icke den tregradiga födelsens världsplan. Ty den är orubblig. Den blott antager en mot synden avpassad gestalt i Kristus. Födelsen står nu i honom såsom försonad döds- och uppståndelsefödelse. Och så blir vår födelse en utfödelse *ur synden* genom Kristi försoningsande, i stället för en utfödelse *ur blotta frestelsen* till synd genom Kristi skapelseande, såsom den skulle varit, om vi icke fallit i synd.

Det eviga evangeliet står alltså orubbligt fast vid sin urbestämmelse att vara ett skapelse- eller födelseord. Det framgår genom världen såsom personligt frälsande blott på födelsens väg. Och på grund av synden har det fått en särskild beskaffenhet: det har blivit ett försonings och förlåtelseord. Och detta senare är icke något fristående ord vid sidan av födelseordet. De äro ett och samma ord. Ty icke vill väl någon förneka, att försonings- och förlåtelseordet är ett Guds ord. Men om Guds ord har ju Kristus sagt, att det är en *säd*: *Säden är Guds ord* (Luk 8:11). Alltså äro både födelseordet samt försonings- och förlåtelseordet en säd. De äro *säden*. De äro ett och samma korn, under olika namn och sett från olika sidor. Och så står det fast, att personlig försoning och förlåtelse börja som ett frö och komma till stånd endast på växandets väg, eller på födelsevägen. Detta är ju fullkomligt tydligt och klart enligt Kristi och apostlarnas samstämmiga vittnesbörd. Och endast den förblindade skökan har kunnat förlägga den personliga försoningen och förlåtelsen utanför födelsen, såsom om de icke vore någon säd. Hon har kastat sig på det *ofödda* evangeliet, den *ofödda* rättfärdigheten, den *ofödda* nåden, den *ofödde* anden, den *ofödda* försoningen, den *ofödda* förlåtelsen. Hon har tagit världs rättfärdiggörelsen såsom *personligt* frälsande, i stället för pingst-rättfärdiggörelsen. Naturligtvis; ty den senare vore hennes död. Det är innerst en djup, en hemligt satanisk självbevarelsedrift, som tvingar henne att icke lägga den personliga frälsningen i det *födda*, utan i det *ofödda*. Och den driften döljer sig under skenet av Kristi namn och ofta under ett glödande nit för själarnas väl, alldeles som den judiska skökan nitälskade för judafolket, så att hon förde Kristus på korset för att rädda den ande- och budlösa utvärtesfrälsningen åt detsamma.

Kristus *heter* »Guds ord»; och han *är* Guds ord; och han *är* anden. Alltså är förlåtelseordet *anden*; Kristus *är* förlåtelseanden. Och såsom världs förlåtelseande frisäger han människan från skyldigheten att *själv* utföda sig ur synd-, skuld- och dödsanden, vilken självfödelse vore detsamma som fördömelse. Och såsom pingstförlåtelseande utföder *han* människan ur synd-, skuld- och dödsanden. Men utfödelse är infödelse. Det barn, som utfödes ur moderlivet, infödes samtidigt på ett nytt livsområde. Så är utfödelsen ur synd-, skuld- och dödsandens

»moderliv» samtidigt en infödelse i Kristi synd-, skuld- och straffriande. Denna utfödelse och infödelse är pingstförlåtelsen eller den nytestamentliga syndaförlåtelsen, som alltså icke längre »har fördrag» med det rådande vilddjuret, utan gör slut på dess övermakt genom att utföda människan ur detsamma och inföda henne i Lammet. Det är alltså en förlåtelse, som »förlåter bort», d.ä. tager bort synden såsom härskande makt, såsom rådande synd-, skuld- och dödsande.

Förlåtelse och födelse äro alltså blott olika namn på samma sak. Därav kommer det sig, att skriften kallar den nytestamentliga frälsningen än för syndaförlåtelse, utan att nämna ett ord om födelsen, än för födelse, utan att nämna ett ord om förlåtelsen. Ty syndernas förlåtelse är sammanväxningen med Kristus till en lika död och lika uppståndelse.

Och nyfödelsen är sammanväxningen med Kristus till en lika död och lika uppståndelse. Förlåtelse och födelse äro blott olika benämningar på en och samma sak. Saken är döds- och uppståndelikheden med Kristus.

Det är Kristi renings- eller förlåtelseande, som utsås i hjärtat och där skapar rotförlåtelsen till pingstförlåtelsen. Och denna rotförlåtelse (rotrenhet) är det skriande behovet: icke av frisägelse från den juridiska skyldigheten att själv utföda sig ur synd-, skuld- och dödsanden, ty den förlåtelsen *har* hon, utan behovet av verklig »bortförlåtelse» av denne smutsande, som fasthänger vid »smuts gudarna», eller behovet av den högre förlåtelsen, som består däri, att Gud på *utfödelseväg* frisäger henne från denne ande och på *infödelseväg* tillsäger henne Kristi försoningsande såsom en förlåtelseande, en rengörelseande. Det är följaktligen ett sådant frisägende, som uttager henne ur mörkrets andevälde, och ett sådant tillsägende, som insätter henne i ljusets andevälde.

Det är alltså innerst den utsådde förlåtelseanden, som skriar i människan och vill bliva utfödd till en härskande renhetsande i människogestalt. Ty såsom obesådd skriar hon icke efter utfödelse ur smutsanden. Och det är denne förlåtelseande, som utfödes i henne och därmed utföder henne ur den gamla människans kvävande »moderliv» och inföder henne i sig själv såsom en ny människa, den där alltigenom *är* förlåtelsen, *är* den utfödda och infödda människan i förlåtelsemänniskan Jesus Kristus. Och det känner också en sådan människa. Hon erfar Kristus, såsom den där bor i henne i gestalten av en livs levande förlåtelse på varje punkt i hennes varelse. Kristi förlåtelseande genomtränger henne, närar, lär och bär henne, så att hon är *en* ande med denne ande.

Man lägge alltså märke till två saker: dels huru den nytestamentliga förlåtelsen *kommer till stånd* och dels huru den *äger bestånd*. Den kommer till stånd blott genom födelse, genom den *allmänna* förlåtelseandens genombrott i människan till en *enskild, personlig* förlåtelseande. Och den äger bestånd blott i gestalten av denne födde förlåtelseande. Människan har denna förlåtelse blott så länge och så långt, som hon har förlåtelseanden, så länge och så långt, som hon är utfödd och infödd. — Det är denne *födande* och i människan *..födde* förlåtelse-ande, som sekundligen håller henne utfödd och infödd, och

som tid efter annan för henne in i allt djupare ut- och infödelse; eller: det är blott genom denne födande och i människan födde förlåtelseande, som hon *kan* hålla sig ut- och infödd och tid efter annan ingå i allt djupare ut- och infödelse eller förlåtelse. Och den dagliga syndaförlåtelsen (rengöringen) är den dagliga utfödelsen ur ännu kvarvarande synd-, skuld- och dödsande, som är smutsanden, och samtidigt därmed den dagliga infödelsen i Kristi synd-, skuld- och straffri ande, som är förlåtelseanden.

Sålunda, åtnjutandet av nytestamentlig förlåtelse förutsätter födelse. Ty den kommer till stånd blott på födelseväg; och den äges blott av den födde, aldrig av den ofödde, aldrig av en, hos vilken synden härskar. Den äges icke ens i Rom 7:e, som blott är rotförlåtelsens skrikapitel; den äges blott i Rom 8:e, som är abba-ropets kapitel; den äges blott i den 19 gånger nämnde anden, som är frigörare-anden från syndens och dödens lag, d.ä. förlåtelse- eller födelseanden.

Människa, lär dig, att Guds ord är Herren-anden; att den bibel, som aldrig förgås, är Bibeln-anden. Bibeln-bokstaven brinner upp i den stora världsbranden, där alla böcker brinna upp; men Bibeln-anden brinner aldrig upp. Ingen bokstavsbibel frälsar, blott andebibeln. Och ingen *ofödd* bibel frälsar, blott *född* bibel.

Människa, vänj dig vid att evangelium, rättfärdighet, nåd, förlåtelse, födelse, frid, fröjd, helgelse o.s.v., att *allt* står som *ande* i Herren-anden. Då lyftes du upp i en högre värld, den värld, som är Guds rike i den helige ande, där allt är så enkelt, ljust och lätt, ty allt är En, och En är allt, och allt heter Ett. Håll dig till Herren-anden, så är du en ande med honom (1 Kor 6:17), ja, så ett med honom, som två blandade sötvatten äro ett. Och just så och just då står din ande inne i Herren-anden — utan att upphöra att vara *din* ande — så att din ande är en livs levande förlåtelseande i Herren-förlåtelseanden, eller en rengjord ande i den rengörande Herren-anden.

I Kristus står allt Guds ord såsom den nya skapelsen, såsom »tingens verkliga gestalt» (Heb 10:1). Och det frälsar *personligen* blott såsom ett nyskapande ord; aldrig på annat sätt.

Det nya förbundet är det nya skapelsebeståndet i Kristus. Det är ett skapelseförbund. Dess väsen och natur äro skapelse, och dess uppgift är skapelse. Inom *det* står allt i nyskapelse. För att vara i *det* måste jag vara en ny skapelse. Ty i det gäller ingenting annat än en ny skapelse, säger Paulus (Gal 6:15).

Det nytestamentliga ordet framträder endast såsom ett nyskapande ord. Dess förlåtande ord är ett skapande ord. Det kan icke giva förlåtelse i annan gestalt än såsom nyskapelse. Ty det kan aldrig gå utom sin eviga ur-anläggning, som är att vara ett skapande ord. Det blott antager en mot synden avpassad skapelsenatur. Förlåtelsen gives i gestalten av en *omskapelse*, av en utskapelse ur synd-, skuld- och dödsskapelsen, av en renskapelse från smutsskapelsen, som frambragts av smutsgudarna, och av en inskapelse i den nya skapelse- och beståndsmänniskan Jesus Kristus.

Och denna nyskapande förlåtelse känner du av erfarenhet. Kristi ande, som till sin ur-anläggning är den nye skapelseanden, förlåter på

det sättet, att han badar dig, tvår bort, renar bort syndens, skuldens och dödens smutsskapelse och inskapar dig i sig såsom en renskapelse, vilken har sitt bestånd i hans skapelseande. Paradisanden genomsköljer dig från hjässan till fotabjället med det rena och varma paradisvattnet och paradisblodet, så att du blir jämnt 10 000 pund lättare än förut. Och dessa stora genomsköljningar upprepar han tid efter annan i hela ditt liv, ända tills det sista smutsgrandet är för evigt bortsköljt och du står där såsom en evig renskapelse i den evige skapelseanden, som är Herren-anden. Men detta är »stortvättarna». Det finns också »småtvättar»: den dagliga, ja, sekundliga renskapelsen i paradisanden med paradisblodet, som är den renskapande förlåtelseanden.

Inom det nya förbundet gäller ingenting annat än en ny skapelse. Där gäller alltså ingen annan förlåtelse än den, som är en ny skapelse, som alltså borttager den falska och giver den sanna, »den verkliga, gestalten» åt människan. Det är den förbundsmässiga förlåtelsen, vilken i sig innesluter och troget följer det nya förbundets uppgift, väsen och natur, som är att vara ett skapelseförbund.

Så se vi förhållandet mellan den allmänna och den enskilda rättfärdiggörelsen. I båda står Kristus enligt sin ureviga grunduppgift såsom födaren »ovanefter», såsom skaparen. Men i den förra står han blott såsom frisägande från självfödelsen, självskapelsen, och erbjudande gudsfödelsen, gudsskapelsen i sig, att förbundsmässigt mottagas av den där vill. I den senare utför han denna födelse eller skapelse i den mot synden avpassade gestalten: såsom en utfödelse ur köttet och infödelse i anden, eller såsom en utskapelse ur syndskapelsen, en renskapelse från smutsskapelsen, och såsom en inskapelse i sig. Och denna utfödelse och infödelse eller denna utskapelse och inskapelse kallas förlåtelse, särskilt med hänsyn till samvetskravet; varom mer i det som nu följer.

Låt oss nu höra fem ord av Paulus i saken.

Det första ordet

Det är detta: »I honom hava vi förlossningen, förlåtelsen för våra synder» (Kol 1:14).

Här säger han oss två viktiga saker: både *var* och *vad* förlåtelsen är.

Alltså först: *Var är syndernas förlåtelse?* »I honom», säger han. Sålunda befinner sig förlåtelsen i Kristus, *aldrig* utanför honom. Och Kristus är anden, säger han (2 Kor 3:17). Alltså är förlåtelsen i Kristi ande, *aldrig* utanför den. Och sålunda står förlåtelsen såsom ande i Herren-anden.

Denna förlåtelse kan följaktligen aldrig erhållas utan genom andebyte. Jag måste tillbyta mig den ande, i vilken förlåtelsen är, utbyta min synd-, skuld- och dödsande mot Kristi synd-, skuld- och straffrie ande, utanför vilken förlåtelsen *aldrig* är.

Det går alltså icke an att, såsom skökan gör, utbryta förlåtelsen ur anden och taga denna andelösa förlåtelse såsom »fullkomligt frälsande», och så låta anden komma blott som ett följdsläp till denna »fullkomliga frälsning».

Nej, förlåtelsen står inne i anden och gives blott i och med anden.

Vill jag hava förlåtelsen, så skall jag taga anden, varom icke, så är jag *utan* förlåtelse. Och anden får jag blott genom andebyte. Men andebyte kommer till stånd endast genom utfödelse ur min synd-, skuld- och dödsande och infödelse i Kristi ande.

Och sålunda äges förlåtelsen *aldrig* dennasidan födelsen, utan blott andrasidan födelsen. Jag måste vara utfödd ur mig själv och infödd i Kristus, om jag vill äga den förlåtelse, som aldrig finnes till utanför Kristus. Så djupt invärtes, så innerligt personlig och andediger är den nytestamentliga förlåtelsen enligt Paulus.

Och för det andra: *Vad är syndernas förlåtelse?* »Förlossningen», säger han. Och varifrån? Jo, se i den näst föregående versen: »Gud *har uttagit oss ur mörkrets välde och försatt oss i sin älskade Sons rike.*» (Kol 1:13) Alltså är syndernas förlåtelse en förlossning eller uttagning ur mörkrets andevälde, som är synd-, skuld- och dödsanden, och en insättning i Kristi andevälde, som är hans synd-, skuld- och straffrie ande. Och denna uttagning och insättning äro nyfödelsen, som just består i utfödelse ur mörkrets andevälde och infödelse i ljusets andevälde.

Han kallar ock denna förlossning eller förlåtelse för en levandegörelse från döden i överträdelser och i köttets oomskurenhet (Kol 2:13, 14), samt för en död och uppståndelse med Kristus (2:20; 3:1–3). Och denna levandegörelse med Kristus och denna döds- och uppståndelselighet med honom är just nyfödelsen, som kallas förlåtelse särskilt med hänsyn till samvetets förlossning eller utfödelse ur skuld-anden och in-födelse i Kristi skuldfrie ande; varom mer längre fram.

I det föregående ha vi påvisat det ordet »paresis», med vilket Paulus betecknar världsförlåtelsen (Rom 3:24). Men här har han det ordet »afésis», med vilken han betecknar pingstförlåtelsen. I båda orden ingår ett gemensamt stamord (hiämi), som betyder sända. Men båda hava en tillsats: det förra av ett ord (para), som betyder »förbi», och det senare av ett ord (apo), som betyder »bort». Och så kommer paresis att betyda »förbisändande» och afésis att betyda »bortsändande». I den förra förlåtelsen låter Gud synden tillsvidare gå sig förbi,» hava sin gång», i den senare säger han till synden: »**Stopp, och bort med dig!**» Världsförlåtelsen »har fördrag» med synden, pingstförlåtelsen gör slut på synden: först på dess övermakt, sedan på dess kvarvarande rester.

Och just det ordet »afésis» lägger Lukas två gånger i munnen på Kristus i Nasarets synagoga i betydelsen av »frihet»: »*Herrens ande har sänt mig till att predika frihet för de fångna och till att giva frihet åt de förtryckta*»* (Luk 4:18). Denna frihet eller förlossning är fångarnas uttagning ur mörkrets välde och insättning i den älskade Sonens rike. Och denna frigörelse är den nytestamentliga syndaförlåtelsen, afésis-förlåtelsen.

Och just det ordet »afésis» lägger Matteus i munnen på Kristus vid nattvardsbordet: »*Detta är mitt blod, det nya förbundets, som varder utgjutet för många till syndernas förlåtelse*» (till syndernas »afésis», Matt 26:28). — Den förlåtelsen hade eller fingo icke lärjungarna då. Ty

* Kristus talade icke grekiska. Men det ord han här använde översätter Lukas med det grekiska ordet afésis.

blodet var ännu icke gjutet. Men de fingo den i den sionitiska laganden med slaktmärket på pingstdagen.

Men i det bröd, om vilket han sade: »Detta är min lekamen»; och i den kalk, om vilken han sade: »Detta är mitt blod», åto och drucko de redan då hans kött och blod, nämligen i den gestalt, vari de då kunde givas. Och den gestalten se vi på Tabor, där hans makt över kroppen redan under förnedringen skymtar fram. De åto och drucko det taboritiska köttet och blodet. Dem åto och drucko de ock dagligen i hans ord, som voro ande och liv. Detta taboritiska element grundlade, underhöll och fulländade rotbarnet, rotförlåtelsen, genom vilken de redan då »voro rena», nämligen »i kraft av ordet», ännu icke i kraft av blodet (Joh 15:3). De voro rena i roten, som skapats av det taboritiskt andelekamliga ordet. Men detta »helt och hållet rena» rotbarn (Joh 13:10) låg ännu väsentligen inneslutet i synd-, skuld- och dödsandens »moderliv» (Joh 16:21, 22). Men genom döds- och uppståndelsefödelsen med mästaren fördes fångarna ut. Och denna förlossning var förlåtelsen i hans blod. Genom den sändes synd-, skuld- och dödsanden »bort», eller försattes ur verksamhet.

Vid nattvardsbordet nämner Kristus icke nyfödelsen, blott syndaförlåtelsen. Och i samtalet med Nikodemus (Joh 3) nämner han icke syndaförlåtelsen, blott nyfödelsen, om vilken han bedyrar, att utan den får ingen se eller kan ingen ingå i Guds rike. Förlåtelsen och födelsen hava alltså samma frälsande rang. De måste följaktligen vara en och samma frälsning. Vid nattvardsbordet innesluter han nyfödelsen i syndaförlåtelsen; och inför Nikodemus innesluter han syndaförlåtelsen i nyfödelsen. — Han sammanfattar allt i den utlovade anden; och i himmelsfärdens högtidliga avskedsstund hänvisar han blott till den utlovade anden. Ty i den stå både förlåtelse och födelse såsom en och samme ande. Likasom Paulus har förlåtelsen inne i Kristi ande, så förlade ock Kristus förlåtelsen i den utlovade anden, *aldrig* utanför den.

Blott två gånger gav Kristus förlåtelse, nämligen åt den lame och åt synderskan (Matt 9; Luk 7). Och det var blott rotförlåtelse, icke förlåtelse i blodet, ty detta var ännu icke gjutet och födelseanden ännu icke given (Joh 7:39). Men dagligen utsådde han rotförlåtelsens ande genom sitt ord. Och i Apostlagärningarna se vi denna rotförlåtelse skjuta upp såsom pingst- eller födelseförlåtelse i många hjärtan.

Syndernas förlåtelse kallar Paulus »förlossningen». Och huru han själv fick denna förlossning och vari den består, det har han tydligt och grundligt sagt oss i Rom 7:e och 8:e kapitel, i vilka vi hava nyckeln till hans frälsningslära. Andens lag gjorde honom fri från syndens och dödens lag, som just är »mörkrets välde». Det var alltså icke den eviga fördömsen, som Paulus närmast fasade för i Rom 7:e, utan det var för syndens och dödens lag, som för till fördömsen. Och det var icke den eviga fördömsen, som han i första hand frälstes ifrån i Rom 8:e, utan det var från syndens och dödens lag. Och såsom följd därav kom frälsningen från fördömsen. Det säger han ju tydligt i dessa ord: »Så är nu ingen fördömsen för dem, som äro i Kristus Jesus.» Varför? Jo, »ty 'Andens lag' har gjort mig fri från syndens och dödens lag». »Andens lag», som är den sionitiska laganden med slaktmärket, ryckte honom ut ur den ande, bort från den väg, som leder till fördömsen, vägen i härskande synd, i rådande onda begär; och *därmed* vart han

frälst från fördömsen.

Paulus stod alltså icke och gapade i vädret efter ett juridiskt straffsummeblod, som skulle frälsa honom från fördömsen. Nej, han låg djupare än så. Hans frälsning är invärtes. Han fick sin förlossning, sin förlåtelse, sin frihet, genom »Andens lag», som i själva hans ande försatte syndens och dödens lag ur verksamhet, eller som sade: »stopp!» till dödshjulet, vilket »rullade» Paulus mot helvetet, och igångsatte det sionitiska livshjulet, vilket »rullade» honom till himlen. Och detta andelagshjul snurrade så väldigt i Paulus, att hela 8:e kapitlet blev ingenting annat än »anden», »anden», »anden», »anden» ... Och han använder här varken det ordet förlåtelse eller det ordet födelse. Ty förlåtelse och födelse äro för Paulus: förlossningen från mörkrets välde, och denna förlossning kallar han här frigörelse från syndens och dödens lag. Denna frigörelse *är* förlåtelsen, *är* födelsen. Han sammanfattar allt i den 19 gånger nämnde anden, som är förlåtelsens och födelsens ene och samme ande; alldeles såsom Kristus sammanfattar allt i den utlovade anden.

Då Paulus var fånge i Rom 7:e, då *hade* han en syndaförlåtelse, nämligen den, som han själv uttrycker så: »Gud tillräknade icke världen hennes synder». Han låg under världsförlåtelsens ande, som barmhärtigt fritog honom från den juridiska skulden: att själv frigöra sig från syndens och dödens lag, och som därmed barmhärtigt sköt undan fördömsen. Och utan den förlåtelsen hade Rom 7:e och 8:e aldrig funnits till på vår jord. — Han låg under den väldige ande, som sveper världsförsoningens vingar kring hela jorden, och som här framruvade rotförlåtelsen, det skriande behovet av frigörelse från syndens och dödens smutslag, som tryckte honom allt djupare ned i orenheten. Han gick här i skola för att lära, att frälsningen är en nåd, en frigörelse av Gud och icke av Paulus, och för att lära, vad nåd är, nämligen en frigörelse: icke från lag till icke-lag, utan från lag till lag, från bokstavens lag till »Andens lag», från Sinai lag till Sions lag, med ett ord: för att lära sig, vad »afésis» är, nämligen en sådan förlåtelse, som är en förlossning från mörkrets andevälde och en insättning i ljusets andevälde.

Så går det till. Men icke så, som skökan lär. Hon skrämmer upp människorna med en gudsvrede, som icke finns till, och med en syndaskuld, som efterskänktes redan på fallets dag. Och så uppjagar hon i hjärtana en sjuklig samvetsoro, som säger sig »icke kunna få frid med mindre man vet, att Kristus lidit det eviga helvetet i ens ställe». Och så stillas denna uppdiktade oro med ett uppdiktat blod. Och så ryckes uppmärksamheten bort just från den *närmast* liggande faran, just från syndens och dödens lag, som var Pauli fasa, just från syndens, skuldens och dödens *invärtesväsen*, andeväsen, hjärteväsen, mörkrets inre andevälde, och därmed från *frigörelsen* från detta välde genom »Andens lag». Och så leva människorna i detta härskande, lammbehornade hjärte- och sinnesfördärv, sakna blick för detsamma eller påstå det icke kunna bliva annorlunda och tro sig vara »frälsta i blodet». Detta är den lögneangeliska frälsningen, med vilken skökan fördärvat mångtusent själar och gör det alltjämt.

Sammanfattning: världsförlåtelsen förlossar fångarna från

skyldigheten att själva förlossa sig från mörkrets välde; pingst- eller födelseförlåtelsen förlossar dem från detta välde. Så förhåller sig paresis-förlåtelsen till afesis-förlåtelsen enligt Paulus.

Det andra ordet

Det är detta: »*Den som har dött, han är rättfärdigad från synden*». (Rom 6:7).

Denna död är döden med Kristus från synden (6:5, 6, 8–11). Det är döden med Lammet från vilddjuret, som är synd-, skuld- och dödsanden, eller mörkrets välde. Och den, som så dött från synden, han är rättfärdigad från synden.

Detta rättfärdigande är just den nytestamentliga förlåtelsen. Den kommer alltså till stånd blott genom döden från synden, *aldrig* på annan väg. Och den äges blott av den från synden döde. Ty blott denne döde lever i den uppståndne, i vilken förlåtelsen är.

Men nu tänker sig även Paulus Kristi död såsom en födelse, likasom Petrus tänker sig den så (Apg 2:24). Ty just på hans död och uppståndelse tillämpar Paulus de orden: »*Du är min son, i dag har jag fött dig*» (Apg 13:16, 29–33). Alltså är döden med Kristus från synden detsamma som ut-födelsen med Kristus från synden. Och sålunda kommer syndaförlåtelsen till stånd blott på födelseväg, enligt Paulus. Blott den ur synden utfödde är rättfärdigad från synden, ty blott han är infödd i Kristus, i vilken förlåtelsen är.

Alltså står syndernas förlåtelse, enligt Paulus, aldrig dennasidan döden från synden, aldrig dennasidan utfödelsen ur synden, utan den står andrasidan denna död, andrasidan denna utfödelse. Blott den utdöde, den utfödde är rättfärdigad från synden.

Men där står en förlåtelse även dennasidan döden eller födelsen. Det är världsförlåtelsen, som efterskönt den kalla, evigt obetalbara rättsskulden: människans juridiska skyldighet att själv rättfärdiga sig från synden. Utan denna förlåtelse kunde ingen människosjäl på vår jord utdö eller utfödas ur synden; hon sutte en evig fånge i densamma, såsom vi sett. Och i kraft av denna härliga förlåtelse är även den i synden döde, den ofödde, ett Guds barn, som är föremål för hans faderliga omtanke till frälsning, och det säkerligen långt djupare och innerligare, än vi ana. Och denna förlåtelse äges av både den *i* synden döde och av den *från* synden döde, ty den äges av *alla*. Men födelseförlåtelsen äges blott av den födde.

Men synd är skuld. Och härskande synd är härskande skuld. Men härskande synd är det andliga självmordet eller döden. Alltså är syndens *övermakt* själva kärnan i skulden; döden är skuldens tyngdpunkt och vredens brännpunkt.

Min rådande synd-ande, som är dödsanden, är *anden* i min skuld; mitt rådande syndahjärta, som är dödshjärtat, är *hjärtat* i min skuld; min rådande syndasjäl, som är dödssjäl, är *själen* i min skuld; mitt rådande syndabegär, som är dödens begär, är *livsroten* i min skuld.

Hela detta synd- och dödsväsen, som är mörkrets välde, i vilket jag sitter en fånge, är skuldens och straffets väsen, invärtesväsen. Syndens och dödens ande är alltigenom en skuldande, syndens och dödens lag alltigenom en skuldlag. Vilddjuret är på varje punkt icke blott synddjuret och dödsdjuret, utan ock skulddjuret. Synd, skuld och död

sitta oupplösligt ihop, som tre glas blandade »bittervatten». De äro en *ande*, den blott själiske, den förstabudslöse människoanden.

Människa, din skuld svävar icke i luften, du bär den i dig, du *är* den, ty du *är* i varje sekund slutsumman av det flydda livets skulder, du är skuldmänniskan, som består av jämnt 10 000 *minus*, *debet*, *deficit* i vad du borde vara.

Men huru skall jag nu få förlåtelse för denna min skuld, som är en *andemakt*, syndens övermakt över mig? Huru bliva rättfärdigad från den? Ja, här finns i himmel och på jord ingen annan utväg än den, som den förstfödde banade genom utfödelsen ur skuldens och straffets ande. Kristus blev lösen- eller betalningsmänniskan just genom att i den eviga rättfärdighetens förstabudsallhet och andrabudshelhet på födelseväg genomlida och utlida, sönderlida och upplösa den världsbehärskande skuldanden. Och så blev det eviga evangeliet *lösenordet*. Och det är *säden*, *säden*. Då den utsås i hjärtat, skapar den rotlösen, som är det skriande behovet av förlossning, av utfödelse ur skuldandens dödligt kvävande »moderliv». Och det är detta lösenord, som både *utföder* människan ur skuldanden, och som *är* den födda lösen, den födda utlösningen.

Med andra ord: Det är betalnings- eller lösenmänniskan Jesus Kristus, som först tager gestalt mitt inne i skuldmänniskan såsom rotbetalningsmänniska, vilken är det skriande behovet av att genom Guds nåd få bliva en förstabudsall och andrabudshel människa, som råder över skuldmänniskan. Och sedan tager han genom utfödelse gestalt i människan just såsom denna första- och andrabuds-människa, vilket är betalnings-människan för hennes skuld.

Och denna din betalningsmänniska finnes aldrig till utanför betalningsmänniskan Jesus Kristus; en millimeter, så att säga, utanför honom — och hon är försvunnen. Men inne i Kristus står du såsom en, icke juridisk, utan livs levande födelse- eller skapelsebetalning inför Gud, ett den eviga nådens nådebarn i den människans Jesu Kristi nåd. Detta barn är grenbetalningen i stambetalningen, såsom vi sett förut. Det är *det* barnet, som är rättfärdigat från synden. Ty det är *gjort* rättfärdigt genom den eviga rättfärdighetens skapelse i detsamma. Det barnet *är*, *är* Guds rättfärdighet i Kristus. I det barnet har den eviga rättfärdigheten grenvis fått ut sitt evigt oeftergivliga rättskrav, som är första- och andrabudskravet. Och därmed är första- och andrabudsskulden efterskönt.

Så blev anden »friköpt» från skuldanden genom Kristi skuldupplösande oskuldsande, hjärtat »friköpt» från skuldhjärtat genom Kristi skuldupplösande oskulds hjärta, själen »friköpt» från skuldsjälen genom Kristi skuldupplösande oskulds själ, begäret »friköpt» från skuldbegäret genom Kristi skuldupplösande oskuldsbegär. Och denna »friköpning» skedde på samma väg, varpå han stamvis »friköpte» hela världen: födelsevägen. Och någon annan friköpningsväg står det icke till att uppleta i skriften.

I anden står rättssinnet. I honom sitter »rättfärdighetens bälte». Hans medelpunkt är samvetet. I samvetet göras alla gärningar, både goda och onda.

Och samvetet är tvåsidigt: första- och andrabudssamvetet. I det levande förstabudssamvetet göras levande gärningar, och det sekundligen, ty det gör sekundligen Gud till sin Gud och nästan till sin broder. Men det döda förstabudssamvetet gör »döda gärningar», och det sekundligen, ty det undanskjuter sekundligen Guden En för merguden, och nästan för det själviska självet.

I det döda samvetet ligger alltså skulden. Och den är förstabudsskuld och andrabudsskuld, grundskulden och följdskulden. I denna tvåsidiga skuld ligger den tvåsidiga gudsvreden innesluten såsom förstabudsvrede och andrabudsvrede. Den ligger där som en molande glöd. Och då *den* flamlar upp, då *kostar det i sanning att vara människa*. Då får hon se, *var* hon har sina synder. De ligga icke blott överallt i det förflutna. De stå alla såsom krävande fordringsägare i hennes samvete. Och där brinna de såsom 10 000 eldsglöder. Det är skuldens och vredens dödligt kvävande »moderliv». Och just här griper födelseförlåtelsen in och utföder samvetet ur första- och andrabudsskulden och därmed ur första- och andrabudsvreden, och inföder det i Kristi första- och andrabudssamvete, som är försoningssamvetet, i vilket Guds första- och andrabudsvälbehag ligger inneslutet.

Kristi intill blods rena samvete på korset är nu hans paradissamvete i paradisblodet. Det är försoningssamvetet. Förlåtelsen ligger *aldrig* utanför det. Jag måste göra samvetsbyte, utbyta mitt skuld- och vredessamvete mot Kristi oskuld- och välbehagssamvete, i vilket förlåtelsen är.

Kristi paradissamvete i paradisblodet är *såden*. Då den mottages i hjärtat, då skapar den rotsamvetet, som är det skriande behovet av förlösning, av utfödelse ur den tvåsidiga skulden med den tvåsidiga vredens. Och detta paradissamvete både utföder samvetet ur denna skuld och vrede, och *är* det utfödda samvetet, *är* Kristi samvete i människo-gestalt.

Kristi paradissamvete i paradissamvete med lösenblodet är medelpunkten, genomsköljer min ande, i vilken mitt samvete är medelpunkten, »renar det från döda gärningar» (Heb 9:14; 6:1), som äro det döda första- och andrabudsväsendet, skuld- och vredesväsendet, och löser det *så* från det olidliga skuld- och vredessambandet med det förflutna, och insätter det i sig, så att det står som ett renskat samvete i »**helig ande**» (Rom 9:1), står såsom ett första- och andrabudssamvete i Kristi första- och andrabudssamvete.

Blott så får människan frid för det flydda livets synder. Ty hon har dött med Kristus från dem. Och såsom den lekamligen döde är utanför den jordiska världen och därmed oåtkomlig för alla krav och för all fiendehand från henne, så är den från synden döde, den från synden utfödde, inne i en annan värld, i den älskade Sonens rike, och oåtkomlig för mörkrets välde.

Kristi paradissamvete i paradissamvete är sötvattnet. Mitt skuld- och vredessamvete är »bittervattnet». Hans samvete måste genomströmma mitt samvete och förvandla det till sötvatten, så att det står såsom ett sött samvete i Kristi söta samvete. Denna sötma är förlåtelsen, rättfärdigandet från synden, Faderns välbehag till det födda barnet.

Så får man *verklig* frid, den *födda* friden, som står oändligt uppöver

den ofödda, flyktiga »lånefriden»». Och ett med Kristi paradissamvete *verkligen* besått samvete åtnöjer sig icke med mindre än skapelsefriden, som *aldrig* erhålles på annan väg än genom utfödelse ur skuld- och vredessamvetet och infödelse i Kristi samvete, så att det står till *grundväsendet* förstabudsallt och andrabudshelt i hans försonings-samvete, vilket barmhärtigt överskyler och sekundligen bortsköljer den sekundliga synden och bristen, som även en Johannes fick dragas med, så länge han levde.

Och så får man erfara, att lösenblodet är en livs levande verklighet, *en väldig realitet*, en allestädes närvarande ande, den tronsatte kraftanden med blodmärket. Inför denne krönte blodsande segnar skuld-, straff- och vredesanden ned och ligger där kvävd, maktlös, upplöst. Men löser du blodet från anden, så att Herren icke får vara *anden, även till blodet*, då mister blodet sin utlösande, utfödande kraft, och din skuld- och vredesande sitter i ditt innersta på tronen, görande sig ett par lammhorn av ditt försoningsblod. Och din tvärsäkra belåtenhet med detta blod tyder på en ful fint av den fule: att genom »Kristi blod» frälsa livet hos din gamle Adam.

Så se vi, att födelse och förlåtelse äro samma sak, en och samma frälsningsakt. Födelsen är det evigt uranlagda, det centrala i den tregradiga skapelseplanen. *Förlåtelsen är den säregna beskaffenhet, som födelsen antager på grund av synden.* Den varder en utfödelse ur synden i stället för en utfödelse ur blotta frestelsen till synd, och särskilt en utfödelse ur synd och död såsom *skuld*, samvetets utfödelse ur det tvåsidiga skuldsamvetet med den tvåsidiga gudsvreden och infödelse i det tvåsidiga försonings-samvetet med det tvåsidiga gudsbehaget, som är rättfärdigandet från synden. Den nytestamentliga förlåtelsen är en *födelseförlåtelse*; den kommer till stånd blott genom födelse, och den äger bestånd blott såsom en födelse i den förstfödde.

Vid sidan av vårt »andra ord av Paulus» sätta vi nu det stora förbundsordet i Hebréerbrevet, profeternas och apostlarnas grundord. *»Detta är det förbund, som jag skall sluta med dem i kommande dagar: Jag skall lägga mina lagar i deras hjärtan, och i deras sinnen skall jag skriva dem,»* och: *»Deras synder och deras överträdelser skall jag aldrig mer komma i håg»* (Heb 10:16, 17).

Paulus säger: »Den som har dött, han är rättfärdigad från synden.» Och detta rättfärdigande är den nya förbunds-förlåtelsen; som vi sett. Och denna förlåtelse uttrycker förbundsordet så: »Deras synder och deras överträdelser skall jag aldrig mer komma ihåg.»

Paulus sätter rättfärdigandet från synden i samband med döden från synden; och förbundsordet sätter icke-ihågkommandet av synden i samband med lagläggningen i hjärtat och lagskrivningen i sinnen.

Denna lagläggning och lagskrivning är detsamma som döden från synden. Ty lagläggningen i hjärtat är just frigörelsen från syndens och dödens lag genom »Andens lag». Och »Andens lag» är, som vi sett, Kristi ande med den in i döden fullbordade lagen i sig; eller: »Andens lag» är den sionitiska lag-anden med slaktmärket, d.ä. försoningsanden. Lagläggning och lagskrivning äro alltså ombyte av lag-ande, utbyte av syndens och dödens lag-ande mot den sionitiska lag-anden med slaktmärket. Och detta byte kommer till stånd blott på födelseväg. Ty denne ande är *säden, säden*. Och då den mottages i hjärtat, skapar den

först rotlagen till »Andens lag». Och denna rotlag är det skriande behovet av förlossning, av utfödelse ur syndens och dödens härskande lag. Och sedan både *utföder* han människan ur denna lag och *är* den födda lagen, *är* »Andens lag» i människogestalt, *är* den i hjärtat lagda och i sinnena skrivna lagen.

Denne födde lag-ande, som är försonings- och förlåtelseanden, är just den nye förbundsanden, som profeterna så omständligt och eftertryckligt påvisat och förutsagt. Med den anden i hjärta och sinnen är människan rättfärdigad från synden. Blott *så* kommer den nya förbunds-förlåtelsen till stånd, nämligen genom den förbundsmässiga lagläggningens och lagskrivningens skapelsehandling. Ty denne födde ande borttager synd och död i deras inre härskande andeväsen. Och detta andeväsen är just själva roten till det flydda livets syndaträd. Och den roten ryckes upp i hjärta och sinnen genom lagläggningen i hjärtat och lagskrivningen i sinnena. Och därmed blir samvetets olidliga skuldförpliktelse till det förflutna avskuren. Syndaträdet ligger där rotlöst. Och den världsstyrande försoningsanden tager det om hand och dödar och upplöser det fullkomligt i sinom tid, även om det skulle kräva århundraden, ja, årtusenden.

Sålunda står Guds icke-ihågkommande av synden aldrig *dennasidan* lagläggningen, utan *andrasidan* densamma. Så länge syndaträdet *står* i hjärta och sinnen, så länge *står* det ock i Guds minne. Men då det blir rotlöst i hjärta och sinne, då blir det ock rotlöst i Guds minne. Förbunds-förlåtelsen står blott såsom ett icke-ihågkommande av en synd, som icke mer »*står*», ty den står aldrig tillsammans med »*stående*» eller härskande synd.

Detta se vi ju tydligt av själva förbundsordet. Guds icke-ihågkommande av synden sättes icke *före* utan *efter* lagläggningen: »Jag skall lägga mina lagar i deras hjärtan, och i deras sinnen skall jag skriva dem» och: »Deras synder och deras överträdelser skall jag aldrig mer komma ihåg». Det är ordningen. Och om denna lagläggning och lagskrivning och om detta icke-ihågkommande av synden: om dessa två saker just *i denna ordning* säges det med eftertryck både i gamla och nya testamentet, att detta *är, är, är* det nya förbundet. Var då så snäll och stick inte in någon förlåtelse *före* lagläggningen eller födelsen under namn av nytestamentlig förlåtelse, såsom skökan gör. Ty *före* lagläggningen står blott världs-förlåtelsen, som fritager människan från den juridiska skyldigheten att *själv* lägga Guds lagar i sitt hjärta och skriva dem i sina sinnen, så att han aldrig mer kommer hennes synder ihåg. Men *efter* lagläggningen står den nya förbunds-förlåtelsen.

Denna senare förlåtelse kommer till stånd blott genom lagläggningen, såsom vi sågo nyss; och den står blott så länge lagläggningen står. Rives den upp, då rives förlåtelsen upp. Det ser du ju tydligt hos tjänaren med de 10 000 skuld-punden. Hans förlåtelse stod jämt så länge, som lag-anden stod i hans hjärta. Men när den föll genom obarmhärtigheten mot medtjänaren, då föll ock förlåtelsen; och därmed föll alla 10 000 punden över honom för evigt. Så förhåller sig förlåtelsen till lagläggningen. Den förutsätter densamma; och den står och faller med densamma. Tager synd- och skuldanden igen sig, då har jag skulden *över* mig och i mig på nytt.

Var alltså rädd om din födde första- och andrabudsande, all-kärlekens ande mot Gud och hel-kärlekens ande mot nästan. Ty synd-anden vill sekundligen skjuta rot i hjärta och sinnen. Och får den skjuta rot, så att den tager överväldet, då rotrycker han lag-anden ur hjärta och sinnen. Och du känner ju, huru orolig och utsägligt suckande och lidande denne din förbundsande blir, då synd-anden vill skjuta rot. Och du känner, huru innerligt, allvarligt och skarpt han varnar dig. Ty han är Kristi ande, din bäste, ja, ende verklige vän. Och han vill så innerligt gärna hava rot i dig. Men han kan genom rotskjutande synd-ande bliva så rotlös i dig, att han med utsägliga tårar måste lämna dig för evigt. Det behövs blott, som du ser av liknelsen, en uppsåtlig och bibehållen obarmhärtighet mot din nästa — och avskedsstunden är inne, och du står inför detta fasansfulla ord: »betala allt det du är skyldig ».

Så allvarlig är den nytestamentliga förlåtelsen. Den står blott i den sionitiska första- och andrabudsanden, *aldrig* utanför den. Uppsåtlig lagöverträdelse störtar människan ur försoningens lag-ande, som är förlåtelseanden.

Denna förlåtelse är alltså en allvarlig invärtessak, icke en sådan där lättvindig kvitteringsaffär, som skökan lär och tror. Hennes förlåtelse är den *ofödda* förlåtelsen, som hon sticker in i stället för den födda och utger för nytestamentlig, vilket den icke är. Ty inom det nya förbundets ram står allt i skapelse eller födelse. Det är ett skapelseförbund, inom vilket intet gäller, som icke *är* en ny skapelse; inom vilket alltså ingen annan förlåtelse gäller än den, som *är en skapelse-* eller *födelseförlåtelse*, en skapad eller född förlåtelse.

Det tredje och det fjärde ordet

Det tredje är detta: »*Jag födde eder ju i Kristus Jesus genom evangelium*» (1 Kor 4:15; jfr Gal 4:19; Filem 10.)

Och det fjärde är detta: »*I haven låtit två eder rena, I haven blivit helgade, I haven blivit rättfärdiggjorda i Herren Jesu Kristi namn och i vår Guds ande*» (1 Kor 6:11).

I det förra ordet kallar Paulus korintiernas frälsning för en födelse genom evangelium, liksom Jakob och Petrus kalla »de förskingrades» frälsning för en födelse genom »sanningens ord» eller den »oförgängliga säden». Sålunda har även Paulus födelsevägen såsom frälsningens enda väg, vilket vi ock sett förut.

Och i det senare ordet kallar han deras frälsning för rentvagning, helgelse och rättfärdiggörelse. Det är alltså *samma* frälsning, som han förut kallat en födelse genom evangelium.

Sålunda äro rentvagning, helgelse och rättfärdiggörelse en *födelse*. Men dessa tre saker äro tre olika benämningar på syndernas förlåtelse. Alltså är syndernas förlåtelse enligt Paulus en *födelse*, såsom vi ock sett förut.

Detta anger han även genom det element, i vilket de tre sakerna ske. Det är nämligen en rentvagning, en helgelse, en rättfärdiggörelse »i Herren Jesu Kristi namn och i vår Guds ande». Det är det gemensamma elementet för alla tre, vilket alltså utgöres av »Kristi namn och av Guds ande». Och det två gånger upprepade ordet »i» är i grundtexten samma ord på båda ställena: i Kristi namn och i Guds ande.

Sålunda består rentvagnings-, helgelse- och rättfärdiggörelse-elementet av två saker: Kristi namn och Guds ande. Det är alltså en sammansättning av Gud och Kristus; ja, just den sammansättning av dem, vilken uttryckes så: Lammets hade 7 horn och 7 ögon, som äro de 7 Guds andar, vilka äro utsända över hela jorden. Guds ande har tagit sig väg till jorden genom Kristus och utför frälsningens verk i hans namn. Guds sju andar i Lammets sju andar — det är det sammansatta elementet.

Rentvagnings-, helgelse- och rättfärdiggörelseelementet är alltså den nye förbundsanden med förbundets blod och förbundets vatten i sig, vilken ande giver det nya, rena, heliga och rättfärdiga förbundshjärtat, som profeterna så eftertryckligt betonat och förutsagt. Eller: elementet är Guds ande, sådan han ingått i Kristus, så att Herren, både till anden, själen och kroppen (och därmed naturligtvis även till blodet), *är* anden, den utlovade anden, försoningens första- och andrabudsande med blodsmärket.

Och just om denne Herren-anden säger Paulus till korintierna: »*Där Herrens ande är, där är frihet*» (2 Kor 3:17). Sålunda står rentvagningsfrihet från orenheten inne i Herrens ande, *aldrig* utanför den; helgelsens frihet från oheligheten inne i Herrens ande, *aldrig* utanför den; rättfärdiggörelsens frihet från orättfärdigheten inne i Herrens ande, *aldrig* utanför den. Blott en millimeter, så att säga, utanför Herrens ande — och jag ligger där pladask i orenhetens, ohelighetens och orättfärdighetens ande, även om jag är så »vit» utanpå som själve Kaifas.

Sålunda står förlåtelsens frihet från skulden inne i Kristi ande, *aldrig* utanför den. Och sålunda kan jag *aldrig* erhålla syndernas förlåtelse utanför Kristi ande, utan blott *genom, i och med* denne frihetsande, i vilken all frihet är.

Alltså är rentvagningen, helgelsen och rättfärdiggörelsen — vilket allt är syndernas förlåtelse — en utfödelse ur den smutsige slav-anden och en infödelse i Kristi frihetsande, en utfödelse ur det sjudidiga smutsnamnet och en infödelse i det stora namnet, det enda frälsarenamnet, det sjudidiga kraftandenamnet: **Jehovah-Jesus**.

Jesu namn är *såden, såden*. Då det utsås i hjärtat, skapar det rotnamnet till »det nya namnet». Och detta rotnamn är det skriande behovet av en full och hel frälsning i Jesu namn från smutsnamnet, syndarenamnet. Och Jesu namn både ut-föder människan ur detta fula namn och *är* det födda namnet, *är* namnet Jesus fött, omsatt i människogestalt eller till den frälsta människans namn. Hon är i Jesu namn; och Jesu namn är i henne; så att hon bär Lammets namn på sin panna, som strålar av Jesus och instrålar Jesus i världen (Upp 14:1). Och i den tredje födelsen, den andelekamliga, omfödes detta namn till det »nya namn, vilket ingen känner utom den, som får det» (Upp 2:17).

I våra två textord se vi sålunda, vilken betydelse Paulus här inlägger i det ordet rättfärdiggöra. Det är icke en rättfärdiggörelse i ett andelöst straffsummeblod, utan en rättfärdiggörelse »i Herren Jesu Kristi namn och i vår Guds ande», alltså icke världs rättfärdiggörelsens utanförfrälsning, utan pingsträttfärdiggörelsens invärtesfrälsning. Och

han kallar den för en födelse genom evangelium, alltså en rättfärdiggörelse, i vilken människan göres, födes rättfärdig. Här står sålunda »rättfärdiggöra» icke i betydelse av en »blott och bar domshandling», utan i betydelse av en skapelsehandling, genom vilken människan insattes i det andra skapelsebeståndet i Kristus.

Det femte ordet

Det är detta: »*Vi voro ju själva förut oförståndiga, ohörsamma och vilsefarande, vi voro trålar under allahanda begärelser och lustar, vi levde i ondska och avund, vi voro värda att avskys, och vi hatade varandra. Men när Guds, vår frälsares, godhet och kärlek till människorna uppenbarades, då frälste han oss, icke på grund av några rättfärdighetsgärningar som vi hade gjort, utan efter sin barmhärtighet. Han frälste oss genom ett bad till ny födelse och förnyelse i helig ande, vilken han rikligen utgöt över oss genom Jesus Kristus, vår frälsare, på det att vi, rättfärdiggjorda genom hans nåd skulle bliva arvingar till evigt liv efter hoppet (Tit 3:3–7).*

Här lägga vi märke till följande två saker:

Först: att Paulus även här kallar frälsningen för en födelse.

— I grundtexten heter det så: »Gud frälste oss genom ett bad av ny födelse och av förnyelse i helig ande», det är, genom ett pånyttfödande och förnyande bad i helig ande.

Sålunda är frälsningen ett bad. Den är pingstbadet, andedopet. Och i detta bad sker nyfödelsen, som alltså är en *renfödelse* eller en utfödelse ur orenheten. Och denna ren-födelse är just den rentvagning, som vi nyss sett i det »fjärde ordet», och som han i det »tredje ordet» kallar en födelse genom evangelium.

Och reningselementet är här »helig ande», vilken alltså är detsamma som »Kristi namn och Guds ande» i det »fjärde ordet». Det är sålunda helt och hållet ett andeelement. Icke »slaktblodet» och »slaktvattnet» i och för sig äro renande, utan sådana de evigt strömma i den slaktmärkte tron-anden, som är den helige bad-anden.

Och detta nyfödelsebad kallar han ock ett förnyelsebad. Ty då han inlägger denna förnyelse i själva frälsningen, så menar han icke den dagliga förnyelsen, utan den grundläggande förnyelsen, som är ett med nyfödelsen, och i kraft av vilken människan kan »förvandla sig» genom den dagliga förnyelsen (Rom 12:1, 2).

Men varför kallar Paulus nyfödelsen för en förnyelse? Jo, emedan nyfödelsen icke frambringa ett nytt människoväsen, utan blott *förnyar* det gamla, vilket icke gått förlorat genom synden, ty det är oförlorbart.*

Och förnyelsen sker då också i samma element som nyfödelsen, nämligen i »helig ande»; alltså icke i det lekamliga blodet och det lekamliga vattnet ur Jesu sår och sida, ty där voro de bundna av tid och rum och omöjliga för en människoande att bada i, utan i det andelekamliga blodet och vattnet i Herren-anden, vilka kunde närvara både i Korint och hos Titus på Kreta. — Glöm aldrig, att förbundets heliga blod och heliga vatten äro dig oändligt närmare än luften. Och lev dig in i detta rena, varma och ljuva paradiselement, så att det sekundligen förnyar din paradisande, paradissjäl och paradiskropp.

* Härom mer i vårt 7:e kapitel.

Bad-anden giver först rotbadet, droppbadet, vilket verkar det skriande behovet av nyfödelsebadet, som är ström- eller flodbadet från Guds och Lammets tron. Sedan kommer han såsom denna flod, såsom den »rikliga utgjutelsen av helig ande i Jesus Kristus», i vilkens dödslikhet den gamla människan dränkes och begravas, och i vilkens uppståndselikhet den nya människan uppstår.

Så se vi även här den förlåtelsegestalt, som födelsen antager på grund av synden. Födelsen blir ett bad, i vilket synd-, skuld- och dödsanden badas bort. Denna syndernas bortbadning är syndernas förlåtelse, födelseförbundets födelseförlåtelse. Ty märk än en gång, att skulden till sin kärna är en *andemakt*, ja, just syndens övermakt över människan. Och det finnes i himmel och på jord ingen annan utväg ur denna världsbehärskande makt än den, som banades ur densamma på födelseväg av den förstfödde, vilken just genom sitt namn av den **Först-**födde förpliktar mig till inträde i det födelsennummer, som jag enligt utkorelsen har i de efter-föddas oändliga kedja, utan vilket nummer jag saknar rum och namn i födelseförbundets paradisvärld. Och sålunda utgöres syndernas förlåtelse av själva »födelsen ovanefter», för så vitt den ingriper i detta »nedanefter», som heter synd-, skuld- och dödsanden, genom en utfödelse ur densamme och en infödelse i Kristi synd-, skuld- och straffrie ande. — Sök aldrig att drillas till en *ofödd* förlåtelse under namn av nytestamentlig förlåtelse, ty det är skökoddrillen. I Guds rike måste allt, även förlåtelseordet, börja som en säd och fortgå till frukt. Förlåtelsen ligger i födelsen eller *är* själva födelsen, för så vitt den utföder samvetet ur första- och andrabudsskulden med första- och andrabudsvreden i och över sig, och inföder det i Kristi första- och andrabudssamvete med Guds välbehag i och över sig.

Ty märk Pauli ord i vår text: »Gud frälste oss genom ett nyfödelse- och förnyelsebad i helig ande». »*Frälste oss*», säger han. Alltså voro Paulus och Titus *icke* frälsta *före* födelsen, utan de blevo frälsta *just genom födelsen*, alltså icke frälsta genom en personlig förlåtelse, som *föregick* födelsen, och av vilken födelsen vore en *följd*; nej, de *frälstes* genom födelsen, säger han. Födelsen är den *hela* och *enda* personliga frälsning, som Paulus känner. Han har alltså icke födelsen såsom ett följdsläp till en ofödd syndaförlåtelse, som skulle vara »fullkomligt frälsande». Det är skökan, som tagit födelsen på släp; naturligtvis, ty den är hennes död. *Där* ligger den fula finten av den fule: att skjuta födelsen åt sidan och därmed sönderbryta skapelseplanen och öppna dörren för skökan. Och så släpar hon de *ofödda*, de genom en diktad förlåtelse »frälsta» millionerna, med sig ned i det 7:e världsríkets avgrund, där hela världen gapskrattar åt födelsen från ovan. Vi höra redan nu det skrattet överallt i vårt land. Och säger du till skökan, att hon häri har skuld, så hånskrattar även hon.

Det står alltså fast, att Paulus har födelsen såsom *allena* frälsande, såsom *själva* frälsningen. Men därmed står det också fast, att han *inbegriper förlåtelsen i födelsen* eller att förlåtelsen är för honom en födelseförlåtelse, en skapelseförlåtelse, genom vilken människan står såsom en ny skapelse i Kristus, inne i vilken, enligt Paulus, förlåtelsen *är*, och utanför vilken den aldrig *är*; men inne i vilken den *alltid är en*

ny skapelse, ty i Kristus är allt en ny skapelse.

Men vi skulle lägga märke till *två* saker, sade vi.

Märk alltså nu för det andra: *att Paulus även här kallar födelsen för rättfärdiggörelse*.

Ty se, hur han skriver. Först kallar han frälsningen för ett »nyfödelse- och förnyelsebad i helig ande, vilken Gud rikligen utgöt över oss genom Jesus Kristus, vår frälsare». Sedan slår han tillsammans allt detta i det enda ordet rättfärdiggöra. Ty så fortsätter han; »på det att vi, rättfärdiggjorda genom hans nåd, skulle bliva arvingar». Här inlägger han alltså i ordet »rättfärdiggjorda» just det, som han förut kallat frälsning genom ett nyfödelsebad. Att badas och att rättfärdiggöras är för honom samma sak.

Och lägg så märke till elementet eller frälsningsmedlet. Det är här »Guds nåd»; »rättfärdiggjorda genom hans nåd», står där. Alltså ha vi nu fyra frälsningsmedel. Ty det medel, genom vilket korintierna föddes, var »evangelium»; och det medel, genom vilket de rättfärdiggjordes, var »Kristi namn och Guds ande». Och det medel, genom vilket Paulus och Titus föddes, var »helig ande»; och det medel, genom vilket de rättfärdiggjordes, var »Guds nåd». Och det är samma frälsning på alla ställena, nämligen den nytestamentliga frälsningen. Alltså äro alla fyra sakerna: evangelium, Kristi namn och Guds ande, helig ande och Guds nåd, samma sak, samma medel, genom vilket samma frälsning utföres, än under namn av nyfödelse, än under namn av rättfärdiggörelse.

Ty ingen vill väl påstå, att Paulus och Titus rättfärdiggörelse var en annan än korintiernas rättfärdiggörelse. Men korintiernas rättfärdiggörelse kom till stånd genom »Kristi namn och Guds ande»; och Paulus och Titus rättfärdiggörelse kom till stånd genom »Guds nåd». Alltså är »Guds nåd» och »Kristi namn och Guds ande» samma sak.

Och sålunda menas här icke Guds nåd i egenskap av den allmänna världsnåden, som blott fridömer från den juridiska självrättfärdiggörelsens evigt obetalbara skuld — den rättfärdiggörelsen *hade* Paulus och Titus —, utan här menas den *födande, skapande* nåden, den nåd, som Paulus kallar »Andens lag», vilken frigjorde eller »rättfärdiggjorde» honom från syndens och dödens lag, den nåd, som han kallar »liv och oförgänglighet genom evangelium», alltså den eviga livsnåden, första- och andrabudsnåden, vilken föder första- och andrabudsbarnet såsom »*arvinge* till evigt liv», just därför att »Guds nåd» är född i detta barn såsom evigt liv.

Ty märk än en gång den enkla men så allmänt förfuskade saken, att den nytestamentliga frälsningsnåden ligger helt och hållet innesluten i den utlovade anden, som är Kristi ande, ja, just enligt Paulus ända därefter, att den, som icke har den anden, hör icke Kristus till, står alltså utanför Kristus och därmed utanför den nytestamentliga frälsningen. Denna frälsning gives följaktligen *aldrig* i annan gestalt än i gestalten av den utlovade anden. Ty det finns ingen annan objektiv (utanför-) försoning med Gud än den utlovade anden, såsom Herren-stam-anden. Han, personen, är försoningen för hela världens synder. Och det finns ingen annan subjektiv (personlig) försoning med Gud än den utlovade anden såsom en *undfången, född* ande.

Guds nåd är den eviga rättfärdighetens första- och andrabudsande i Kristus. Genom framhävandet av denne synd- och dödsupplösande nådande steg Guds nåd till sin högsta möjliga höjd. Och det är just denna den eviga rättfärdighetens nåd-ande, som är frälsningselementet, frälsningsmedlet med de fyra namnen. Det var genom denne evigt rättfärdige nåd-ande, som Paulus och Titus rättfärdiggjordes.

Ty för att rättfärdiggörelsen skall vara nytestamentlig måste den bestå just däri, att den giver den utlovade anden, som är försoningsanden, nåd-anden. Giver den *icke* den utlovade anden, då för den icke ut över löftet, när alltså icke in i det nya förbundet och är följaktligen icke nytestamentlig. Den är på sin höjd blott den gammaltestamentliga rot-rättfärdiggörelsen till pingst-rättfärdiggörelsen.

Den födande rättfärdiggörelsen utesluter all mänsklig förtjänst. Ty den är en skapelseakt av den ureviga barmhärtigheten, och medlet, elementet, är denna barmhärtighet i dess högsta spets: den rättfärdige nåd-anden; och den * äger bestånd blott inne i denna nåd-ande, som är den sionitiska laganden med blods-märket, vilken med utsäglig och outtröttlig barmhärtighet genomtränger och omsluter den lille arvingen och sekundligen blodmärker den sekundliga synden och bristen till sekundlig död och begravning; vilken synd och brist är *mycket* större än den rättfärdigfödde ens anar. Här är det slut med berömmelsen. Ty just när det blir fråga om att vara frälst i och *genom* en förstabudsall och andrabudshel nåd-ande, då går det inåt och uppåt, dit fariseen, som är utanpå och nedanefter, aldrig når. Här kräves ett sekundligt innevara i Kristi all- och hel-ande och ett sekundligt utevara utanför första- och andrabudsdjuret, som är första- och andrabudssjälviskheten. Här blir förtjänsten lika med noll, sekundligen noll. Och all annan berömmelse blir utelyckt, utom den paulinska berömmelsen av Kristi kors, genom vilket världen, djuret, var korsfäst för honom och han för världen. Kristi hjärteomskärande och omskuren-hållande, utfödande och utfödd-hållande försoningsande blir berömmelsen, den nämligen, som icke är av den omskurne eller utfödde, utan av den omskärande eller utfödande (Rom 2:29). Fariseen är medfödd och viker *aldrig* för annat än födelsen från ovan.

Ty för att förstå vad Paulus här menar med en frälsning »efter Guds barmhärtighet» eller »genom Guds nåd», skall man giva akt på det historiska sammanhang, i vilket han ställer denna frälsning. Han lämnar nämligen först en förfärande beskrivning på huru han såg ut *före* frälsningen. Han säger: »Vi voro ju själva förut oförståndiga och ohörsamma och vilsefarande, vi voro trälar under allahanda begärelser och lustar, vi levde i ondskan och i avund, vi voro värda att avskys och vi hatade varandra.» Så såg han ut. Han räknar upp 7 fula saker. Och alla 7 äro invärtessaker. De äro tillsammans just *vilddjuret*, synd-, skuld- och dödsanden.

Men icke nog med detta. Han har ännu en beskrivning. Och den lyder så: Vi gjorde rättfärdighetsgärningar. I grundtexten står: »*gärningar i rättfärdighet, vilka vi hade gjort.*» Denna s.k. rättfärdighet med s.k.

* nämligen rättfärdiggörelsen.

gärningar — vad var den? Jo, den var djurrättfärdigheten med djurgärningarna, den sinaitiska bokstavs rättfärdigheten, som saknar den 7:e anden, den eviga rättfärdighetens första- och andrabuds-ande, alltså en död rättfärdighet med döda gärningar. Denna s.k. rättfärdighet var följaktligen en lag-ande, nämligen djur-anden, iklädd en självgjord första- och andrabuds rättfärdighet med anspråk på frälsning inför Gud.

Alltså: i den första beskrivningen framställer han sig såsom djuret rätt och slätt, såsom »Pilatus»; i den andra såsom djuret förklätt, såsom »Kaifas». Så såg han ut *före* frälsningen. Han var dubbeldjuret eller »vilddjuret i Guds namn».

Och *vad* var det då, som »Guds barmhärtighet och nåd» *mötte* i Paulus? Jo, en väldig ande, nämligen synd-, skuld- och dödsanden, iklädd egen rättfärdighetens första- och andrabuds-ande. Och *vad måste* då »Guds barmhärtighet och nåd» vara för att kunna frälsa Paulus? Jo, de måste vara en ännu väldigare *mot-ande* till denne väldige ande. Här förslår ingen annan nåd än den eviga rättfärdighetens, det eviga evangeliets djurupplösande, djurövertinnande nåd-ande såsom en gåvoande av ren barmhärtighet. Här räcker ingenting mindre än Sions krönte första- och andrabuds-ande med slaktmärket, inför vilken väldige ande Saulus-anden segnade ned på vägen till Damaskus. Här duger ingen annan rättfärdiggörelse än den, som verkställer andebytet, ingen annan än den, som av idel barmhärtighet *gör* rättfärdighet genom födelsen av den eviga rättfärdighetens ande, i och genom vilken födde ande människan *är* Guds rättfärdighet i Kristus, *är* ett av Gud skapat rättfärdighetsbarn med arvsrätt till det rike, som *är* rättfärdighet.

Och sålunda *kan icke* den nytestamentliga rättfärdiggörelsen vara blott *negativ*, blott fridömande, utan den måste komma med någonting verkligt *positivt*. Ty här står den rättfärdiggörande Guden inför en krönt andemakt, ja just inför »Pilatus och Kaifas», dubbeldjuret, som än i dag råder över alla jordens folk. Och här kräves just samme ande, som på det 5:e berget stamvis genomled och utled, sönderled och upplöste Pilatus-Kaifas-anden. Här står »Guds nåd» inför en världsbehärskande lag, syndens och dödens lag; och här måste »Guds nåd» framträda just såsom en lag, såsom »Andens lag», den personliga, krönte *mot-lagen* från det 7:e berget, vilken lag-ande mäktar säga till »Pilatus och Kaifas» det förlösande, förlåtande, födande: **»Stopp, och bort med dig, ditt avskyvärda djur!»**

Men här ligger det ödesdigra misstaget, såsom vi sett förut. Man avbryter den heliga laglinjen, följer henne icke fram till det 7:e berget, på vilket profeterna visa såsom slutberget, och på vilket Guds lag står såsom evangelium, såsom det eviga första- och andrabudsevangeliets i Kristus. Utan man stannar vid Sinai. Och där gör man Guds nåd till ett frisägende från lag till icke-lag. Så får man den budlösa nåden. Och i enlighet därmed gör man rättfärdiggörelsen till ett blott yttre fridömande från skuld och straff, alltså en budlös rättfärdiggörelse. — Eller: man avbryter den heliga andelinjen, följer henne icke in i uppståndelsen och upp på tron-berget, Sions berg, på vilket Lammet står invigt såsom försoningslamm med den sju sidige anden och slaktmärket eller såsom försoningsanden, Herren-anden, den enda försoning, som finnes i himmel och på jord; utan man stannar vid det

5:e berget, vid ett andelöst straffsummeblod, som tänkes giva en domsförlåtelse i himmelen, alltså en rättfärdiggörelse, som blott är en utvärtesakt, icke en invärtes skapelseakt, alltså en andelös rättfärdiggörelse; ty den säges icke giva anden; denne anses komma som en följd genom nyfödelsen. Detta är alltså en äkta skökofrälsning. Ty den påstås vara en fullkomligt frälsande rättfärdiggörelse, ehuru den icke giver den fyrsidige förstabudsanden, all-kärlekens ande, vilken är det enda i himmel och på jord, som gör solkvinnan eller bruden. Och så får man en rättfärdiggörelse, som väsentligen icke är något annat än världs rättfärdiggörelsen med sitt *ofödda* evangelium, sin *ofödda* rättfärdighet, sin *ofödda* nåd, sin *ofödde* ande, sin *ofödda* försoning, sin *ofödda* förlåtelse.

Nej, låt rättfärdiggörelsen vara vad den är enligt Paulus: ett reallt invärtesgrepp, som griper »Pilatus och Kaifas» i nacken och häver ut dem; en invärtes revolution, som störtar Saulus och insätter Paulus; en rättfärdiggörelse, som föder rättfärdighetsbarnet med arvsrätt till den eviga rättfärdighetens paradisyjord, där »rättfärdighet bor»; en rättfärdiggörelse, som *gör* solkvinnehjärtat, förbundshjärtat med den fyrsidiga allkärleken till Gud, den krönte förstabuds-bruden.

Och sätt icke in världs rättfärdiggörelsen i stället för pingst-rättfärdiggörelsen. Ty denna ödesdigra förväxling har bortkrånglat och förvirrat den enkla frälsningsvägen för själarna och blivit det grumliga och fula vatten, i vilket den fule fiskar. — Mer om rättfärdiggörelsen i vårt 8:e kapitel.

Lägg så märke till Pauli tankegång i *allmänhet*. Han har ett starkt saksammanhang i allt vad han talar och skriver. Och det är den heliga ande- och laglinjen. Den följer han orubbligt. Det gamla förbundet är för honom *löftet* om anden, det nya är *utfäendet* av anden. Och hela Kristi uppgift består, enligt Paulus, blott i att anskaffa den utlovade anden. Därför sätter han icke slutpunkten i Jesu död, utan drager ut linjen in i uppståndelsen. Det se vi ju tydligt i dessa ord: »Vi förkunna för eder det glada budskapet, att det löfte, som gavs åt våra fäder, det har Gud låtit gå i fullbordan för oss, deras barn, därigenom att han låtit Jesus uppstå» (Apg 13:32). Alltså är icke Jesu död, utan Jesu uppståndelse fullbordandet av löftet till fäderna. Naturligtvis; ty först i uppståndelsen blev Jesus »anden», som är den utlovade anden. Där först slår den gammaltestamentliga löftesknoppen fullkomligt ut i den sjuksidige kraftandens sjubladiga blomma.

Och i fullaste överensstämmelse härmed grundar Paulus rättfärdiggörelsen icke på Jesu död, utan på Jesu uppståndelse. Ty så säger han: »Jesus, vår Herre, blev för våra synders skull utgiven och för vår rättfärdiggörelses skull uppväckt» (Rom 4:25). Sålunda bliva vi, enligt Paulus, rättfärdiggjorda *icke* i Kristi död i och för sig, utan i Kristi död sådan den evigt står i den uppståndne. Märk det!

Och se nu den fina överensstämmelsen mellan Paulus och Petrus. Den senare kallar frälsningen för nyfödelse, aldrig för rättfärdiggörelse. Och han grundar nyfödelsen *icke* på Kristi död, utan på Kristi uppståndelse: »Lovad vare Gud, som fött oss på nytt genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda». Här är den paulinska rättfärdiggörelsen

genom uppståndelsen och den petrinska nyfödelsen genom uppståndelsen *samma* sak. Det är samme ande, den utlovade anden, som möter dem båda i den uppståndne. Men Paulus utfår denne ande genom »rättfärdiggörelse», och Petrus utfår den genom »nyfödelse». Alltså samma frälsning under olika namn. Också räcker ju Paulus handen åt Petrus, då även han kallar frälsningen för nyfödelse, såsom vi sett.

Och andelinjen är för Paulus på varje punkt även laglinjen; och det ända därhän, att han låter allt »komma an på att hålla Guds bud», såsom vi sett (1 Kor 7:19). Den paulinska tron gör icke lagen om intet, utan fastställer densamma, nämligen såsom hjärtelagd och sinnesskriven förbundslag (Rom 3:31). Det gamla förbundet är för Paulus *löftet* om frigörelse genom »Andens lag», det nya är utfåendet av denna frigörelse. Han låter laglinjen löpa in i Kristus genom hela hans liv och död och upp i uppståndelsen. Där blixtrar hon fram såsom »Andens lag», fyllande alla himlar och i sinom tid hela jorden med sitt heliga och milda sken. Där, i den 19 gånger nämnde anden, står Guds lag såsom »Guds rättfärdighet», såsom den eviga rättfärdigheten, det eviga evangeliet den eviga nåden. Där, i den 19 gånger nämnde lag-anden, stå de »tu buden» såsom »det största av allt», den 16-sidiga kärleken. Och det är just denna »Andens lag», det 16-sidiga »budet», som 16-sidigt frigör eller friföder, rättfärdiggör eller rättfärdigföder från det 16-sidiga synd- och dödbudet och därmed från det 16-sidiga sinaikravet.

Sålunda bryter Paulus aldrig den heliga ande- och laglinjen; sviker den aldrig ett ögonblick. Låt oss lära av honom. Ja, låt oss lära av honom.

Vi ha sett, att världs rättfärdiggörelsen har två sidor, nämligen dessa: du slipper den juridiska självförsoningen, och: den evangeliska gudsförsoningen i Kristus står dig till buds att förbundsmässigt mottagas, om du vill. Och detta härliga världsevangelium är säden. Då den mottages, skapar den först det gammaltestamentliga rotlivet, som är det skriande behovet av förlösning, av utfödelse och infödelse, eller det skriande behovet av den utlovade anden. Och i pingsträttfärdiggörelsen utfås denne ande.

Därmed har världs rättfärdiggörelsen fyllt sin stora, *grundläggande* uppgift, som är att rädda det första skapelsebeståndet och ställa det andra i utsikt, samt att i en allvarlig, nedbrytande domsskola lära människan, att särskilt detta senare stånd är ett *nådestånd*, som den barmhärtige Guden tilldömt henne utan all förtjänst.

Men därmed försvinner icke världs rättfärdiggörelsen. Den slutar icke på pingstdagen. Ty slutade den, då vore det slut med allt. Nej, den följer även pingstbarnet troget och ömt som huldaste moder. Ty visserligen har detta barn fått ut löftet om anden. Men det är blott andens *förstling*. Andens fullhet står ännu kvar såsom *löfte*, vilket skall utfås. Och detta barn har sekundlig synd. Och om blott en enda synd tillräknades till självförsoning, så vore det evigt förlorat.

Ty världs rättfärdiggörelsen tilldömer människan *en hel och full* frälsning av idel nåd, alltså icke blott den grundläggande frälsningen genom födelsen n:r 2, utan även den evigt fullkomnande frälsningen

genom födelsen n:r 3, som är även kroppens förlösning eller utfödelse. Så *mycket* innefattar världs rättfärdiggörelsens nådesdom och *så långt* sträcker den sig.

Världs rättfärdiggörelsen fortsätter alltså sitt domsverk, även *efter* pingstdagen, genom sekundligt tilldömande av förnyande ande såsom idel nådegåva, och genom sekundligt frändömande av självförsoningsskuld. Och den bibehåller alltjämt sin karaktär av att *icke* vara frälsande, utan blott att vara det allmänna villkoret i Guds sida för födelsefrälsningens tillkomst, bestånd och fortgång genom sekundlig födelse eller förnyelse allt intill kroppsfödelsens avslutande frälsning. Den är och förblir den stora barmhärtighetens eviga urberg, som bär upp *allt*, ja, både Lammet och Lammets verk. Den står där i alla tider och evigheter såsom denna alltfamnande urkärlek: *Så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son.*

Också känner varje pingstmänniska den fina och skarpa gränsen mellan de två rättfärdiggörelserna. Hon har fått kunskap om denna gräns redan under rotlivet, då hon fick låna den utlovade anden för att se skillnaden mellan ruvande och inneboende, mellan ofödd och född ande. Men hon kan även efter pingst få i bitter erfarenhet lära känna den gränsen på nytt.

Ty se här. Särskilt i början, innan födelsebeståndet vunnit stadga i en förstabudsall och andrabudshel kärlek, kan människan lätt falla ut ur detsamma. Och ett sådant fall beror alltid därpå, att hon *icke* förbliver i Kristi ande, som är födelsens ande. Hon glider ut ur densamme, och därmed glider hon ned i synd-, skuld- och dödsanden på nytt. Och under detta fall, som alltid börjar inne i anden och ofta sker så småningom och smygande, känner hon den inneboende andens vända och varningar. Och då de ej hörsammas, stiger hon över gränsen. Det känner hon ock i sin ande. Där skiftas ståndpunkt. Förbunds rättfärdiggörelsen, som hon rev upp, går också upp å Guds sida. Och nu står hon blott i världs rättfärdiggörelsen. Då hon gick ut ur den inneboende anden, då gick ock denne ande ut ur henne och intog ställning till henne blott såsom världs rättfärdiggörelsens ande. Så föll hon ut ur beståndet; men därmed föll hon ock ned i straffområdet; och här får hon genomgå ett domslidande, motsvarande den synd-, skuld- och dödsande, som hon återtog i fallet, och det utsäde hon gjorde i den.

Så föll du ut ur välbehagets vredeslösa kärlek och ned i den med vrede värnade och väpnade kärleken. Och den är *icke* att leka med. Det fick du erfara. Men du fick ock erfara, vilken dyrbar klippa den kärleken fortfarande var. På den hölls du stadigt fast av allfadershanden mitt i allt ditt på nytt överflödande syndaelände, mitt i strypande ångest, tvivel och misströstan, ja, mitt i förargelsens vemod och raseri under domarnas splittrande åskor och nedbrytande oväder, då djuret levde upp och var nära att störta dig i vildtjurens och vildlejonets bottenlösa djup. I allt detta elände fick du dock ligga på världs rättfärdiggörelsens eviga urberg. Det kände du ock i djupet av din urpingstande. *Där* stod ett bestånd, det första skapelsebeståndet. Och det stod på barmhärtighetsberget, som det brusande havet så fullkomligt översköljde, att allting bortsköljdes för dig *utom det berget*. Där låg du

i ett fast grepp av en osynlig jättehand, i vilken du kramades fruktansvärt, ja, intill döds, men ur vilken ingen mörkrets makt kunde rycka dig. »Stilla, stilla, mitt barn!» Så viskades det så trofast och ömt mitt i själva domsugnen. Det var världs rättfärdiggörelsens Gud. De vittfamnande armarna slogos omkring dig, även då när du slog bort dem. Det stora, vida hjärtat, som omsluter alla och allt, stod orubbligt, även då när du klöste och rev i detsamma som en rasande tiger. Det var världs rättfärdiggörarens hjärta, som är själva urhjärtat till Lammets hjärta, och som iklätt sig detta för att kunna gå till botten i allt hjärteelände.

Så kom du i sjunderomarehålan på nytt, förgårdshelvetet, straff-finkan. Varför? Jo, du förblev icke i åttonderomare-himlen, i »nitton-gånger-anden», som är födelse- och förlåtelseanden. Och varför gled du ned ur den? Jo, »Kaifas» for i dig. Du glömde, att nåden är nåd-anden, att frälsningen är idel nåd, och att den är en *livsnåd*, en första- och andrabuds nåd, en sekundligt *budfull* och icke *budlös* nåd. Och så måste du få en ny läxa i världs rättfärdiggörelsens nådelära och än en gång få det nya förbundets *fruktan* inbränd: den sionitiska konsten att spänna spännet och sekundligen hålla det spänt. Och när du så en tid blivit i barmhärtighet och dom rotbehandlad på nytt av världs rättfärdiggörelsens ruvande ande, så utföddes du på nytt ur synd-, skuld- och dödsanden och inföddes på nytt i den bortstötta förbundsanden. Och nu skämdes du. Ty du var riktigt stygg mot Gud, som trots allt ditt elände dock var så god emot dig.

Så kan tyvärr pingsträttfärdiggörelsen upprepade gånger rivs upp. Men världs rättfärdiggörelsen står fast. Pingstens ande kan tvingas att släppa; men världs rättfärdiggörelsens ande griper ögonblickligen tag i det fallande barnet, att det icke faller i avgrunden. Och denne ande släpper aldrig en människa på grund av syndaelände, det må vara huru stort och förskräckligt som helst, *blott detta elände får vara födslökval till ny och förökad livsnåd*. Den »stora barmhärtighetens» berg-ande flyr aldrig där synden överflödar, blott det är ett sådant flöde, att han *kan* »överflöda mycket mer», nämligen genom en djupare utfödelse ur synd-, skuld- och dödsanden och en djupare infödelse i den sionitiska första- och andrabudsanden. Ty något annat nådöverflödande i syndöverflölandet än *detta* finns icke. Ty syndens flöden äro till sin källa, *ande*, nämligen synd-, skuld- och dödsandeflöden. Och nådens flöden äro ock till sin källa *ande*, nämligen nådandens, försoningsandens, den slaktmärkte första- och andrabudsandens flöden. Nåden överflödar endast såsom ande, flödande bort ande; aldrig på annat sätt. Det är syndens och dödens härskande lag-ande, som överflödar i Rom 7:e. Och det är »Andens lag» eller den sionitiska lag-anden med slaktmärket, som överflödar i Rom 8:e. Det är denne senare som flödar bort den förre. Blott så överflödar nåden, där synden överflödar. Här stå synd och nåd i sina källor. Den senare angriper aldrig den förre i bäcken, utan i själva dess källa, som är ande. Bäcknåd är skökonåd.

Men får icke syndaeländet med dess åtföljande domar bliva en födelse till syndövervinnande liv, då står människan inför två faror: *förhärdelsens fara och eviga skadans fara*.

Se här den förra, som är den största av alla faror. Det bibehållna synd- och domsfördärvet blir en födelse till evig död. Här gäller Jesu förfärande ord: »*Den som älskar sitt liv, han skall mista det*» (Joh 12:25). Det sade han just med avseende på dödslikheten, dödsutfödelsen med honom (12:24, 26). Behåller människan syndens andekälla, så att nåd-anden, som är det eviga livet, icke kan bli en källa *inom* henne, då mister hon det eviga livet, och hennes synd- och dödsandekälla övergår i den eviga synd- och dödsandekällan. Här står den »största faran» vid sidan av den »största barmhärtigheten». Människan kan genom självförhärdelse tvinga *även* världs rättfärdiggörelsens ande att släppa henne. Och då är hon släppt. Ingen hand finnes mer, som griper henne i fallet. Därför, då människan envisas att behålla det liv, som *måste* mistas, då börjar »den största faran» att signaleras. Andens varningar bli alla skarpare och taga så småningom gestalten av gräsliga eldsflammar i anden, bådande den eld, som skall »förtära motståndaren».

Och den andra faran är denna: en svag och bristfull födelse, som vållar evig skada. Människan kan nämligen hålla fast vid världs rättfärdiggörelsens allmänna frälsningsgrund och vila vid det *ofödda* evangeliet, den *ofödda* rättfärdigheten, den *ofödda* nåden, den *ofödde* anden, den *ofödda* försoningen, den *ofödda* förlåtelsen, på ett så ensidigt och rävtigt sätt, att en av Gud fullfödd, fullbildad och välskapad människa *aldrig* kan komma till stånd. Hon födes med förblivande lyten. En fot blir skavank och kan aldrig rättas till. Några av andens många händer bli ofärdiga och kunna aldrig bli färdiga. Några av andens många ögon bli blinda och kunna aldrig få sin syn o.s.v. Och en sådan missbildad människa går miste om den eviga livslönen, allt i förhållande till missbildningen. Och det gives, enligt Paulus, sådana andliga missfoster, som gå miste om all lön, och som måste frälsas såsom genom eld (1 Kor 3:10–15). Detta är den eviga *skadan*; som alltså har många grader.

Sålunda kan världs rättfärdiggörelsens ande *tvingas* att antingen släppa människan för evigt och att tilldöma henne självförsoningens obetalbara skuld, eller att frändöma henne den fulla livslönen och tilldöma henne en evig förlust.

Så fruktansvärt allvarligt är förhållandet mellan den allmänna och den enskilda rättfärdiggörelsen. Det är förhållandet mellan *det ofödda* och *det födda*.

Och så fruktansvärt allvarlig och ödesdiger är gränslinjen mellan de båda rättfärdiggörelserna. Denna linje skola Herrens heliga noga känna och beakta. Annars flyter den allmänna och den enskilda nåden ihop i ett virrvarr; och du vet icke var du befinner dig. Denna oklarhet är mycket allmän bland vår tids troende. Visserligen ha de en »klarhet», nämligen den, att de tro sig »ha det klart», under det att deras verkliga ståndpunkt är ett insomnande eller en yrvakenhet i ett svagt rotbarnaskap, där djuret blott ändrat gestalt och ännu råder över dem. Och så ligga de kringringlade av hornormen i trälhålan. Utfödelsen *genom* lag, *från* lag och *till* lag, nämligen genom och till »Andens lag», känna de icke, utan blott några förberedande provfödelser då, och då, som de taga för pingstfödelse. Rättfärdiggörelsernas gränslinje, som

just är tröskeln till himmelriket, pingstriket, andekyrkan, kristalltemplet, ha de icke fått blick för. Och denna självgjorda och tvärsäkra »klarhet» är det allra största hindret för att få den födda klarheten av Gud. Den är den ödesdigra fördämningen, som utestänger de himmelska flöden, vilka särskilt vår tid så väl behövde.

Nej, upp i vaktornet! Klar blick på pingstkykotröskeln. Och akta dig för att stiga ut över den. Ty här »glides det», smilas det, lirkas det så lömskt, försiktigt och tyst. Aj, aj! Nu glider det. Och nu signaleras det från högvakten: »Faran, faran!» Och nu suckas det i din ande- och sanningskyrka. Vem är det? Din vän. Hans blick mörknar. Och det börjar sticka och svida. Vad är det? Signalen är utflyttning från dig.

Så känner du mycket väl i din ande, då du glider ut ur pingsträttfärdiggörelsen och ned i världs rättfärdiggörelsen. Och du känner ock, när du upplyftes ur den senare och in i den förra. Men dessa upplyftningar måste vara *utfödelse*; varom icke, så antingen stannar du inom världs rättfärdiggörelsen med evig förlust eller utstöttes ur densamma med evighetsförlust.

Så ha vi nu gjort ett litet försök i läran om världs rättfärdiggörelsen. Men därvid ha vi gått vår framställning betydligt i förväg och i denna del av vårt kapitel indragit mycket, som egentligen hör till den andra delen. Och vi ha gjort detta för att söka få saken så tydlig som möjligt. Ty världs rättfärdiggörelsen är ett för många okänt eller åtminstone obearbetat fält. Och vi göra ingalunda anspråk på att hava »bearbetat» det. Ty här finnas höjder, vidder och djup, i vilka vi för vår del endast kunna skymta en liten punkt här och där. Men dessa punkter äro för oss vissa och fasta, ty vi ha i någon mån fått leva oss till dem.

Det ordet »världs rättfärdiggörelse» står icke i skriften, lika litet som det ordet »Kristi förtjänst». Men saken finns där, såsom vi sett. Och man har givit denna sak olika namn. Till exempel: »Guds allmänna nåd genom Kristus», »den förekommande nåden», »den förberedande nåden» o.s.v. Och på namn och uttryck ligger mindre vikt. Men på saken ligger en omätlig vikt.

ANDRA DELEN

Det andliga skapelsebeståndet och pingsträttfärdiggörelsen

Då nu dessa saker blivit från flera synpunkter behandlade i det föregående, inskränka vi oss här huvudsakligen till en sammanfattande återblick.

Det andliga skapelsebeståndet grundlade Gud i Kristus, då han i honom införde det eviga evangeliet eller framhade den eviga rättfärdigheten eller uppenbarade den eviga livsnåden eller födde den evige anden i människogestalt såsom Herren-Anden, vilken är försoningsanden. Den förstfödde från de döda är detta skapelsebestånd.

Men därmed är ingen människa personligen frälst. Hon måste inträda i detta bestånd, bliva en ny skapelse i Kristus. Därför utgår försoningens ord till den stamförsonade världen: »*Låten försona eder med Gud*»

(2 Kor 5:20). Och denna försoning sker blott genom pingsträttfärdiggörelsen eller nyfödelsen, som giver försoningens eller skapelsebeståndets ande, i och genom vilken beståndsande människan *står* i den uppståndne och kan *bestå* i den uppståndne och därmed äga försoningsbeståndet inför Gud.

Ty att människans personliga frälsning kommer till stånd endast genom en andlig födelse eller en invärtes rättfärdiggörelse, det är en *genomgående och fullt tydlig lära i skriften*. Låt oss kasta än en blick på denna födelsefrälsning.

Vi gå då först till Kristus och fråga: Huru frälses en människa? Han svarar: Blott genom födelse. »*Om en människa icke bliver född på nytt, så kan hon varken se eller komma in i Guds rike.*» Och på denna födelsefrälsning lägger han en så oändlig vikt, att han stadfäste densamma med ett två gånger tvåfalt: »**Sannerligen**» (Joh 3:3, 5).

Alltså skrev Kristus för alla tider och folk över dörren till Guds rike det ordet: **Födelse**. Och man åkte sig både för att utstryka det och för att ditskriva något annat. Och särskilt åkte man sig för att skriva ordet »rättfärdiggörelse» eller »förlåtelse» framför detsamma, vilken s.k. »fullkomligt frälsande rättfärdiggörelse eller förlåtelse», skjuter födelsen åt sidan, och gör den blott till en följsak och därmed avbryter udden i Herrens fyrfaldiga »sannerligen», genom vilken högtidliga och heliga ed inför himmel och jord han gjort födelsen till *allena* frälsande.

Och i denna förbunds-födelse inbegriper Kristus förbunds-förlåtelsen i hans blod. Båda sakerna sammanfattar han i den utlovade anden, som är förbundets födelse- och förlåtelseande, utanför vilken födelsen eller förlåtelsen *aldrig* gives, men i och med vilken den *alltid* gives.

Och så gå vi till Petrus och fråga: Huru frälses en människa? Och han svarar, såsom mästaren lärt honom: Blott genom födelse. »*Lovad vare Gud, som fött oss på nytt till ett levande hopp, till ett oförgängligt, obesmittat och ovanskligt arv, som i himmelen är förvarat åt eder*» (1 Petr : 1:3, 4). Alltså: utan födelse intet hopp, intet arv, ingen himmel. Människa, märk det!

Och Petrus nämner ingen enda gång det ordet förlåtelse i sina brev. Därmed förringar eller utesluter han icke syndaförlåtelsen. Nej, *han har den i födelsen*. Förlåtelsen står för Petrus såsom frukt ur det »ljuvliga budskapets» säd, sådd och växt. Och *så* skall förlåtelsen stå.

Och så gå vi till Jakob och fråga: Huru frälses en människa? Och han svarar, såsom mästaren lärt honom: Blott genom födelse. »*Efter sin vilja har Gud fött oss genom sanningens ord, att vi skulle vara en förstling av hans skapade varelser*» (Jak 1:18). Alltså: utan födelse intet förstlingsskap; men utan förstlingsskap intet medlemskap bland de 12 gånger 12 tusen »jungfrurna» på Sions berg, vilka äro den sionitiska brudförsamlingen under de 42 månaderna, och vilka just äro »förstlingen från jorden» och »från människorna» och alltså icke blott från Israel (Upp 14:1–5). — Det kostar att stå bergsjungfru under vilddjurstiden, då hela världen är fången i den onde. Men kostar det, så smakar det. Födelsens jungfruskap giver *förstlingsskap* bland alla Guds skapade varelser. Den där har öra, han höre.

Och icke heller Jakob har det ordet förlåtelse en enda gång, nämligen

i betydelse av grundläggande förbundsfrörlåtelse. (Men i betydelse av frörlåtelse för synder, begångna av en sjuk församlingsmedlem, har han detta ord en gång: Jak 5:15). Därmed förringar eller utesluter han icke syndaförörlåtelsen. Nej, *han har den i födelsen*. Frörlåtelsen står för Jakob såsom en frukt, ett barn av det i hjärtat »plantade» frälsnings- eller frörlåtelseordet (Jak 1:21). Och så skall frörlåtelsen stå.

Och så gå vi till Johannes och fråga: Huru frälses en människa? Och han svarar, såsom mästarten lärt honom: Blott genom födelse. »*Var och en, som är född av Gud, han gör icke synd, ty Guds säd förbliver i honom; han kan icke synda, ty han är född av Gud*» (1 Joh 3:9). »*Vi veta om var och en som är född av Gud, att han icke syndar, ty den som har blivit född av Gud, han tager sig till vara, och så kommer den onde icke vid honom*» (5:18). »*Allt som är fött av Gud, det övervinner världen*» (5:4).

Sålunda: utan födelse ingen seger över synden, ingen förmåga att taga sig till vara för den onde, ingen kraft att övervinna världen, djuret. Så helt och hållet ligger frälsningen i födelsen. Människa, märk det!

Det går alltså icke an att lägga frälsningen i en »fullkomligt frälsande rättfärdiggörelse eller syndaförörlåtelse» före och utanför födelsen, så att denna blott blir en följd av en sådan utanför-frälsning. Ty det innebär, att människan skulle vara »fullkomligt frälst» i ett tillstånd, då synden ännu råder över henne. Men en sådan frälsning är hädelse, såsom ju ock skökan rider på det vilddjur, vilket är fullsatt av hädelsenamn och alltså heter: »Hädelse». Och det hjälper icke att säga: »denna rättfärdiggörelse och födelse ske samtidigt.» Ty då inträffar ändå ett av de två: antingen äro de *samma* frälsningsakt, och då är allt gott och väl; eller äro de *två* akter, av vilka den förra är »fullkomligt frälsande» men icke den senare. Och då är man inne i hädelsen: fullkomlig frälsning utanför födelsen. Och praktiken klarlägger saken: födelselösa frälsningar i mångtusental, hornormsfrälsningar »i Kristi namn» utan invärtes seger över synden, utan hjärteförmåga att taga sig tillvara för den onde, utan andekraft att övervinna världen, hjärte djuret, vilket i stället får tjänstgöra såsom ridhäst, *bärare, uppehållare*: hädelsekraken. — Nej, vi förbliva vid detta: födelsen är *allena* frälsande och tål ingen tjuvfrälsning vid sin sida. Men däremot tål den och *behöver* den en sådan föregående rättfärdiggörelse, som fridömer människan från självförsoningens evigt obetalbara skuld, en sådan föregående frörlåtelse, som efterskänker den juridiska betalningen av de 10.000 punden och framräcker betalningsanden, såsom nåd-anden, att förbundsmässigt mottagas genom förbunds rättfärdiggörelsen eller nyfödelser. Och det är också allt vad människan *behöver* av vägröjande domsfrälsning före födelsen. Och det skall hon nöja sig med.

Och även Johannes har Guds ord som en säd. Och det är just denna säd, såsom *förblivande* i människan, vilken giver henne oförmågan att synda: »hon gör icke synd, ty Guds säd förbliver i henne», säger han. Och detta sädens förblivande är detsamma som födelsen, ty han tillägger strax: »hon kan icke synda, ty hon är född av Gud». Och det är just den i hjärtat förblivande säden eller den stadgade födelsen, som gör ynglingarna till övervinnare: »*I ären starka, och Guds ord förbliver*

i eder, och I haven övervunnit den onde» (2:14). — Sädens eller ordets förblivande i människan är alltså detsamma som den utlovade andens stadiga inneboende i henne i motsats till rotlivets ostadiga in- och utväsen, då han på grund av rådande synd- och dödsande ännu icke kan stanna inom henne, utan måste inskränka sig till flyktiga besök då och då.

Och Johannes har det ordet »förlåtelse» endast några få gånger, men det ordet »budet» många gånger. Därmed förringar han icke syndaförlåtelsen. Han *har den i födelsen*. Förlåtelsen står för Johannes såsom förlåtelseordets *förblivande* i människan, såsom födelse- eller förlåtelseandens *inneboende* i henne. Och *så* skall förlåtelsen stå.

Han kallar säden tjugo gånger för budet, såsom vi sett. Därmed har han tjugo gånger nämnt förlåtelsen. Ty förbundsörlåtelsen ligger i förbudsbudet, som genom läggningen i hjärtat och skrivningen i sinnena bjuder bort synd-, skuld- och dödbudet eller säger till synd-, skuld- och dödsanden: »Stopp, och bort med dig, ditt avskyvärda djur!» Då denne stoppsägande ande, afésis-anden, *förbliver* i henne, då har hon förlåtelsen. Ty denne ande har förlåtelsen i sig, aldrig en hårsman utanför sig.

Och så gå vi till Paulus och fråga: Huru fräses en människa? Och han svarar alldeles såsom Kristus och de andra apostlarna: Blott genom födelse. »*Gud frälste oss genom ett födelse- och förnyelsebad i helig ande.*» (Tit 3:5) Och i denna födelsefrälsning inbegriper han förlåtelsen. Ty i annat fall skulle han ha blivit frälst *utan* syndaförlåtelse. Men en sådan frälsning finnes icke. — Nej, förlåtelsen står för Paulus såsom bad-andens bortbadning av »Saulus-Pilatus» och »Saulus-Kaifas», såsom stoppare- och bortdrivareandens: »*Ut med dig, ditt vedervärdiga hornormavilddjur!*» Och *så* skall förlåtelsen stå.

Vi återkomma till Paulus, sedan vi fortsatt ännu en stund med vår fråga.

Och så gå vi till Hebréerbrevets författare och fråga: Huru fräses en människa? Och han svarar såsom Kristus och alla apostlarna: Blott genom födelse. Och detta svar giver han genom det »stora förbundsordet»: »*Jag skall lägga mina lagar i deras hjärtan, och i deras sinnen skall jag skriva dem, och: deras synder och deras överträdelser skall jag aldrig mer komma ihåg*» (Heb 10:16,17).

Alltså: ett hjärta med Guds lagar i sig och med Guds icke-ihågkommande av synden, i och över sig, det är den nytestamentliga frälsningen. Och det är just nyfödelsen. Ty detta hjärta är det nya, rena och mjuka förbundshjärtat, som Gud giver i stället för det gamla, orena och hårda stenhjärtat. Och detta hjärta har Guds lagar i sig. Det är alltså ett laghjärta, första- och andrabudshjärtat, som skapas av den sionitiska första- och andrabudsanden med slaktmärket. Förbundsmässig frälsning är alltså hjärtebyte. Jag måste tillbyta mig Jesu hjärta, som är försoningshjärtat. Mitt hjärta måste stå i Jesu beståndshjärta för att kunna vara det nya beståndshjärtat i det nya skapelsebeståndet.

Och här står förbundsörlåtelsen såsom följd av lagläggningen och lagskrivningen. Ty stenhjärtat äger aldrig denna förlåtelse; blott det hjärta, som är inne i Jesu hjärta, äger den; ty förlåtelsen är inne i Jesu hjärta, aldrig utanför det. Förbundsörlåtelse är beståndsförlåtelse. Att

få beståndsförlåtelsen är att *få* ett annat, nytt och rent hjärta, som är beståndshjärtat. Att äga beståndsförlåtelsen är att äga detta beståndshjärta. Så snart jag återtager stenhjärtat, då mister jag förlåtelsen, såsom tjänaren med de 10 000 punden visar. Beståndsförlåtelsen består jämt så länge beståndshjärtat består. Och det känner du. Så länge du är inne i Jesu beståndshjärta och därmed äger ditt andra skapelsebestånd, så länge vilar Guds icke-ihågkommande av synden över dig som en mildt strålande sol. Men när du glider ut ur Jesu beståndshjärta, då börjar det gunga, svalla och fladdra — ingenting består — och solen mister sitt milda sken och *bränner*. Detta laghjärtebestånd i Jesu laghjärta och detta lagsinnesbestånd i Jesu lagsinnen är kristallståndet i kristalltemplet, som Herrens heliga skola sekundligen beakta och inöva.

Och märk så än en gång de orden: Detta *är* det nya förbundet, vilket alltså består i ett laghjärta, ett första- och andrabudshjärta, stående inne i Jesu laghjärta, som är försoningshjärtat. Mer *är* det icke. Så enkel är den nytestamentliga frälsningen, den enklaste och enfaldigaste barnsak i världen, och just därför så allmänt förbisedd och föraktad i vår obarnsliga och storduktiga värld.

Och så gå vi till Luther och fråga: Huru fräses en människa? Och för att få svar på den frågan skola vi taga just det ord av Luther, vilket han själv angivit såsom det avgörande och oryggliga svaret på densamma. Och det ordet står i en av vår kyrkas bekännelseskrifter, Schmalkaldiska Artiklarna. Den 13:e av dessa artiklar handlar om rättfärdiggörelsen och lyder så:

»Huru en människa inför Gud varder rättfärdigad samt om goda verk och gärningar.»

*»Vad jag härtills alltid och stadigt har lärt om rättfärdiggörelsen, kan jag icke till den minsta del något ändra: nämligen **att vi genom tron (såsom Petrus säger) bekomme ett annat, nytt och rent hjärta och att Gud, för vår medlares Kristi skull, håller oss alldeles för rättfärdiga och heliga.***

Och fastän synden i köttet icke är alldeles borttagen eller död, så vill dock Gud oss densamma icke tillräkna eller ihågkomma. På denna tro, förnyelse och syndernas förlåtelse följa sedan goda verk och gärningar.»

Så svarar Luther på vår fråga. Människan varder frälst, eller »rättfärdig inför Gud», på det sättet, att han genom tron giver henne »ett annat, nytt och rent hjärta» och så icke ihågkommer hennes synder. Här känna vi igen det »stora förbundsordet», profeternas och apostlarnas grundord: det nya förbundshjärtat med Guds lagar i sig och med Guds icke-ihågkommande av synden i och över sig.

Sålunda kallar Luther den nytestamentliga frälsningen för »rättfärdiggörelse», likasom Paulus. Och det är en rättfärdiggörelse, i vilken människan får ett annat, nytt och rent hjärta i stället för det gamla och orena stenhjärtat. Denna Luthers rättfärdiggörelse är alltså icke en domsakt, utan en skapelseakt, icke en ofödd utanför-frälsning, utan en född invärtesfrälsning. — Och märk, att han hänvisar till Petrus. Men Petrus använder aldrig det ordet rättfärdiggörelse, utan han uttrycker frälsningen med orden »födas på nytt» eller få ett rent hjärta genom tron (Apg 15:9). Sålunda: just vad Petrus har sagt med dessa ord, det vill

Luther hava sagt med ordet rättfärdiggörelse. Och sålunda är Luthers »rättfärdiggörelse» alldeles detsamma som Petri »nyfödelse». Och alltså lägger Luther den personliga frälsningen i själva födelsen, icke utanför detsamma, i själva det »nya och rena hjärtat», icke utanför detsamma. Och sålunda: när vi fråga Luther: Huru frälses en människa? så svarar han alldeles såsom Kristus och alla apostlarna: »Blott genom födelse.» Födelsen är även för Luther *allena* frälsande.

Ty märk nu den plats, som Luther anvisar åt syndaförlåtelsen. Han sätter den icke *före*, utan *efter* nyfödelsen. Han skriver icke så: »syndernas förlåtelse och förnyelsen», utan så: »förnyelsen och syndernas förlåtelse». Ty så står där: »På denna tro, förnyelse och syndernas förlåtelse följa sedan goda verk och gärningar». Och han skriver icke så: »Gud håller oss alldeles för rättfärdiga och heliga och vill oss synden icke tillräkna eller ihågkomma, och giver oss ett annat, nytt och rent hjärta», utan så: »Genom tron bekomma vi ett annat, nytt och rent hjärta, och Gud håller oss alldeles för rättfärdiga och heliga, för medlarens, Kristi, skull och vill oss synden icke tillräkna eller ihågkomma». Han har alldeles samma ordning, som vi finna i det »stora förbundsordet»: först lagläggning och lagskrivning, varigenom människan får det nya förbundshjärtat, och därpå Guds icke-ihågkommande av synden.

Syndaförlåtelsen kommer till stånd genom det nya och rena hjärtat; den *är* detta *rena* hjärta; och den består jämt så länge detta hjärta består. Blott det hjärta, som Gud själv fått göra grundväsentligen rättfärdigt, heligt och rent, så att synden icke råder över det, blott det hjärtat *håller* han för rättfärdigt, heligt och rent trots ännu vidlådande orenhet. Men det hjärta, som är grundväsentligen orättfärdigt, oheligt och orent, det håller Gud aldrig i evighet för rättfärdigt, heligt och rent. Blott det nya och rena förbundshjärtat, som står inne i Jesu hjärta, i vilket förbundets blod sekundligen strömmar och sekundligen genomströmmar människohjärtat, blott det hjärtat *äger* förbundsförlåtelsen, men aldrig i evighet stenhjärtat.

Sådan är Luthers rättfärdiggörelselära. Den står på profeternas och apostlarnas grund. Och därmed består hon i alla tider. Också var ju Luther sänd av Gud huvudsakligen för att i liv och lära återinföra den bibliska rättfärdiggörelsen, som den katolska skökan undanträngt och därmed fördärvat millioner människor.

Och det nyss anförda ordet nedskrev Luther år 1537, då han alltså var 54 år gammal och i 20 år kämpat för denna lära. Det är alltså icke ett nybörjareord, utan ett moget mannaord. Och det är, som vi se, ett ytterst noga och försiktigt avvägt ord; ty det skulle framläggas på ett allmänt kyrkomöte mellan katoliker och lutheraner, »utvisande», såsom det heter, »vad de senare kunde antaga och medgiva eller icke».

Han hade mellan 1517 och 1537 talat och skrivit mycket om rättfärdiggörelsen. Och om han därunder yttrat sig dunkelt eller blivit missförstådd, så hade han dock alltid, såsom vi höra, menat just det, som han här nedskrev, och som han »icke till den minsta del kunde ändra». Och då skola vi vara *ärliga* emot honom, och icke på ett *oärligt* och *rävaktigt* sätt, såsom ofta sker, rycka till oss vissa ord, som falla oss i smaken, och av dem göra en oluthersk rättfärdiggörelselära, och sedan lägga den i munnen på Luther. Utan vi skola låta allt vad han skriver i

saken rätta sig efter det ord, som han själv angivit såsom rättesnöret för alla sina ord.

Och så gå vi till den efterlutherska kyrkan och fråga: Huru fräses en människa? Och hon svarar tvärtemot Kristus, alla apostlarna och Luther, ty hon svarar så: »Människan fräses icke genom nyfödelse, icke genom en invärtes rättfärdiggörelse, som gör eller föder 'ett annat, nytt och rent hjärta', utan genom en helt och hållet utvärtes rättfärdiggörelse, som är en domshandling i himmelen, icke en skapelsehandling i hjärtat». Och hon lägger stor vikt just därpå, att födelsen icke indrages i denna rättfärdiggörelse, utan att densamma får vara fullkomligt fristående i egenskap av fullkomlig frälsning i och för sig. Och så tänkes födelsen vara en följd av denna rättfärdiggörelse. Hon har alltså förfalskat skriftens och Luthers rättfärdiggörelse.

Och detta avfall från Luthers lära kom som en frukt av ett inre avfall i den lutherska kyrkan. Under den första mansåldern efter Luthers död rasade ohyggliga lärostrider bland lutheranerna. Slutligen förenade sig flertalet om en ny bekännelseskraft, den s.k. Konkordieformeln. I den fastslogs den nyssnämnda rättfärdiggörelseläran. Och det skedde år 1580. Därmed började den s.k. »efterlutherska kyrkan», som alltså avfallit från Luther just i den punkt, för vilken han var sänd av Gud.

Den efterlutherska kyrkan förlägger alltså den personliga frälsningen i det *ofödda* evangeliet, den *ofödda* rättfärdigheten, där den aldrig ligger eller kan ligga. Hon tager miste på rättfärdiggörelse, tager den allmänna i stället för den enskilda, som är den enda *personligt* frälsande. Hon rycker till sig världsevangeliet, slippa-evangeliet, utanför-evangeliet, så att hon rycker det *utom* dess heliga gräns. Därav kommer det sig, att den fullödige efterlutheranen oavlatligen vill höra blott detta: »allt är fullgjort och fullidet, du slipper, du slipper, du slipper». Och det är ju ett härligt evangelium, som förvisso bör kraftigt betonas. Men det betonas så ovist, ensidigt och uteslutande, att den förbundsmässiga, personliga tillägnelsen av detsamma genom födelse skjutes åt sidan. Födelsen får icke hava den centrala, allena frälsande betydelse, som Kristus, apostlarna och Luther givit den. Slippa-evangeliet drives långt ut över sina heliga rāmärken, så att man till slut vill slippa ifrån alltihop och blott somna in i det ofödda. Därav kommer det ohyggliga föraktet för det invärtes frälsningsverket. Man vill vara frälst i himmelen, under det att hjärtat är ett lorthål med vitmenad yta, ett i grunden oomskapat stenhjärta, som man ideligen vill ha bestruket med slippa-nåd. Och vilket allmänt och fruktansvärt folkfördärv, som uppstår genom detta ofödda frälsningsväsen, skola vi snart få bevittna. Människorna hava hållits utanför den personliga upplevelsen av evangeliets skapelsekraft, ja, man har varnat och skrämt dem för att lägga frälsningen i »ett annat, nytt och rent hjärta», ända tills stenhjärtat blir det allmänna flinthjärta, som icke mer vill höra talas om någon frälsning. Och så dragas människorna så småningom ned i det flinthårda hjärtefördärvet, som vi redan börja se omkring oss, och som blir det 7:e huvudets gräsliga världsfördärv.

Och slutligen gå vi till *dig*, vår läsare, och fråga: Huru fräses en människa? Svarar du: »Personligen fräses hon blott genom födelse», då står du på samma sida som Kristus, alla apostlarna och Luther. Och

på den sidan stå icke så få lutheraner allt sedan Luthers tid. Och där stå f.n. i vårt land professorer, biskopar och säkerligen hundratals präster.

Men svarar du såsom den efterlutherska förfalskare-kyrkan, då är du en oförskämd förfalskare av skriftens och Luthers rättfärdiggörelselära. Och höjden av din oförskämndhet är det, att du ändå kallar dig lutheran och utger din lära för att vara Luthers, vilket den icke är, och sålunda seglar under falsk flagg och prackar på människorna en falsk lutherdom under sken av den sanna lutherdomen.

Och på din sida har naturligtvis flertalet lutheraner alltid stått. Ty att få vara »fullkomligt frälst» utanför den ofta mycket smärtsamma födelsen, utanför den skoningslöst djurdödande dödslikheten med Kristus, det smakar, och det vilja många vara med om. Och även i vår tid stå professorer, biskopar, och de flesta präster på din sida. Och allesammans ären I *inkräktare* i den lutherska kyrkan, som I haven gjort till en folkfördärvande *förfalskaresekt*, vilken avskurit sambandet med Luther och därmed för millioner själar avklippt det inre rikshistoriska livssambandet med solkvinnan, Kristi församling. Till denna bedrövliga sak återkomma vi i vårt 8:e kapitel.

Vad nu särskilt beträffar Paulus, så har han tjugo namn på en människas frälsning. Låtom oss samla ihop dem. De äro följande:

Trons lydnad, som är första- och andrabudslydnad i Kristus (Rom 1:5; 1 Kor 7:19).

Invärtesjuden, som är invärtesfrälsning (Rom 2:28, 29).

Invärtesomskärelsen, som är hjärtats omskärelse genom anden, vilken kringskär rothjärtat och därmed allsidigt utskär det ur synd-, skuld- och dödshjärtat, så att det råder över detta och »korsfäster alla lustar och begärelser». Det är »Kristi omskärelse», genom hans tveggade dödskniv, som slaktoffrar vildturen och vildlejonet, en omskärelse, som är en »avklädelse av köttets syndakropp», d.ä. en upplösning av synd-, skuld- och dödsblodet, en grundväsentlig frigörelse av själva det lekamliga blodet och köttet från synd-, skuld- och dödsbojan (Rom 2:28, 29; Gal 5:24; Kol 2:11).

Lösgörelse från det gamla väsendet efter bokstaven till det nya väsendet efter anden (Rom 7:6).

Död genom lag från lag och till lag (Gal 2:19; Rom 7:4; 1 Kor 9:21).

Frigörelse från syndens och dödens lag genom »Andens lag» (Rom 8:2).

Rentvagnig i Kristi namn och i Guds ande (1 Kor 6:11).

Heliggörelse i Kristi namn och i Guds ande (1 Kor 6:11).

Rättfärdiggörelse i Kristi namn och i Guds ande (1 Kor 6:11).

Skickliggörelse till delaktighet i de heligas arvsloft i ljuset (Kol 1:12).

Uttagning från mörkrets välde och insättning i den älskade Sonens rike (Kol 1:13).

Förlossning genom Kristi blod, eller syndernas förlåtelse (afésisförlåtelsen), som är i Kristus (Ef 1:7; Kol 1:14).

Levandegörelse från döden i överträdelserna (Kol 2:13).

Död och uppståndelse med Kristus (Rom 6:5; Kol 3:1–4).

Den rättfärdiggörande tron (Rom 5:1).

Hjärtats tro på den uppståndne till rättfärdighet (Rom 10:9, 10).

Utfåendet av den utlovade anden (Gal 3:14).

Andens helgelse (2 Tim 2:13).

Ny födelse (Tit 3:5).

Ny skapelse (2 Kor 5:17).

Och alla dessa 20 saker äro, som vi se, invärtessaker, allvarliga hjärteting. De äro de 20 beståndssakerna, som tillsammans bilda människans 20-sidiga skapelsebestånd i Kristus.

Paulus lider alltså icke av den lögnevangeliska skräcken för det invärtes, vilken angripit så många i den efterlutherska skökkyrkan. Han staplar inte upp frälsningen i vädret, under det att hjärtat får gå sin gamla väg, jordvägen och djurvägen med skenet av Kristi namn. Nej, han kräver en djup och fast invärtesfrälsning, som kommer till stånd: icke genom mänskligt »löpande och farande», utan genom en Guds skapelse, en frälsning, säger han, som icke har sin berömmelse från människor, utan från Gud (Rom 2:29).

Och det namn, med vilket han oftast betecknar den nytestamentliga frälsningen, är »rättfärdiggörelse»; 10 gånger har han uttrycket »rättfärdigas av tro» och 5 gånger har han uttrycket »rättfärdigas genom tro». Och vad dessa uttryck närmare innebära få vi se i vårt 8:e kapitel.

Och stundom inlägger han i ordet rättfärdiggörelse en mycket vidsträckt betydelse. Så t.ex. i Rom 8:e. Där drager han upp hela utkorelsekedjan ända från ur djupet i Guds eviga råd och ända in till härliggörelsen i evigheten. Och i denna kedja ser han 5 länkar: *förukännedomen, förutbestämmelsen, kallelsen, rättfärdiggörelsen och härliggörelsen* (Rom 8:29, 30). Här innesluter han alltså i ordet rättfärdiggörelse allt, som ligger mellan kallelsen och härliggörelsen, sålunda hela rotlivet, nyfödelsen och hela helgelsen ända intill dess fulländning, då den övergår i härliggörelse.

Och på somliga ställen har han ordet rättfärdiggörelse i ett sådant sammanhang, att de frommaste och lärdaste bibelforskare ännu i dag icke äro vissa om, huru mycket av frälsningens verk han inlägger i detsamma.

Också har ju Petrus sagt oss, att Paulus skrivit »ett och annat, som är svårt att förstå». Och har han, en av samtidens största fackmän i saken, funnit det *så*, så är det säkerligen *så**. Men vi tro, att det finnes hos Paulus så många tydliga ställen, att de otydliga betyda ingenting. Ty av detta tydliga se vi klart, att han står på samma linje som Kristus och de övriga apostlarna. Och det är alldeles nog. Men då skall man också låta detta tydliga sprida ljus över det otydliga, så att icke detta senare kommer att ställa honom i en oförsonlig motsats till dem. Och det är just detta, som skökan icke gör. Hon älskar särskilt det otydliga hos Paulus. Ty där har hon fullt svängrum. Och hon har aldrig haft svårt för att förstå honom, utom då, när det gällt de mest tydliga ställen. Då varken ser eller hör hon. — Och även den mest okunnige och oerfarne skökoevangelist tager Paulus på rak arm och inlägger i hans ord en

* Ett exempel på svårfattliga ställen hos Paulus är Gal 3:20: »medlaren är icke ens medlare, men Gud är en». Slå vi nu upp ordet »mesites», medlare, i Melanders Lexikon, så få vi veta: dels att det finns »omkring 250 olika förklaringar av denna vers», dels att ingen av dem »tillfredsställer honom». Och så tillägger han ytterligare en!

frälsningslära, som är den rakaste motsägelse till Kristi och de övriga apostlarnas. Och så stadfäster han sin »in- och utläggning» med dessa Pauli ord: »Den som predikar ett annat evangelium, än vi predika, han vare förbannad.»

Vi för vår del tilltro oss icke att i allo förstå Paulus. Men vad särskilt beträffar den personligt frälsande rättfärdiggörelsen, så tro vi fullt och fast, att Luther har förstått honom. Och därför sluta vi oss helt och hållet till Luther i denna sak och förkasta helt och hållet den efterlutherska rättfärdiggörelseläran, som är en ohygglig och ödesdiger förfalskning av Luthers lära.

Sålunda införes människan i sitt andra skapelsebestånd genom pingsträttfärdiggörelsen eller nyfödelsen. Och vi ha nu talat något om denna födelse. Men det är en viktig sida i densamma, som vi mycket litet ha berört. Och den är människans *ansvar* för att födelsen skall kunna komma till stånd. Det antydes i de orden: »*Låten försona eder med Gud.*» (2 Kor 5:20). Han kan alltså icke försona henne med sig, utan att hon *låter* honom göra det. Denna sak ämna vi något närmare behandla särskilt i vårt åttonde kapitel. Här blott i förbigående ett par ord.

Då det är fråga om nyfödelsen, skall man akta sig för att fastna vid den lekamliga bilden. Ty mellan den lekamliga och den andliga födelsen finns visserligen motsvarighet, men en oändlig olikhet. Den förra är en *tvångsakt*, men den senare är en *frihetsakt*. De stå på olika plan, höra till oändligt skilda världar. Den lekamliga födelsen bryter fram på bestämd tid efter givna naturlagar, *oberoende* av människans vilja. Men icke så den andliga. I den beror det på, om människan *vill*. Hon kan påskynda den, hon kan fördröja den, ja, hon kan omöjliggöra den. Ty här gäller det en ut-födelse från världen, djuret, merguden, från »Pilatus och Kaifas». Och här kan människan så segt hålla sig fast och så envist gripa tag på nytt efter varje av Gud verkad lösgörelse, att han nödgas hålla på med utfödelseverket i årtal, i årtionden, ja, till sist nödgas släppa henne för evigt.

Därför är det så smått om helfödda, men så gott om delfödda människor. Fjärdedelsfödda äro många, halvfödda äro färre, trefjärdedelsfödda ännu färre, men helfödda äro blott de »få». — Det sitter fast, sitter fast här och där: sitter fast ännu på någon punkt. Steget-ut, steget-ut — därpå hänger det. Gud-En, Gud-Allt — blott han kan helföda.

TREDJE DELEN

Det andelekamliga skapelsebeståndet och domsrättfärdiggörelsen

Ty icke lagens hörare äro rättfärdiga inför Gud; men lagens görare, de skola dömas rättfärdiga. — — — Detta skall bliva uppenbart på den dag, då — enligt det evangelium jag förkunnar — Gud genom Kristus Jesus dömer över vad som är fördolt i människorna (Rom 2:13–16).

Talen och handlen såsom det höves dem, vilka skola dömas genom frihetens lag (Jak 2:12).

Vi ha talat om två skapelsebestånd, det lekamliga och det andliga. Men det gives ett tredje, det andelekamliga. Först genom detta äro bestånden vordna *ett* bestånd på himmelsk härlighetshöjd. Och därmed är beståndsverket fullbordat.

Och vi ha talat om två födelser, den lekamliga och den andliga. Men det gives en tredje, den andelekamliga. Först genom denna är födelse- och skapelseverket fullbordat.

Och vi ha talat om två rättfärdiggörelser, världs rättfärdiggörelsen och pingsträttfärdiggörelsen. Men det gives en tredje, domsrättfärdiggörelsen. Först genom denna är rättfärdiggörelseverket fullbordat.

Evangelium är ordet om Herren-anden, nämligen det ord, i vilket han själv *är* till ande, själ och kropp. Och det ordet är *säden*. I denna säd ligger alltså hela den nya människan frövis innesluten. Ur den säden växer hon upp. Och i det tredje skapelsebeståndet står hon såsom fullväxt evighetsmänniska till ande, själ och kropp.

Det lekamliga skapelsebeståndet omfattar hela människan med alla förmögenheter till ande, själ och kropp. Och detta skapelsebestånd, sådant det blivit *rotrenat* genom den ruvande lag-anden med slaktmärket, är *rotbeståndet* till det andliga skapelsebeståndet, som är pingstbeståndet. Och detta andliga skapelsebestånd är i sin ordning rotbeståndet till det andelekamliga skapelsebeståndet.

Liksom rotlivet till pingstlivet utvecklas under världs rättfärdiggörelsens hägn, så utvecklas rotlivet till det andelekamliga härlighetslivet under pingsträttfärdiggörelsens hägn.

Liksom rot-anden, rotsjälen och rotkroppen till pingstmänniskan bildas redan under världs rättfärdiggörelsens medvetna skede, så bildas rotanden, rotsjälen och rotkroppen till härlighetsmänniskan redan under pingst-rättfärdiggörelsens hela helgelseskede från och med den 2:a intill den 3:e födelsedagen. — Alla Guds verk äro organiska länkar i en utvecklingskedja; allt hänger ihop; allt är lagbundet.

Hos pingstmänniskan försiggår en sekundlig »förvandling», som innesluter även en sekundlig kroppsbildning genom Kristi paradiskropp, i samma mån som hans paradisande och paradissjäl få genomtränga henne med förstabudsall och andrabudshel kärlek, eller i samma mån som hon låter allt »komma an på att hålla Guds bud».

I vår text använder Paulus återigen det ordet »rättfärdiggöra». Men det står här i betydelsen av en tillkommande domsrättfärdiggörelse, såsom sammanhanget visar. Grundtextens: »skola rättfärdiggöras» är därför översatt med: »skola dömas rättfärdiga».

Och det är blott »lagens görare», som skola dömas rättfärdiga. Och dessa görare tillhöra i tiden någon av dessa tre klasser: *hedningar*, som hava lagens första- och andrabudsfordran *skrivna* i sina hjärtan (Rom 2:15) och *levandegjord* genom världs rättfärdiggörelsens ruvande lag-ande; eller *judar*, som hava samma tvåsidiga lagfordran *skrivna* även på stentavlorna och *levandegjord* genom samme lag-ande i

gestalten av »förbundets ängel»; eller *kristna*, som fått lagens första- och andrabuds-fordran förbundsmässigt lagd i hjärtat och skriven i sinnena, eller hos den vilka den ruvande lag-anden med slaktmärket blivit inneboende lag-ande.

Och det gemensamma hos dem alla är det, att de alla »*äro Guds lag*» (2:14), eller att de hava den försonande laganden, fast i olika grad, nämligen såsom blott ofödd rot-ande eller såsom född ande. Just den levande andelagen är hos dem alla den oförgängliga kärnan, det eviga livet.

Och när de i döden ställas inför Kristus såsom domare, så stå de där såsom livsbesläktade med honom, som »*är Guds lag*». De stå inför honom, och *i och genom* honom såsom första- och andrabudsgörare, såsom gudälskare och människoälskare. Och det är blott sådana »lagens görare», som »Gud genom Kristus Jesus skall döma rättfärdiga». — Här står skökan Rahab, som i all sin synd och brist dock fruktade Gud framför Jerikos konung och älskade spejarne såsom sig själv, blottställande sitt eget liv för att rädda deras liv. Och hon står på samma sida om domaren som laggörarejätten Abraham och laggörarejättarna Petrus, Jakob, Johannes och Paulus.

Och som vi se av liknelsen om den yttersta domen, så är det just detta kärlekens lag-göra, som skiljer fåren från getterna. De förra äro rättfärdiga i hjärta och liv genom rättfärdighetens ande; och därför kallar Herren dem för »de rättfärdiga» och dömer dem såsom »rättfärdiga». Men över de senare avkunnar han en »dom utan barmhärtighet», ty de »hade icke gjort barmhärtighet». Och den fasansfulla »domen utan barmhärtighet» är just den juridiska domen: »betala allt det du är skyldig, då du icke förbarmade dig över din medtjänare, såsom jag förbarmade mig över dig». Men de på den högra sidan stå trygga, ty de stå i samma lag-ande, i vilken domaren står. Och denne lag-ande ha de övat genom barmhärtighet mot hans »bröder»; och »barmhärtigheten kan frimodigt möta domen» (Jak 2:13).

Så fruktansvärt allvarlig är den heliga ande- och laglinjen; och så orubblig är hon i all tid och evighet. Människan frälses blott genom andelag, och hon dömes blott genom andelag. Frihetens lag, som är evangelium, är både vår frälsare och vår domare. Och vilket fruktansvärt och ödesdigert brott har icke skökan begått, då hon sönderbrutit denna linje för människorna och prackat på dem ett laglöst evangelium utanför frälsningslagen och domslagen.

I, Herrens heliga, som kallens så, emedan I stå i den helige första- och andrabudsanden såsom eder frälsare och domare; I, Herrens heliga, som bären denna höga titel överallt i skriften — inför den helige Guden, som skall döma alla efter sin evigt orubbliga första- och andrabudslag, och inför Jesus Kristus, som *är* denna första- och andrabudslag i människogestalt, inför detta himmelska och eviga andelagsmajestät tillropa vi eder: *akten eder för den lömska faran, ormfaran med skenet av Kristi namn, det laglösa evangeliet, som fördärvar alla jordens folk!*

För vår frälsning är det alltså icke nog med världs rättfärdiggörelsen,

ja, icke ens med pingsträttfärdiggörelsen. Först med den tredje rättfärdiggörelsen är vår frälsning fullbordad.

Ty den första ställer pundet till buds, den andra giver pundet, den tredje återkräver pundet. På den tredje beror sålunda allt.

Det kommer en dag, den stora dag, då jag varder ställd inför rättfärdiggörelsen n:r 3. Då granskas trädet från roten till toppen. Det blir fråga om, huruvida det har rot i världs rättfärdiggörelsens oförskyllda nåd, som är den utan all förtjänst tilldömde lag-anden, nåd-anden, gåvo-anden, försonings-anden. Och det blir fråga om, huruvida stammen är äkta, en gudsskapelse även den, och icke självskapelse; och huruvida frukten är äkta, framväxt och icke påhängd, sionitisk andelagsfrukt, och icke sinaitisk dödsandefrukt, Kaifas-frukt. Och det blir även en uppmätning av hela trädet, av roten, stammen och frukten tillsammans, och en uträkning av dess »pundvärde»; 10 pund, eller 9 pund, eller 8 pund o.s.v.

Och befinnes trädet vara rotat i sionitisk andelagsnåd och bestå av sionitisk andelagsnåd och bära frukt av sionitisk andelagsnåd, då dömes det genom sionitisk andelagsnåd till sionitiskt härlighetsliv, allt efter de vunna pundens antal.

Den första rättfärdiggörelsen är en domsrättfärdiggörelse, den andra är en skapande rättfärdiggörelse, den tredje är både en doms- och en skapelserättfärdiggörelse.

Ty i denna sista fridömes människan från all den synd och brist, som ända intill döden vidlåder även en Johannes. För evigt överkorsas då hela livets skuldebrev, nämligen *öppet, offentligen, högtidligen* inför himmel, jord och avgrund med allt vad i dem är. Vem vågar här anklaga Guds utkorade? Gud är den, som rättfärdigar. — Och det är ju även en *rättvis* dom, en *rättfärdig* nåd, ty de äro »lagens görare» och icke blott »hörare». De hava älskat Gud över allt och sin nästa såsom sig själva. Och då kan trädet *rättvisligen* dömas såsom gott, ty det *är* gott, även om det har någon maskstungen frukt. Och det vore *icke* rättvist att låta en sådan tillfällighet avgöra trädets eviga öde.

Men den tredje rättfärdiggörelsen är också skapande, sade vi. Ja, dess andra sida är *härliggörelsen*, som fulländar sig i kroppens fullkomliga likhet med Kristi paradiskropp. Den är alltså icke blott fridömande från synd och död, utan även utfödande ur syndens och dödens sista boja genom kroppens härliggörelse. Den är den tredje födelsen, som framföder »uppståndelsens barn» och därmed giver det tredje barnskapet, efter vilket »det suckas och bidas» ända från den andra och intill den tredje födelsedagen.

Sålunda: först vid soluppgången på den tredje födelsedagen har världs rättfärdiggörelsen fullgjort sin frändömande och tilldömande uppgift; och här går den upp i domsrättfärdiggörelsens för evigt frändömande och tilldömande dom.

Och här har även pingsträttfärdiggörelsen fullgjort sin skapande, födande uppgift; och här går den upp i domsrättfärdiggörelsens för evigt fulländade skapelse eller födelse.

Och här ha de två första barnskapen fullgjort sina förberedande uppgifter; och här gå de upp i domsrättfärdiggörelsens för evigt fullkomnade barnskap.

Och här har de två första skapelsebestånden stått ut sina grundläggande uppgifter; och här gå de upp i domsrättfärdiggörelsens skapelsebestånd, som består, så länge Gud består.

Och här, på den tredje skapelsedagen, står sålunda både världs rättfärdiggörelsens och pingsträttfärdiggörelsens nåd, både det lekamliga och det andliga barnskapets nåd, både det lekamliga och det andliga skapelsebeståndets nåd — all denna nåd står här såsom den sol, vilken aldrig går ned och aldrig skymmes av ett moln; står såsom en evigt oåterkallelig, evigt fullkomlig, evigt omistlig livsnåd i evig härlighet. Halleluja! Amen.

N.P. Wetterlunds Skriftkommitté tar tacksamt emot
noteringar om korrekturfel i texten. Se vår
hemsida www.npwetterlund.se

Uppdaterad 2018-01-18